euro 10

LÍTÁME V TOM

Jako jedni z mála na světě
dokážeme navrhovat
a vyrábět vlastní letadla.
A konečně je umíme i prodat

6. 3. 2017 CZ 48 Kč SK 2,40 € WWW.EURO.CZ
9 771212 312007 10

LET US EMPOWER YOU

The newly opened Courtyard by Marriott Brno offers the ideal conference space for your corporate events, training sessions or social gatherings. With brand-new meeting rooms equipped with state-of-the-art technology, Courtyard by Marriott Brno is central Europe's new conference destination.

- Plan your conference in one of our 10 easily configurable venues, the largest of which can seat 400.
- Take advantage of high-speed internet access and audiovisual capabilities in every meeting venue.
- Our boardrooms showcase the latest in videoconferencing equipment, built right into the venue.
- Energize your conference guests with delicious, customized catering, provided by our culinary team.
- Helpful business perks for your Brno visit include free Wi-Fi in your room and throughout the hotel.

Special Conference Offer

When you book 10 people into our hotel for a conference, you only pay for 9. Take advantage of this offer by visiting marriottgroupoffer.com

The offer is valid until March 31, 2017.

Newly opened at Spielberk Office Centre, Brno

Conferences | Meetings | Events | Parties

COURTYARD®
Marriott
BRNO

courtyardbrno.com

INZERCE ▲A170000434

Krátký dolet

Příběh leteckého průmyslu v Česku je příběhem úspěchu s otazníkem na konci

Pavel Páral
paralp@mf.cz

Zdá se, že tytam jsou časy, kdy byl český letecký průmysl popsatelný pouze slovem – agonie. Jediný nový produkt L-159 z Vodochod nakoupený v počtu sedmdesáti kusů českou armádou byl neprodejný ležák, pro nějž politici marně hledali kupce po celém světě. A to s pořádnou slevou, protože vojáci zjistili, že proudových podzvukových letounů potřebují jen třetinu z nakoupeného počtu, a zbytek zakonzervovaný v hangárech čekal na zázrak. Menší výrobci letecké techniky na tom nebyli o moc lépe. A jak se lze dočíst v tomto vydání týdeníku Euro, nakonec i zázraky se dějí a český letecký průmysl jen kvete.

Ale není asi moc spravedlivé říkat tomu zázrak. Technici, obchodníci i vysoce kvalifikovaní dělníci se na tom dost nadřeli. A výsledkem je opravdu robustní růst prodejů a světlá budoucnost.

Je sice nesporné, že letecký průmysl není a asi ani nikdy nebude takovým tahounem ekonomiky jako ten automobilový. S výrobou o objemu kolem deseti miliard korun hrubým domácím produktem moc nezacvičíte. Nicméně to, že se v Česku podařilo udržet kompetenci k výrobě kompletních letadel, má svůj smysl. A nejen v tom, že v nás může vzbuzovat hrdost, že jsme mezi nemnoha státy na světě, které to dokážou. V průmyslu moc sofistikovanějších oborů s vyšší přidanou hodnotou zaměstnávajících vysoce kvalifikované odborníky nenajdete. Přitom skutečnost, že se k nám chystá přistěhovat takový gigant, jako je GE Aviation, ukazuje, že světoví hráči si toho všímají a vidí v Česku potenciál pro růst oboru.

Prostě se opět projevuje, že Česko je zemí, kterou živí a bude živit průmysl a z něj zejména strojírenství, v němž jsme prostě dobří. Jak mimochodem nedokazuje jen letecký či automobilový průmysl, ale třeba i podobně vzácná kompetence vyrobit kompletní lokomotivu v plzeňské Škodovce, která je nyní velmi blízko spojení s největším světovým výrobcem kolejových vozidel.

> Česko je zemí, kterou živí a bude živit průmysl a z něj zejména strojírenství, v němž jsme prostě dobří.

Jenže to má své jenže, s nímž se potýkají průmyslové obory jeden jako druhý a které je probíráno horem dolem, ale pokrok veškerý žádný. Tím háčkem a zádrhelem je pracovní síla, kterou české školství tak nějak už hezkých pár let neumí generovat ani v potřebném množství, ale ani v kdysi tradiční kvalitě.

Učňovské školství je v troskách, plané diskuse o povinné maturitě z matematiky zastírají problém, že matematika se v Česku neučí většinou moc dobře a v mezinárodním srovnávání zaostáváme. A solidní inženýři, které vyrábí třeba ČVUT, to všechno zachránit nezvládnou. Příchod světových hráčů, jako je GE se svou výrobou motorů, přinese vzhledem k nízké nabídce pracovní síly jistě i slušný nárůst mezd, nad jejichž výší naši socialisté spravující léta ministerstvo školství stále pláčou. Ale je jejich odpovědností, že těch, kteří si je budou moci užívat, bude méně, než by být mohlo, a jako v řadě jiných oborů to nakonec bude nutné řešit nabíráním odborníků v cizině, zatímco naši úžasní sociální antropologové vygenerovaní naším školským systémem budou posedávat na úřadech práce.

Takže příběh leteckého průmyslu v Česku je příběhem úspěchu s otazníkem na konci. Budeme mít někdy vládu, která pochopí, že potřebujeme školství odpovídající technicky vyspělé a průmyslové zemi? Nebo bude mít ten úspěch jen krátký dolet? ●

TITULNÍ STRANA: Tomáš Novák, Jaroslav Votýpka / FOTO: Hynek Glos

INZERCE ▼A171000500

Obsah

Monitor

Citáty / Ozvěny / Odposlech / Investice

Fokus

12 Nová doba letová
16 Chceme se vrátit do Egypta
18 České řešení
20 Tomáš Bílek: Velká stavební pranice

Report

26 Namátkou stane se vzácnou památkou
30 Armádní autosalon
32 Horká energie
32 Velká česká Wi-Fi svatba
33 Indové se neosvědčili
33 Evropa přemýšlí o českém mýtu
33 Z garáže na vrchol
34 Kulovnici v autě nepotřebuji
36 Fantomas se zlobí
38 Parádní omáčka přírodní
40 Ohlodaný tržní koláč
42 Pád nebezpečného provokatéra

Panorama

44 Proč aritmetika vítězí nad politikou
48 Komentář Jana Novotného
50 Kolik stojí čas
52 Ležák se svrchním kouzlem / Nefiltr Pavla Párala

Light

54 Výmaz černé minulosti
58 Jak dostat domů tank
62 Audi SQ7 TDI
64 Restaurace, která dává smysl
66 Společnost
67 Pozvánky
68 Lidé a podniky
70 Ministr metafinancí

Přílohy

Dotační a exportní politika
HR konference Kdo bude pracovat?

Dostupné
už v pátek
od 19 hodin

Stáhněte si Euro
v aplikaci Google Play
a App Store

Zadejte do
vyhledávacího pole text:
„Týdeník Euro“

Týdeník Euro

1. místo

Nejlepší hotel v ČR pro individuální turistiku

TTG

czech Travel Awards 2015

ENJOY MAXIMUS LIFE

HOTEL

MAXIMUS RESORT

Nechte se rozmazlovat

Pravá kombinace toho nejlepšího UBYTOVÁNÍ navržené podle zásad FENG SHUI, unikátní WELLNESS & SPA, naservírovaná SNÍDANĚ NA POKOJ, kulinářský zážitek při romantické večeři v jedné z našich RESTAURACÍ, romantický PIKNIK v přírodě, projížďku na KOLOBĚŽKÁCH po okolí Brněnské přehrady a mnoho dalšího. OBJEVTE U NÁS KOUZLO ODPOČINKU.

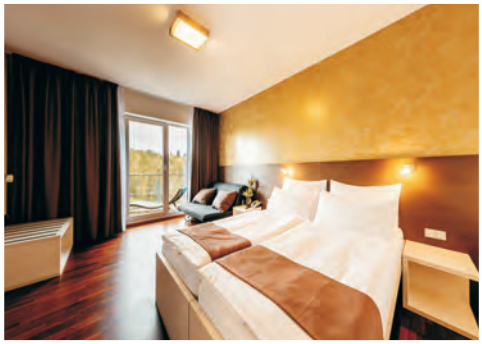
Z NAŠICH POBYTOVÝCH BALÍČKŮ SI URČITĚ VYBERETE !

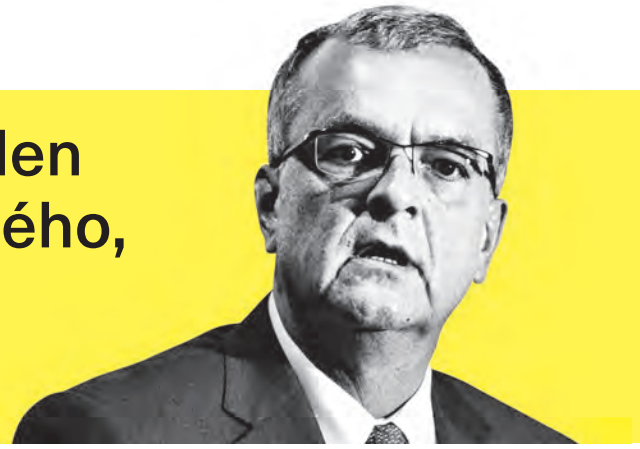

OBJEDNÁVEJTE WWW.MAXIMUS-RESORT.CZ | M: +420 774 750 002 | E: REZERVACE@MAXIMUS-RESORT.CZ

HOTEL RESTAURACE KONGRES EVENT WELLNESS & SPA SVATBY SPORT

„Dnes je Popeleční středa, den půstu. Dám si něco bezmasého, třeba kosteleckou uzeninu.“

Miroslav Kalousek na zvyky svých bývalých spolustraníků z KDU-ČSL nezapomíná, když má šanci nakopnout jejich koaličního partnera.

„Kluci přišli do sprch, a tam nebyla ani jedna. Já to všechno vytrhal, zbyly jen tyčky, cákalo to tam. Dveře jsem jim rozsekal.“

Bývalý sparťanský fotbalista Tomáš Řepka vzpomíná na svůj „blikanec“ z roku 2007, když byl vyloučen na konci zápasu s Teplicemi.

„Každý máme svou lopatku a myslím si, že úlohou prvního místopředsedy je lopatky u lidí hledat a zapojovat je do týmu, abychom vytvořili velký kolos plný lopatek, který rozproudí zažitou řeku, která si teče líným proudem.“

Poetická duše ANO Jaroslava Pokorná Jermanová na nedávném sněmu hnutí prokázala, že kdo jednou přijme roli oddaného podřízeného AB, má zaručeno, že jeho mozek získá zcela jinou dimenzi.

„Nevzdám se, nebudu kapitulovat, neodstoupím, nestáhnu se, budu bojovat do konce, protože nejsem ohrožen jen já, ale samotná demokracie.“

Francouzský středopravicový prezidentský kandidát François Fillon poté, co byl obviněn z rozsáhlé zpronevěry veřejných peněz. Měl zaměstnávat manželku a členy rodiny a platit jim statisíce eur za téměř žádnou práci.

„Když dostanete informaci, která je kovaná, která je dobrá, tak musíte konat.“

Robert Šlachta ke kauze Nagyové poté, co se vyšetřovatelům před soudy vůbec nedaří doložit původní verzi sabotáže.

INZERCE ▼A171000512

FOTO: archiv, ČTK, Reuters

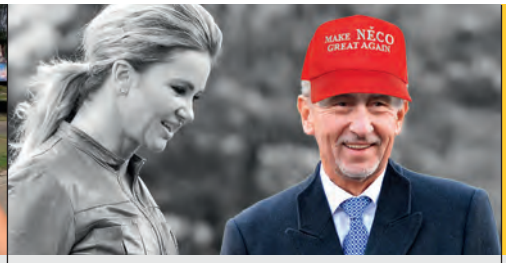
“Neporovnatelné” na 9 písmen

NESPRESSO
What else?

www.nespresso.com/whatelse

Kebab prawdziwy rzepny
Jerzy Andrzejewski si v Lublinu otevřel bistro Prawdziwy Kebab u Prawdziwego Polaka. Tvrdí, že vymyslel vlastní „polské“ koření a podnik si vyštafíroval červeno-bílými záclonkami a výjevy z bitvy u Vídně, kde Jan Sobieski roku 1683 slavně porazil Turka. Polští vlastenci už nemusejí kvůli každému kebabu ke zpovědi a konečně se mohou přestat cpát klobáskami, bigosem a jiným podobným polským svinstvem.

Make Andrej Great Again
Babiš ukradl Trumpovi slogan a prohlásil, že chce udělat *„Českou republiku znovu skvělou“*. Nejdřív nebylo jasné, co vlastně chce: mafiánská 90. léta, normalizaci, okupaci či kolektivizaci? Později se ukázalo, že první republiku, ovšem neupřesnil, jestli mu tak imponuje tehdejší korupce, hospodářská krize nebo Mnichov. Některá hesla se prostě přenést nedají, protože líp tady ještě nebylo. Andrejovi navzdory.

496

Před 496 lety objevil Magalhães Mariany. Domorodci ho okradli a ostrovům se pak dlouho říkalo Ladronské (Zlodějské). Mendělejev stvořil svou tabulku (1869) a Cassius Clay si začal říkat Muhammad Ali (1964). Také u nás to stálo za to. O hlavu přišel Jan Želivský (1422), Mendel vykoumal, jak je to s křížením hrachu (1863), a roku 1471 nastalo takové vedro, že *„šestého dne měsýce března kwetla fiola“*.

Forejt Gump, kralevic dánský
Vyhozený protokolář Forejt začal nový život: na webu Institutu Václava Klause vydal první článek. Myšlenkově i stylisticky je na slušné středoškolské úrovni, věnuje se uprchlíkům v Dánsku a mizení evropských hodnot. Dánsko už to má dle Forejta skoro spočtené. Co ale my, Češi? My máme ještě šanci. Dokud budou po Praze kolovat videa šňupajících protokolářů, muslimové se nám jistě obloukem vyhnou.

85

stránek má obludný dotazník, který musejí vyplnit občané EU, kteří chtějí po brexitu zůstat v Británii. *„Pocházím ze země s obří byrokracií, ale tohle je prostě nepřátelské,“* říká Polák Marek, který už pět let pracuje v City. Britové vyhráli bitvu, nakonec ale budou stejně škemrat o milost: bruselský obranný dotazník V1-835746/17 bude mít víc položek, než je kapek vody v kanálu La Manche.

Matka hrdinka
Ekonomku a člověka Markétu Šichtařovou dožraly úvahy, že by se budoucím matkám mělo korektně říkat *„těhotný člověk“*, naznačený předpoklad o absenci rozmnožovacích orgánů ji uráží: *„Mohu vás ubezpečit, že je mám všechny, a fungují obstojně, díky za optání, neb jsem pětinásobnou matkou.“* O mateřské způsobilosti Šichtařové pochybnosti nemáme, co se týče té odborné, není to pochybnost, ale jistota.

Čípak je to audit
Poprvé v historii udělování Oscarů došlo při vyhlašování ceny za nejlepší film k omylu. Trapas zavinil Brian Cullinan z PricewaterhouseCoopers, který trestuhodně zevloval na Twitteru a herci Warrenu Beattymu podal špatnou obálku. Snad se aspoň auditům pánové a dámy z „velké čtyřky“ věnují naplno. Jak by k tomu přišel třeba chudák ministr financí, kdyby dostal do ruky obálku s cizím auditem?

Šajbu, šajbu
Nový světový rekord vytvořil v zápase bandy hokeje Archangelsk–Irkutsk domácí Oleg Pivovarov, který si – aby se tým v play-off vyhnul silnému Krasnojarsku – nasázel minulý týden 11 „vlastňáků“. Ještě lepší byl slovenský rozhodčí Husár, který během zápasu Liptovský Mikuláš – Žilina vyloučil do konce utkání 18 z 19 hráčů domácího týmu. Prostě jak se říká: ve válce, v lásce a v hokeji se může všechno.

Sójové řeznictví
Svět se fakt žene do záhuby. Kdo si myslel, že se v řeznictví prodává maso, ten se přinejmenším v Berlíně mýlil. Nedávno tu otevřeli řeznictví, kde živočišného původu není vůbec nic, ani masové kuličky, ani mleté maso či drůbeží. Co si o tom asi myslí EU? Zakazují nám sice rum, ale sójové burgery můžeme? Majitel berlínského řeznictví už plánuje expanzi do Česka, tak bacha, co jíte.

INZERCE ▼A171000734

FOTO archiv, ČTK

www.nespresso.com/whatelse

NEPOROVNATELNÝ POŽITEK Z KÁVY NENÍ NÁHODA

Naši kávoví experti vybírají tu nejlepší kávu přímo od farmářů na plantážích ve všech koutech světa. Káva je sbírána převážně ručně a při zpracování podléhá přísné kontrole a selekci. Káva *Nespresso* proto představuje pouze malý zlomek z nejlepší celosvětové produkce, jen ten odpovídá našim nárokům na kvalitu.

NESPRESSO®
What else?

Nespresso Boutiques: **Praha:** Pařížská 10, Praha 1; OC Černý Most, Chlumecká 765/6, Praha 9; OC Chodov, Roztylská 2321/19, Praha 4; OC Smíchov, Plzeňská 8, Praha 5; **Brno:** náměstí Svobody 13

Najde se někdo takovej, kdo jim dá podpis libovej?

„Transakce století“, tedy prodej Škody Transportation stoprocentní dceři největšího výrobce kolejových vozidel na světě, čínské CRRC Zhuzhou Electric Locomotive, je podle Odposlechu na spadnutí. Zbývají prý jen detaily – a jedno ujištění. Číňané údajně požadují, aby kompetentní české úřady vydaly písemné stanovisko, že okolnosti vzniku a dosavadní existence Škody Transportation jsou zcela v pořádku. Není to záruka ani právně vymahatelný závazek, ostatně české úřady nejsou prodávajícím, a nemají tak co vydávat ve prospěch kupujícího obvyklé „representations and warranties“. Přesto je s vydáním potvrzení o bezinfekčnosti a neposkvrněném početí Škody Transportation trochu problém – nikdo totiž tenhle papír nechce podepsat, ale bez něj zas nechtějí nic podepsat ani tvrdohlaví Číňané. Vzhledem k tomu, že jde o obchod za desítky miliard korun, jsou tlaky na vydání vstřícného stanoviska podle zdrojů Odposlechu „*mimořádně mimořádné*“.

Pět za Vitáskovou

Pětičlenná Rada Energetického regulačního úřadu, která nahradí současnou šéfku úřadu Alenu Vitáskovou, začne fungovat až za pět měsíců. O rozdělení míst v radě se však intenzivně vyjednává už teď. Podle informací Odposlechu se rýsuje možná dohoda: dvě křesla obsadí sociální demokraté, dvě babišovci a to poslední připadne nějaké obecně uznávané a politicky neutrální osobnosti.

Sociální demokracie se pokusí do pozice předsedy rady protlačit politického veterána Jiřího Bise. Bývalý ředitel Plzeňské energetiky, náměstek ministra průmyslu a později senátor za Plzeň-město se zdá vhodným kandidátem. Bis přiznává, že by o přijetí funkce uvažoval, ale sám upozorňuje, že limitujícím faktorem je jeho věk – 75 let.

Každá z vládních stran je v jiné pozici. Zatímco ČSSD se před předem prohranými volbami pokouší co nejvíce svých zasloužilých členů usadit do podobných funkcí, posilující ANO 2011 bojuje s nedostatkem kádrů. Šanci k návratu tak mohou dostat někteří z bývalých vedoucích pracovníků regulačního úřadu, které z práce vyštvala Vitásková.

Představa o dobře placeném místě (řádově 90 tisíc měsíčně pro člena a 150 tisíc pro předsedu rady) však může být poněkud zjednodušená. Po šestileté éře Aleny Vitáskové převezmou noví šéfové rozvrácený úřad, ze kterého většina odborníků odešla. Takže je namístě varování: Bude to dřina za všechny prachy!

Nápad myslitele Špidly

Díky sociální demokracii jsme se nedávno konečně dozvěděli, jaká je v Česku hranice bohatství. Pětatřicet tisíc čistého je částka, od níž je nutné zpychlé zbohatlíky přidusit vyššími daněmi. Tato hranice vznikla při důkladném brainstormingu v nejbližším okolí předsedy ČSSD Bohuslava Sobotky. Jak zjistil Odposlech, hlavní slovo měl při jejím určování člověk, o němž se v této souvislosti zatím vůbec nemluvilo. Podobu čistě ekonomického tématu výrazně ovlivňoval vystudovaný historik a bývalý premiér Vladimír Špidla. Ačkoli je Špidla hlavním autorem socialistické daňové revoluce, veřejně ve spojitosti s ní nijak nevystupuje. Tuto roli přenechal mladému ekonomickému specialistovi ČSSD Michalu Píclovi, s jehož rozpačitou prezentací celé věci však v Lidovém domě nepanuje spokojenost. Starý lišák Špidla si zatím užívá klidu a svého silně nesocialistického konta napakovaného nedaněnou bruselskou výslužkou a přemýšlí o dalších svěžích levicových nápadech.

Mladí vpřed a staří na svá místa

Zbrojař Jaroslav Strnad do byznysu stále víc zapojuje svou rodinu. Hlavně tedy staršího syna Michala. Na konci loňského léta se nejdřív dostal k jihočeské společnosti Kovosvit MAS, v minulých týdnech s ním zase měla tu čest armáda. A nedopadlo to nejlíp. Když generálové obdrželi cenové kalkulace na nová obrněná vozidla Titus, nestačili se divit. Cena, kterou nabídl Michal Strnad, byla o několik desítek milionů vyšší, než se plánovalo. Vojsko pak dalo jasně najevo, že o nákupu titusů ještě nikdo nerozhodl a klidně by se mohlo stát, že se nakonec koupí jiné obrněnce. Do hrozící rozepře tak musel jako správný otec vstoupit pan Jaroslav. Synovi dal za vyučenou a vojákům slíbil, že nabídku přepracuje a pošle znovu. ● **RED**

FOTO: Jan Rasch

Sázka na oceláře

Rozmach investic v americkém energetickém sektoru zvýší poptávku po trubkách. Vydělat na tom může U.S. Steel

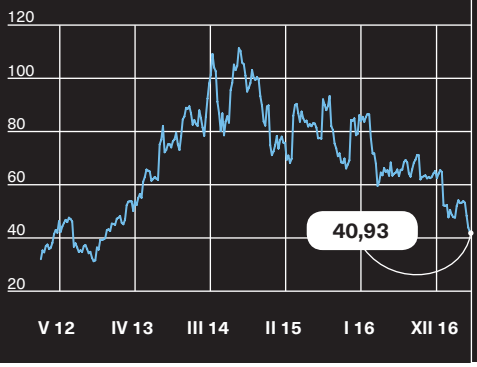
Vladan Gallistl
gallistl@mf.cz

TripAdvisor

Portál o cestování TripAdvisor nezažívá zrovna nejlepší časy. Zisk v posledním čtvrtletí zklamal analytiky, když dosáhl jen šestnácti centů na akcii, přičemž experti odhadovali jeho výši v průměru na 31 centů. Zklamáním byly i tržby společnosti. Výsledkem byl propad cen akcií na úrovně z konce roku 2012, když uprostřed minulého týdne jedna akcie stála okolo 41 dolarů. Experti přitom nevěří v obrat k lepšímu.

Dobrá rada: Investoři by se měli držet od akcií TripAdvisor raději dál. Firmě snížil doporučení analytik společnosti Cowen Kevin Kopelman. A není jediný, kdo cestovnímu portálu nevěří. CFRA Research srazila cílovou cenu akcií z 65 na 45 dolarů. Současné tržní podmínky podle Eddyho Elfenbeina, editora blogu Crossing Wall Street, nepřejí spotřebitelským akciím, které nejenže nevyužily současného růstu, ale naopak klesají stále níž.

Pád akcií TripAdvisor
(vývoj za posledních pět let, cena v USD)

United States Steel

Ocelářský kolos United States Steel může být další firmou, která vydělá na záměrech amerického prezidenta Donalda Trumpa v oblasti energetiky. Trump podporuje energetický sektor omezením regulací, které chrání životní prostředí. Výsledkem budou investice do ropovodů a plynovodů, což zvýší poptávku po trubkách, které vyrábějí americké ocelářské společnosti.

Dobrá rada: Investiční rozmach v energetice pomůže podle finanční společnosti Cowen právě U.S. Steel. *„Právě oni nejvíce vydělají na zvýšené poptávce,“* uvedl analytik Novid Rassouli z Cowenu. Zisková marže během růstového cyklu v energetice se podle něj dostane ze zhruba deseti na přibližně dvacet procent. Cílovou cenu ocelářské společnosti stanovil Rassouli na šedesát dolarů, což představuje nárůst o padesát procent. Uprostřed minulého týdne stála totiž akcie U.S. Steel okolo 40 dolarů.

Kolosu U.S. Steel se daří
(vývoj za posledních 12 měsíců, cena v USD)

Poznámka: Nejedná se o investiční doporučení ani nabídku či výzvu ke koupi nebo prodeji cenných papírů nebo jiného investičního nástroje.

INZERCE ▼A171003604

CENTRAL GROUP

NOVÉ BYTY
u přírodního parku
a budoucí stanice metra
Praha 4 – Kamýk

NOVÁ ETAPA
PRODEJ ZAHÁJEN

naproti přírodnímu parku Modřanská rokle
plánovaná stanice metra linky D přes ulici – vynikající dopravní dostupnost
efektivní úsporné domy B

Garantovaná HYPOTÉKA pro všechny max. 1,89% p.a.

Zprostředkovatelem úvěru je společnost CENTRAL GROUP a.s.. Příklad: výše úvěru 2.000.000Kč, doba trvání 30 let, celkový počet splátek 360, měsíční splátka 7.283Kč, pevná úroková sazba po dobu pěti let 1,89% p.a., RPSN 2,07%, celková částka splatná spotřebitelem 2.621.830Kč. Poplatky související s úvěrem: zdarma poskytnutí hypotéky, zdarma měsíční vedení běžného účtu, zdarma vedení a správa hypotéky, zdarma ocenění nemovitosti, druhé čerpání 500Kč. S hypotékou Vám dále vzniknou následující náklady: požadované pojištění nemovitosti, poplatek bance za odeslání pokynu k výmazu zástavního práva a dalších práv z katastru nemovitostí při ukončení hypotéky ve výši 500Kč společně s náklady na řízení u katastru nemovitostí v předpokládané výši 1.000Kč. Úvěr je zajištěn zástavním právem k nemovitosti.

226 222 222
www.central-group.cz

Fokus

Ondřej Stratilík
stratilik@mf.cz

FOTO: Tomáš Novák

12 Nová doba letová
16 Chceme se vrátit do Egypta
18 České řešení
20 Tomáš Bílek: Velká stavební pranice

NOVÁ DOBA LETOVÁ

Český letecký průmysl ožívá. Ve světě je zájem o letadla z Otrokovic i Odoleny Vody

Nejznámější česká letadla

Letouny Zlin
(Zlin Aircraft, Otrokovice)

Tradiční moravský výrobce založený už v roce 1934 se stále zaměřuje na výrobu vlastních akrobatických a výcvikových vrtulových letounů. Největší zájem je dnes o dvousedadlový Z 242 a čtyřsedadlový turistický letoun Z 143 LSi.

L 410 a L 410 NG
(Aircraft Industries, Kunovice)

Jestli nějaký výrobek udělal reklamu českému průmyslu po celém světě, pak je to civilní dopravní letoun L 410 z Kunovic. První let absolvoval v roce 1969, od té doby se jich vyrobilo 1140. I když je v poslední době firma Aircraft Industries v potížích, produkci L 410 stále zachovává – v roce 2015 dodala čtyři do Alžírska a Bangladéše – a navíc připravuje modernizovanou verzi L 410 NG s větším zavazadlovým prostorem a vyšší rychlostí.

L-39 Albatros, L-39NG + L-159 Alca
(Aero Vodochody, Odolena Voda)

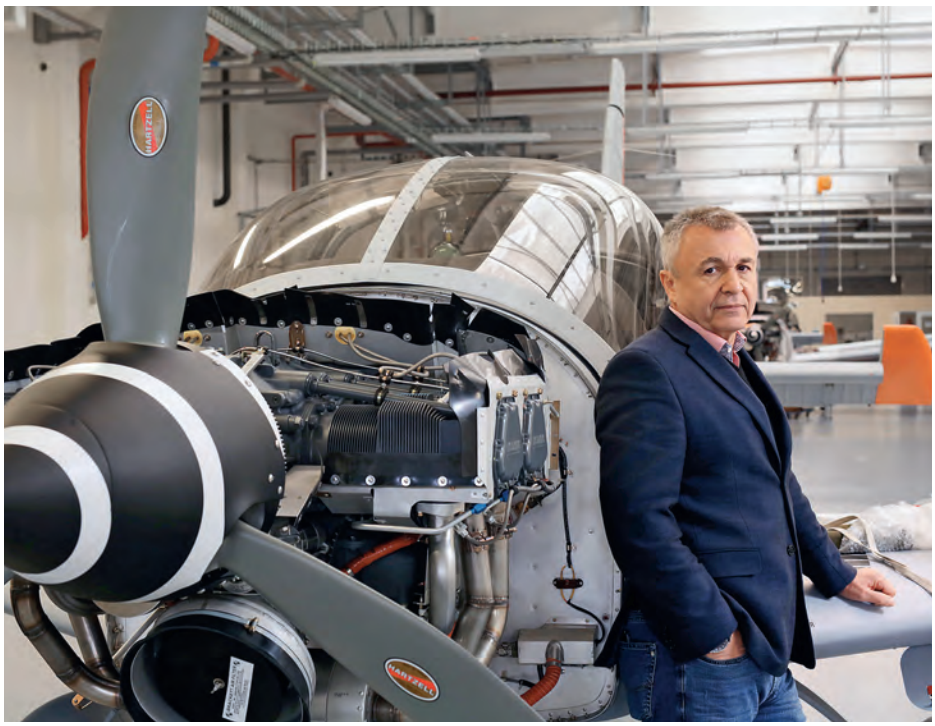
Československému vojenskému průmyslu zase udělal globální reklamu výcvikový letoun L-39 Albatros vycházející z L-29 Delfín, kterého se vyrobilo tři a půl tisíce kusů. Albatrosů se od konce 60. let do začátku 90. let vyrobilo několik tisícovek, dodnes jich stále i díky jednoduché údržbě létá kolem dvou a půl tisíce. Aero Vodochody loni sestavilo modernizovanou verzi L-39NG, souběžně s tím po několika letech oživilo i projekt podzvukového bitevníku L-159, který měl dlouhou dobu pověst téměř neprodejného stroje.

Přes malá okna je vidět zasněžené otrokovické letiště. Za pár hodin ale musí traktor s radlicí haldy sněhu odklidit. Uvnitř výrobní haly čekají dva zbrusu nové letouny Zlin Z 242. Technici jim už jen lepí znaky na křídla.

Ještě než letouny rozloží do kontejneru, musejí je tovární piloti Zlin Aircraftu otestovat. Pokud zkušební let z otrokovického letiště dopadne dobře, během několika týdnů je dostane bolivijská armáda.

„Zájem je především o stroj Zlin Z 242, což je dvoumístný akrobatický letoun používaný pro výcvik v armádách celého světa. Aktuálně jich dodáváme devět do Bolívie, čtyři jsou už hotové. Pro maďarskou armádu zase montujeme dva letouny Z 242 a dva Z 143,“ vypočítává Miloslav Tutter, majitel Zlin Aircraftu.

Dva až tři letouny měsíčně. Miloslav Tutter vlastní podnik Zlin Aircraft od roku 2009, každých čtrnáct dnů se tu vyrobí jedno letadlo.

Do otrokovické fabriky, jejíž třiaosmdesátiletá historie je propojená s firmou Baťa, přišel v roce 2009. Společnost Moravan Aviation tehdy skončila v insolvenci, Tutterův Zlin Aircraft tradici obnovil. *„Výrobu jsme zahájili v roce 2010, fabrika byla nefunkční a zdemolovaná. S obchody jsme museli začínat od nuly,“* vrací se Tutter do minulosti. Výrobu pomohla nakopnout zakázka pro mexické námořnictvo, v letech 2013 a 2014 odebralo celkem 22 letounů.

A nejde jen o americký kontinent. Letouny Zlin se vracejí i do Evropy. Tutter vypichuje Slovinsko, Chorvatsko, Polsko, Maďarsko či Bulharsko. *„Dvě letadla máme v Kazachstánu, v září tam dodáme další dvě Z 242. V Řecku budeme usilovat o vítězství v tendru na větší počet letadel. O práci zkrátka není nouze,“* těší Tuttera.

Se 170 zaměstnanci dokáže vyrobit maximálně dva až tři kompletní letouny měsíčně. Letos by jich tu chtěli zkonstruovat dvacet.

V prvé řadě vlastní letouny

Současné dění v otrokovickém Zlin Aircraftu, proslaveném kromě cvičných a akrobatických strojů i legendárním žlutým Čmelákem, dobře odráží situaci celého domácího leteckého průmyslu. V 90. letech minulého století jeho jméno upadalo, protože české výrobky ztratily konkurenceschopnost a firmy zaspaly ve vývoji. V poslední době však nastal opačný

FOTO: archiv, Hynek Glos

trend. Obor je na vzestupu a o letadla je zase zájem.

Poznáte to i v největší české letecké továrně Aero Vodochody. Zatímco její minulé vedení se soustředilo především na výrobu součástek pro zahraniční stroje, s příchodem italského šéfa Giuseppa Giorda se na první místo opět dostala výroba vlastních letounů. Jde o novou generaci cvičných L-39NG a podzvukových bitevníků L-159 Alca.

„Celosvětově roste poptávka po lehkých bojových letounech. Zároveň roste naše viditelnost na trhu díky našim mezinárodním zákazníkům, kteří využívají letouny k bojovým i výcvikovým aktivitám,“ přibližuje Tereza Vrublová, mluvčí Aera Vodochody.

Na mysli má nasazení strojů L-159 proti pozicím takzvaného Islámského státu v Iráku a odprodej několika dalších do výcvikové firmy Draken International ve Spojených státech. Bagdád získal dohromady patnáct letounů – čtyři zakonzervované z nikdy nevyužitých zásob české armády a další čtyři, které vojáci používali na základně v Čáslavi. I díky pomoci státu a ministerstva obrany tak Aero Vodochody konečně získalo referenční zakázky.

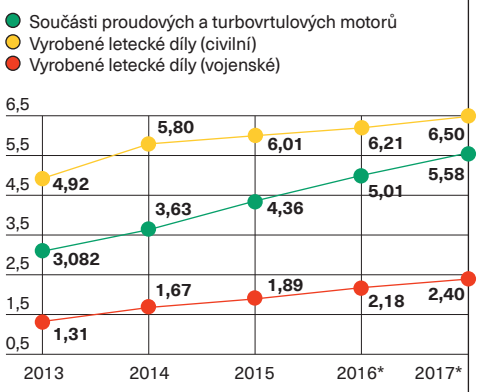
O proudových strojích z Odoleny Vody se ve světě opět začalo mluvit a ve hře jsou nyní údajně dva vážní zájemci. *„Zaměřujeme se na Jižní Ameriku, severní Afriku, Blízký východ a také Společenství nezávislých států,“* řekl v rozhovoru pro týdeník Euro Giuseppe Giordo. Konkrétnější být nechce.

Vyrábět dva proudové letouny zároveň prý není zádrhel. A to ani s ohledem na přání zákazníků – i když L-39NG může plnit bojové úkoly, jde především o výcvikový stroj. A naopak L-159 je stavěný pro bitevní mise. Takže se oba ve službě doplňují.

„Aero se intenzivně připravuje na rozjezd výroby letounů L-39NG, jednáme s naším dodavatelským řetězcem, aby byl připravený na případnou sériovou výrobu. Zároveň ale jednáme i s dodavateli klíčových komponentů pro L-159, kteří již také počítají s možností obnovení výroby,“ pokračuje Vrublová.

Letecká výroba v Česku

V letech 2013 až 2015 (v miliardách korun)

* KVALIFIKOVANÝ ODHAD

ZDROJ: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, REDAKCE

Kunovický otazník

Z optimistického vývoje českého leteckého průmyslu vyčnívá snad jen kunovická společnost Aircraft Industries. V minulosti se se svými dopravními stroji L 410 zaměřila především na ruský trh, což se kvůli propadu rublu ukázalo jako velmi špatné rozhodnutí.

Současný obrázek Aircraftu Industries vypadá následovně: nespokojení zaměstnanci, přežité insolvenční řízení a razantní pokles dodávek – předloni čtyři letouny, v roce 2016 pět. Letos by se už situace měla změnit, hovoří se o plánech na prodej zhruba tuctu strojů.

> S příchodem italského šéfa Giuseppa Giorda se na první místo opět dostala výroba vlastních letounů.

„Jedna z možných budoucích linek je, že stará L 410 se budou montovat v Rusku ze součástí vyrobených u nás – všechny západní firmy to dělají stejně, protože se tak ušetří vysoké dovozní clo – a v Kunovicích se uvolní kapacita pro nový L 410 NG, který je přijatelnější pro vyspělé trhy,“ přemítá Josef Kašpar, prezident Asociace leteckých výrobců ČR.

Aircraft Industries by mohl těžit z obchodních úspěchů Aera Vodochody. Už několik měsíců se totiž šeptá o tom, že by středočeská společnost jednou mohla do Kunovic převést část výroby. *„V tuto chvíli se nemůžeme k budoucnosti Aircraftu Industries vyjadřovat,“* odmítá Tereza Vrublová takové spekulace komentovat. *„Když přineseme do České republiky novou práci, Kunovice jako jeden z největších hráčů na českém leteckém trhu z toho budou také profitovat,“* dodává jedním dechem.

Jihlavské větrání na gripenu

Kromě výrobců kompletních letadel sídlí v Čechách a na Moravě desítky menších továren, kde vznikají součástky pro světový letecký průmysl.

> Výrobu jsme zahájili v roce 2010, fabrika byla nefunkční a zdemolovaná. S obchody jsme museli začínat od nuly.

„Mluvíme o hydraulických systémech, elektronice, leteckých přístrojích,“ vypočítává Josef Kašpar.

Podle statistických dat celý letecký průmysl rok od roku roste. Zatímco v roce 2014 se v Česku vyrobily díly pro civilní letouny za 5,8 miliardy korun, předloni to bylo už o 200 milionů víc. Mnohem větší skok se ve stejném období odehrál u produkce součástek do motorů. České firmy jich v roce 2015 udělaly za 4,36 miliardy, což znamená meziroční nárůst o 730 milionů korun. A podle odhadů obor poroste podobnou rychlostí i dál. Že se firmám loni dařilo, potvrzuje i Josef Kašpar. Mezi podnikateli v této oblasti prý panuje dobrá nálada.

Mnohaletou tradici ve výrobě komponentů má společnost Jihlavan. Zaměřuje se především na hydrauliku. U civilních letounů jde hlavně o podvozky a brzdné systémy, pro supersonik Jas-39 Gripen kromě jiného sestavuje i přístroje pro odvětrávání kanonu.

Dlouhou historii má i pražská Mikrotechna. Vojenští piloti František Klepš a Zdeněk Vinopal ji v roce 1925 založili, aby se do přístrojových desek českých letadel mohly montovat tuzemské přístroje a jejich „budíky“ zjednodušily noční létání. Modřanská Mikrotechna vyrábí rychloměry a výškoměry dodnes. Třeba signalizátor nebezpečného tlaku mají v kabině L-39, L-59 i L-159.

Po všech privatizačních nezdarech

Experti předpovídají, že český letecký průmysl se v nejbližších letech nemusí bát nedostatku zákazníků, většímu rozjezdu však nyní brání – jako v jiných oblastech – chybějící zaměstnanci. Výroba letounů dnes doplácí na to, že v minulosti zanikla řada odborných škol a na trhu chybějí potřební odborníci.

„Mladých je hodně, ale jejich dovednosti pokulhávají, dle mého názoru se na tom podepsal systém našeho školství,“ zlobí se Miloslav Tutter ze Zlin Aircraftu. A tak pomáhá s restartem vzdělávání. *„S několika učilišti a průmyslovými školami připravujeme projekt, kde bychom se podíleli na výuce leteckých dělnických profesí,“* doplňuje Tutter.

Josef Kašpar potvrzuje, že funguje zapojení nejlepších expertů přímo do výuky a účast vysokých škol a jejich studentů na vývojových projektech. *„Navíc musíme po všech privatizačních nezdarech devadesátých let pořád dokazovat, že letecký průmysl má budoucnost, a vytvářet dlouhodobé plány,“* krčí Kašpar rameny.

Domácí letecký průmysl má ještě další slabinu, poměrně zásadní. Když už se objeví nějaký nadějný expert, velmi často jej k sobě nalákají velcí zahraniční výrobci. Jejich platovým možnostem nedokážou české firmy konkurovat. *„Nicméně mladí si neuvědomují, že tady tvoří celé letadlo a podílejí se na finálním produktu, zatímco u těch velkých třeba dvacet let dělají jenom jednu pojistku,“* věří Tutter své strategii.

Přípravu specialistů by mohl urychlit i vznik nového provozu GE Aviation. V České republice chce do pěti let vyrábět turbovrtulové motory a zaměstnat až pět stovek vysoce kvalifikovaných lidí ve vývoji, výrobě a opravách.

Sedmdesát let s trenérem

Jestli něco může atraktivitu oborů umocnit, jsou to právě letouny „made in Czech Republic“ v barvách cizích států. A k tomu je potřeba, aby čeští výrobci své produkty neustále zlepšovali a modernizovali.

Zlin Aircraft právě dokončil vývojovou studii nového dvoumístného akrobatického speciálu pro výcvik vojenských pilotů. Teď se čeká na konstruktéry a technology, kteří vytvoří speciální tým pro jeho prototypovou a výrobní přípravu.

„Česká republika patří mezi ‚nejletečtější‘ země světa,“ myslí si Josef Kašpar.

Zlin Aircraft dokončil vývojovou studii nového dvoumístného akrobatického speciálu pro výcvik vojenských pilotů.

„Musíme být pyšní na to, že dokážeme navrhnout a vyrobit kompletní letadlo. To neumí moc zemí na světě,“ chválí Kašpar domácí odborníky.

Přesně po 70 letech, kdy se z plochy otrokovického letiště vznesl k prvnímu letu nesmrtelný stroj Z-26 Trenér, jehož tam v různých variantách vyrobili téměř patnáct set kusů, se český letecký průmysl chystá k dalšímu velkému rozletu. ●

Chceme se vrátit do Egypta

Aero Vodochody znovu dobývá své kdysi silné trhy. Pro země z bývalého Sovětského svazu, Jižní Ameriky či Blízkého východu má bitevníky L-159 Alca i nové cvičné stroje L-39NG

Ondřej Stratilík
stratilik@mf.cz

Ve Vodochodech mají ambiciózní cíle *„Ročně můžeme postavit 20 až 25 letounů,“* předpovídá ředitel Aera Giuseppe Giordo.

► **Jaký cíl jste si dal pro letošní rok?**

◄ Chceme upevnit pozici Aera jako leteckého výrobce a zpátky vydobýt pozici lídra ve výrobě cvičných a lehkých bitevních letounů. Proto chceme znovu najít či posílit vztahy s provozovateli strojů L-39 Albatros, L-59 Super Albatros a L-159 Alca a obnovit ty kontakty, které byly ztraceny. Úspěšně postupujeme ve vývoji letounu L-39NG jako ideálního řešení pro výcvikové účely. Vedle toho oživujeme i program L-159 – letoun propagujeme a jsme připraveni k restartu jeho výroby.

► **Mluví se o dvou nových zákaznících. Jak daleko jsou jednání?**

◄ Diskutujeme s řadou potenciálních zákazníků a v několika případech to vypadá velmi nadějně, už jsme předložili i formální nabídky. Zaměřujeme se jak na současné provozovatele našich letounů, tak i na země, které dosud letouny z Aera nemají. Na projektu L-39NG úzce spolupracujeme se společností Omnipol, která má dobré kontakty a může nám pomoci ve státech, kde nemáme tak silnou pozici.

► **Můžete specifikovat zemi či alespoň region, kde nyní jednáte?**

◄ Zaměřujeme se na Jižní Ameriku, severní Afriku, Blízký východ a také na Společenství nezávislých států *(devět zemí bývalého Sovětského svazu – pozn. red.)*.

Giuseppe Giordo

- Aero Vodochody vede od loňského května.
- V letech 2011 až 2015 byl ředitelem Alenie Aermacchi, největšího leteckého výrobce v Itálii. V leteckém průmyslu se pohybuje už od roku 1990.

► **Kolik letadel chcete letos postavit?**

◄ Věřím, že ročně můžeme postavit 20 až 25 letounů. Víme, že máme ten správný produkt, takže tento docela ambiciózní cíl je dosažitelný. Udělali jsme si analýzy a v příštích 20 letech očekáváme, že na trhu bude potenciál pro 750 lehkých bitevních a více než tři tisíce cvičných strojů. Na řadu z těchto příležitostí si můžeme sáhnout.

Italské velení. Giuseppe Giordo je v čele Aera Vodochody od loňského května. Spolupráci na transportním letounu KC-390 *(za ním)* si chválí.

► Vedle výroby vlastních letounů dodáváte součástky pro stroje jiných výrobců. Co konkrétně děláte pro nový vojenský dopravní letoun Airbus A400M?

◄ Jen několik částí vyrobených přesně podle zadání budoucího zákazníka.

► Airbus má s tímto letounem potíže. Jak se na A400M díváte vy osobně?

◄ Jak jsem řekl, na projektu se podílíme velmi málo. Jsme dodavatelem pro dalšího dodavatele MT Aerospace, takže nejsme v přímém kontaktu s Airbusem. A byznys, který se nás bezprostředně netýká, nekomentujeme. Když je ale řeč o vojenské přepravě, s firmou Embraer spolupracujeme na transportním letounu KC-390, kde máme zajímavý podíl. Letadlo je velmi slibné a ve srovnání s konkurencí má neobyčejnou výkonnost.

► Čili KC-390 je pro Aero zajímavější?

◄ Pro KC-390 vyrábíme mnohem více součástí a projekt je pro nás přínosnější v tom, že se na něm podílíme od samotného vývoje a několik komponentů jsme vydesignovali přímo tady v Aeru. Pro A400M děláme jen pár kompozitních dílů.

► Loni se podařilo několik strojů L-159 ze zásob české armády odprodat do Iráku, kde se dnes podílejí na tažení proti takzvanému Islámskému státu. To je dobrá reklama, ne?

◄ Jsme hrdí, že naše letadlo je jedno z mála na světě, které předvádí své schopnosti v reálné akci. V konkurenčním boji je to pro nás plus, o L-159 je díky tomu větší zájem. Tohle je právě jeden z důvodů, proč oživujeme program jeho výroby.

► Kolik letounů L-159 nyní v Iráku létá?

◄ Doručili jsme tam dvanáct strojů, poslední tři byly oficiálně převedeny na konci roku. Ale kdy vzlétnou, je otázka na iráckou armádu.

► Vedle známých modelů L-39 a L-159 máte ve světě i několik desítek strojů L-59 Super Albatros. V Egyptě jich je 45, ale už řadu let nevzlétly. Jaká je šance, že s Káhirou obnovíte kontakt?

◄ Tohle je konkrétní případ byznysu, který chceme rozvíjet. Obnovujeme kontakty s několika uživateli našich letounů a Egypt je jedním z nich. Pro nás je to zajímavý trh i proto, že si země v minulosti koupila řadu bojových letounů a bude k nim potřebovat i výcvikové stroje. Ve světě jsou stovky letadel z Aera, a proto je tu velký potenciál pro obnovení vztahů a nabídku našich služeb či nových letounů. ●

FOTO: archiv

INZERCE ▼A171000085

České řešení

Co s problémovým letounem Airbus A400M? Praha pomůže

Ondřej Stratilík
stratilik@mf.cz

Hrozí značná rizika. Varování zaznělo před pár dny v dopisu, který odeslalo vedení společnosti Airbus do Berlína, Londýna, Paříže, Ankary, Bruselu, Madridu a Lucemburku. Zástupci leteckého výrobce si chtějí s vládami promluvit o projektu dopravního letounu Airbus A400M.

Jde zatím o poslední pokračování neveselého příběhu, který se rodil jako velmi ambiciózní plán pro celou Evropu. Už dřív firma ohlásila, že jí loni kvůli A400M klesl zisk o dvě třetiny na 995 milionů eur (tedy necelých 27 miliard korun).

Budoucnost letounu stále víc zajímá i Českou republiku. A teď není řeč jen o zapojení průmyslu – na projektu se jako subdodavatel podílí Aero Vodochody, které dodává několik menších součástek. Mluví se o tom, že letouny A400M by mohlo používat české vojsko.

Německé ministerstvo obrany na začátku letošního roku oslovilo několik zemí včetně Česka či Švýcarska, jestli by neměly zájem o společné provozování letky třinácti A400M. Německo původně chtělo mít 53 letounů, ovšem loni uznalo, že 40 jim stačí. Původní myšlenku na odprodej nadbytečných kusů bundeswehr zavrhl, teď by se chtěl o náklady podělit s dalšími zeměmi. *„Stále čekáme na konkrétní nabídku,“* reaguje Petr Medek, mluvčí ministerstva obrany. Víc informací zatím prozradit nechce.

Zájem by byl

Jak zjistil týdeník Euro, lidem z vedení Generálního štábu i obrany se nabídka poměrně líbí. Především proto, že česká armáda nemá vlastní střední dopravní letouny a v nejbližší době ani není reálné, že by na ně získala peníze. Což je poměrně velký zádrhel v momentu, kdy se řeší transport techniky a materiálu do zahraničních misí. Vojsko si musí platit soukromé přepravní společnosti nebo využívat volné kapacity v rámci aliančního systému. Společný provoz A400M s dalšími zeměmi by navíc snížil i provozní náklady.

„Jenže podle informací, které máme, Berlín oslovil jen čtyři nebo pět zemí. To znamená, že by na každou vycházel poměrně velký počet letových hodin, což by ve výsledku mohlo být poměrně drahé,“ reaguje vysoce postavený ministerský úředník.

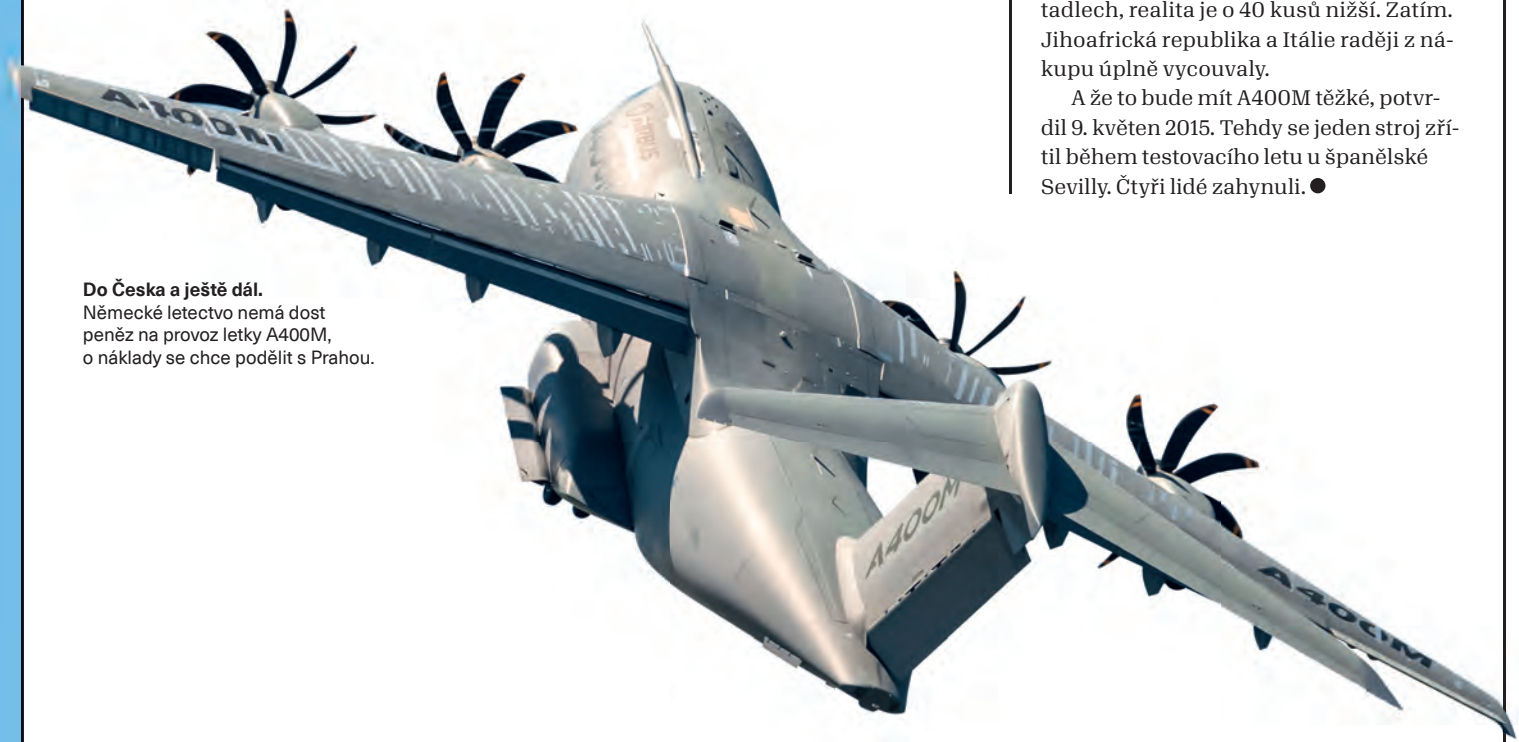
V minulosti se počítalo s tím, že české letectvo získá dvojici dopravních letounů Embraer KC-390, na jejichž vývoji i výrobě se podílí Aero Vodochody. Existuje i memorandum podobného znění mezi ministerstvem obrany a brazilským výrobcem. Obchodu nahrává fakt, že KC-390 používá stejné motory jako dvojice „vládních“ airbusů A319 kotvících v pražských Kbelích, což by zjednodušilo údržbu a logistiku. Dříve zvažovaný nákup je však passé. Na nové letouny této kategorie prostě nejsou peníze.

Německo původně chtělo mít 53 letounů, ovšem loni uznalo, že 40 jim stačí.

Čtyři mrtví a miliardy navíc

Vznik turbovrtulových letounů A400M provázejí velké potíže. Projekt vyžádaný několika evropskými zeměmi už musel několikrát navyšovat rozpočet, aktuálně již o sedm miliard eur, čímž oproti původní vizi narostl o 30 procent. Konkrétně Německo počítalo celkově s 8,1 miliardy eur, už nyní ale vydalo o 1,5 miliardy více. Vedle toho se snížil také objem zakázek. Smlouva podepsaná v roce 2012 mluví o 212 odebraných letadlech, realita je o 40 kusů nižší. Zatím. Jihoafrická republika a Itálie raději z nákupu úplně vycouvaly.

A že to bude mít A400M těžké, potvrdil 9. květen 2015. Tehdy se jeden stroj zřítil během testovacího letu u španělské Sevilly. Čtyři lidé zahynuli. ●

Do Česka a ještě dál.
Německé letectvo nemá dost peněz na provoz letky A400M, o náklady se chce podělit s Prahou.

INZERCE ▼A171000429

FOTO: Shutterstock.com

Blažek®

WWW.BLAZEK.CZ

FOTO: Hynek Glos

VELKÁ STAVEBNÍ PRANICE

Stavbaři nejsou příčinou korupce, ale jejím rukojmím, říká šéf stavební firmy Hochtief

Petr Weikert
weikert@mf.cz

Pracovat v Česku ve stavební branži znamená být v neustálém střetu. Společnost Hochtief nyní bojuje s konkurencí o zakázku na opravu Státní opery. Firma zároveň kvůli pokutě za kartelovou dohodu žaluje Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) a do poslední chvíle se obávala toho, jak dopadne další její byznys – miliardová oprava železničního Negrelliho viaduktu v Praze. Šéf Hochtiefu Tomáš Bílek je mezi konkurencí znám jako tvrdohlavý muž. Firma proto stojí v čele těch společností, které žádají po vládě změny ve stavebnictví.

► Letos vás čeká oprava Negrelliho viaduktu. Jak moc je pro vás tento kontrakt důležitý?

◄ Ta zakázka je velmi důležitá. Nejen svojí velikostí, ale i náročností. Museli jsme společně s našimi partnery splnit náročné kvalifikační předpoklady, které dokázal naplnit málokdo. Není to jen dopravní stavba, ale i kulturní památka. Prací na tomto projektu bychom si nejen doplnili reference důležité pro další státní zakázky, ale také významně posílili zásobu práce na další období.

Trh se zmenšil, mnoho firem ale nezaniklo a mají stále větší kapacity, než je poptávka. Vzniká tedy boj o zakázky.

► Proč vám drhlo přidělení zakázky rekonstrukce budovy Státní opery za 858 milionů?

◄ Tahle zakázka je úplně ukázkový příklad toho, co se na trhu děje. Zadavatel podle svého nejlepšího svědomí sestaví náročné podmínky, spustí soutěž, odevzdají se nabídky, a i když zadavatel dokonce opakovaně vyhodnotí, že jsme splnili všechny předpoklady a máme nejvýhodnější nabídku, tak konkurence usiluje o to, aby ta soutěž byla zrušena v duchu „když ne já, tak nikdo“. Přitom se námitky opírají o slovíčka a hledání formálních chyb, protože nikdo z konkurence reálně nepochybuje o tom, že Hochtief má dostatek zkušeností i referencí. Smlouvu na opravu jsme už nicméně podepsali.

► Proč dochází stále častěji ke sporům u antimonopolního úřadu? Je to tím, že je obecně málo práce pro firmy, jako je ta vaše?

◄ Trh se zmenšil, mnoho firem ale nezaniklo a mají stále větší kapacity, než je poptávka. Vzniká tedy boj o zakázky. V privátním sektoru zdravý, ve veřejném sektoru často nezdravý. Svůj podíl v tom hraje také legislativa, která dává neúspěšným uchazečům poměrně silná práva. Když máte dobré právníky, můžete kteroukoli soutěž o státní zakázku zdržovat o měsíce až roky nebo usilovat o její zrušení. Je totiž bohužel docela tenká hranice mezi oprávněnou námitkou a obstrukčním jednáním.

► Jak jste spokojen s fungováním antimonopolního úřadu? Podle statistiky týmu ekonomů z Univerzity Karlovy trvá druhá instance odvolání v průměru dvě stě dní.

FOTO: Hynek Glos

◄ Nejsme společnost, která se často odvolává k ÚOHS, proto nemáme dost vlastních zkušeností s délkou řešení správního řízení.

► **Ptal jsem se i proto, že jste od úřadu dostali pokutu 65 milionů za kartelové dohody, což vlastně také souvisí se situací na trhu.**
◄ Ano, to je konkrétní zkušenost, kterou jsme s ÚOHS v loňském roce udělali. Dostali jsme pokutu za údajnou účast v kartelové dohodě na zakázce za necelých 12 milionů, která proběhla v roce 2009 a kde jsme byli neúspěšným uchazečem. Podle nás úřad nepředložil žádné relevantní důkazy, s rozhodnutím nesouhlasíme, a proto jsme proti němu podali žalobu.

► **Mluvil jste o nedostatku zakázek. Jak se vám líbí, že se o stavbu dálnic začaly hlásit firmy ze Španělska, Turecka, Itálie a dalších zemí?**
◄ Nelíbí. Dálnice jsou technologicky složité projekty, náročné na kvalitu a dlouhodobou trvanlivost a měly by je stavět firmy, které jsou schopny prokázat svoji kvalifikaci, mají tuzemské zaměstnance a mohou deklarovat schopnost odstraňovat záruční vady. Bohužel se tady objevují dva druhy subjektů. Jedni, kteří tu přistanou jako parašutisté a chtěli by udělat jeden dva projekty, zrealizovat zisk, transferovat ho a zmizet. Pokud se zakázka nevyvíjí podle jejich představ, jsou připraveni zmizet ještě před dokončením projektu. A pak tu jsou subjekty, které poskytnou zahraniční reference menším českým subjektům bez zkušeností a vytvoří společný joint venture s agresivní nabídkovou cenou. Ale většinou při případné realizaci po těchto „zkušených“ zahraničních subjektech nezůstane nic než ty zmíněné reference, které de facto „prodaly“. Obojí je špatně nejen pro tuzemské firmy, ale i pro veřejného zadavatele, protože mu neúměrně roste riziko.

► **Co by měla podle vás vláda udělat?**
◄ Měla by nastavit takové parametry výběrových řízení, aby firmy, které sem chtějí nově přijít, tady také skutečně dlouhodobě podnikaly, měly zde reálné, a ne fiktivní pobočky, zaměstnávaly české zaměstnance, platily daně a investovaly do vybavení.

Zahraniční firmy tady přistanou jako parašutisté. Chtěly by udělat jeden dva projekty, zrealizovat zisk, transferovat ho a zmizet. Pokud se zakázka nevyvíjí podle jejich představ, jsou připraveny zmizet ještě před dokončením projektu.

► **Vy jste také jednou z firem, která se podepsala pod prohlášení, aby vláda přijala závazný harmonogram výstavby silnic. Není to s ohledem na střídání ministrů dopravy trochu naivní přání?**
◄ Pokud bychom měli dobrou dlouhodobou koncepci dopravní infrastruktury, schválenou napříč rozhodujícími politickými silami, nebyla by závislá na

INZERCE ▼A171000311

A teď tu vládnu já!
Hyundai Tucson

Hyundai Centrum Praha
Českobrodská 42, Praha 9
T +420 281 040 011
E hyundai@hyundaipraha.cz
www.hyundaipraha.cz
Otevírací doba
Po – Pá: 7.00 – 19.00 So: 9.00 – 15.00

HYUNDAI

Hyundai Tucson – kombinovaná spotřeba: 4,7–7,6 l/100 km, emise CO_2: 119–177 g/km. Fotografie je pouze ilustrativní.

ministrech a jejich střídání. Bohužel realita je taková, že s každými parlamentními volbami přijdou noví ministři – někdy i několikrát za volební období – a obklopují se novými lidmi a každý si přináší své představy o řízení a prioritách ministerstva dopravy. My říkáme, že by to tak být nemělo. Příprava takových projektů je velmi náročná, nákladná a dlouhodobá práce, která se sice velmi lehce boří, ale těžce rodí. Příkladem může být úřadování ministra Víta Bárty, který zastavil práce na řadě projektů, a trvalo roky, než se znovu spustila jejich obnova.

► **Jak vlastně ze svého pohledu vidíte situaci vašeho oboru?**

◄ Docela špatně. Přestože ekonomika v České republice mírně roste, stavebnictví se stále už roky propadá. Je to obor s pověstí a nádechem korupce, je kriminalizován, přestože každý, kdo stavebnictví trochu rozumí, ví, že stavbaři nejsou příčinou korupce, ale jejím rukojmím a následkem. Je to pracný obor, nemá společenskou podporu, a tudíž je neatraktivní a následkem toho stárne. Průměrný věk v naší firmě je 45 let, v dělnických profesích ještě vyšší, a to je špatně. A u konkurence to je podobné. Přitom bez stavařiny se neobejde žádný rozvoj společnosti. Navíc zaměstnává ve vlastních i souvisejících oborech zhruba deset procent populace. Dokud si tohle neuvědomí jakákoliv současná či budoucí vláda a nezačne tento obor efektivně podporovat, situace se nezlepší.

► **Vnímáte, že veřejný sektor teď více investuje?**

◄ Je určitě větší politická chuť a podpora a rozběhla se příprava řady projektů. Bohužel tady je mnoho legislativních bariér, které brání rychlému a předvídatelnému průběhu EIA, územnímu a stavebnímu řízení, a to blokuje rozvoj nejen veřejného, ale i privátního sektoru. Jsme jednou z mála rozvinutých zemí, kde investor nemůže plánovat čas, a tedy návratnost svých investic při legislativním procesu, pokud splní závazná kritéria. Současná legislativa umožňuje všem zájmovým, ekologickým i kvaziekologickým sdružením účastnit se a napadat a prodlužovat jednotlivá povolení. A to bez jakékoli odpovědnosti za škody, které tím páchají, přestože se svými námitkami neuspějí a často se zaměřují místo na věcné,

Tomáš Bílek (54)

- Je absolventem Stavební fakulty ČVUT Praha.
- V letech 1988 až 2001 pracoval pro společnost Metrostav v různých funkcích, včetně vrcholného vedení.
- Od roku 2001 až do roku 2005 byl jednatelem developerské a projektově-manažerské firmy Arch-Invest.
- Společnost Hochtief CZ vede od září 2005, nahradil Václava Matyáše, který po odchodu z výkonné manažerské pozice působí jako prezident Svazu podnikatelů ve stavebnictví.
- Je členem vědecké rady Stavební fakulty ČVUT.
- Je ženatý, má dvě děti.

FOTO: Hynek Glos

tak na formální pochybení v povoleních vydávaných státní správou. Neupírám těmto sdružením právo na připomínky ke stavebnímu procesu, ale to by se mělo odehrát v připomínkovém řízení při tvorbě územního plánu. V dalších stupních by pak měla nést finanční odpovědnost, pokud neprokážou oprávněnost svých námitek.

► **Podle průzkumu CEEC Research očekávají šéfové stavebních firem letos růst sektoru o 2,2 procenta a tržeb zhruba o tři procenta. Co říkáte na ta opatrná čísla?**
◄ Nepřekvapují mě. Až do loňského roku se stavebnictví v porovnání s rokem 2007 jen propadalo. My sice také plánujeme větší růst letošního obratu v porovnání s loňskem, ale jen díky tomu, že jsme byli úspěšní v několika významných tendrech, což se nedá považovat za stabilní trend růstu. Když se podíváme, že v různých segmentech stavebního průmyslu je propad kolem třiceti procent za období 2008 až 2016, tak jestli se teď bavíme o dvou procentech nárůstu sektoru stavebnictví, je to vlastně velmi marginální číslo, které neřeší problém stavebnictví.

Bohužel realita je taková, že s každými parlamentními volbami přijdou noví ministři – někdy i několikrát za volební období – a obklopují se novými lidmi a každý si přináší své představy o řízení a prioritách ministerstva dopravy. My říkáme, že by to tak být nemělo.

► **Vy se také účastníte projektu ČVUT označovaného profesorská židle, který vaše zástupce nominuje na vysokoškolskou půdu a studenty zase na vaši půdu. Máte potíže sehnat kvalitní zaměstnance?**
◄ Nábor kvalitních zaměstnanců je dlouhodobý problém. Od spolupráce s vysokými školami si slibujeme příliv nových absolventů i studentů – budoucích absolventů. Nyní u nás pracuje sedmnáct studentů VŠ, za poslední tři roky jsme přijali 27 čerstvých absolventů a za stejnou dobu 245 lidí, kteří byli maximálně tři roky po škole. Přesto je to málo. Náš obor je společensky málo oceňovaný a přitom velmi pracný a jdou do něj jen ti, kteří ho mají rádi. Anebo ti, kteří nejsou vyhranění, jen to zkoušejí a za dva tři roky odpadnou. ●

INZERCE ▼A171000446

Report

26 Namátkou stane se vzácnou památkou
30 Vojenský autosalon
32 Horká energie
32 Velká česká Wi-Fi svatba

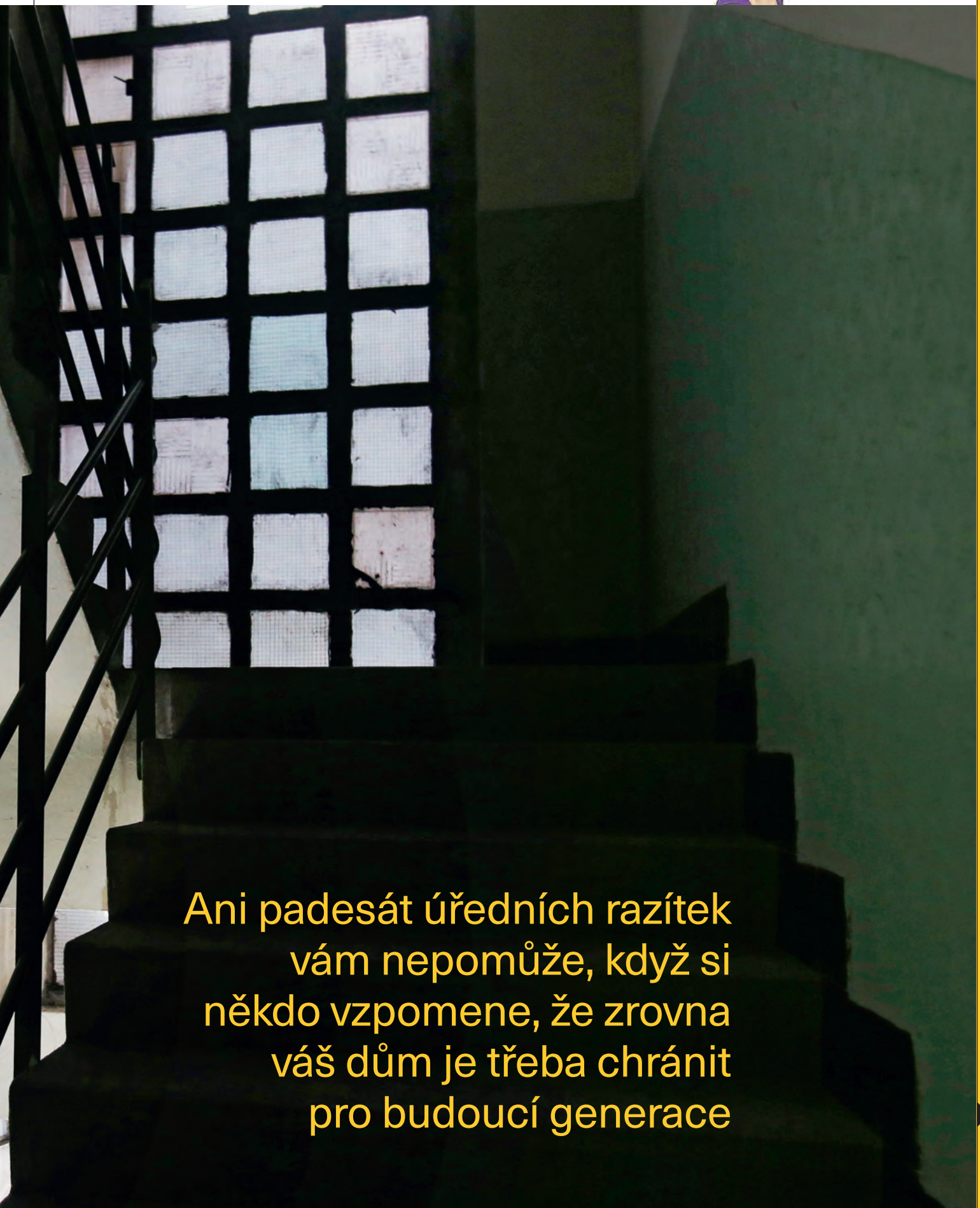
NAMÁTKOU STANE SE VZÁCNOU PAMÁTKOU

FOTO: Martin Hu

33 Indové se neosvědčili
33 Evropa přemýšlí o českém mýtu
33 Z garáže na vrchol
34 Kulovnici v autě nepotřebuji
36 Fantomas se zlobí
38 Parádní omáčka přírodní
40 Ohlodaný tržní koláč
42 Pád nebezpečného provokatéra

Hana Bořiková
borikova@mf.cz

Ani padesát úředních razítek vám nepomůže, když si někdo vzpomene, že zrovna váš dům je třeba chránit pro budoucí generace

Multikulti Dejvice. „Pokud bude můj dům prohlášen kulturní památkou, nezbude mi než jej pronajmout lidem s menšími nároky na bydlení. Po brexitu se budou vracet domů a budou potřebovat pomoci s integrací," říká Jiří Šalda, vlastník vily na Petřinách.

Jiří Šalda si dal trochu neobvyklý dárek k narozeninám. Svůj dům na Petřinách v šesté městské pražské části nechal 23. listopadu zahalit do černého plátna s básničkou: Co se stane památkou, rozhodneme namátkou. Odvoláme, co jsme povolili, prosadíme, co jsme netušili. Vlastníkovi navzdory, změníme své názory. Co schválíme, nemusíme ctít, s vlastní hanbou budeme umět žít. Sláva státním orgánům na výsostech! Šalda tak vyjádřil frustraci z toho, že se svou vilou, za kterou zaplatil bezmála dvacet milionů, nemůže zacházet, jak by chtěl. Pocit zvůle státu v něm umocnilo to, jakým způsobem došlo k prohlášení domu, který plánoval zbourat, kulturní památkou. Verdikt ještě není definitivní – Šalda podal rozklad k ministrovi kultury. Pokud Daniel Herman rozhodnutí svých podřízených nezvrátí, stavitel Šalda dostavěl. Proč ale o tom vlastně psát?

Příběh Jiřího Šaldy nezapadá do klasických schémat, kdy si zlý developer neváží hodnot, stát neselže a dokáže mu v barbarské honbě za ziskem zabránit. Bez ohledu na správnost konečného rozhodnutí – na tu mají rozdílný názor i odborníci –, zda dům stojí za to ochránit jako dědictví pro společnost, byť za cenu omezení vlastnického práva majitele, stát tady poněkud selhal. A může k tomu klidně dojít znovu, po právní stránce nevybočily úřady ze zákonných mantinelů a to, zda si kupujete potenciální kulturní památku, ani při velké dávce obezřetnosti dopředu nezjistíte. Šalda si aktuálně svým lyricko-epickým počinem vykoledoval další řízení – tentokrát se magistrátní památkáři zajímají o to, zda připevněním plátna na dům zatím stále ještě potenciální kulturní památku nepoškodil.

Příběh Jiřího Šaldy nezapadá do klasických schémat, kdy si zlý developer neváží hodnot, stát neselže a dokáže mu v barbarské honbě za ziskem zabránit.

Ano, ano… vlastně ne!

Dům z roku 1939 si Jiří Šalda – který se pohybuje ve stavební branži celý život – koupil před dvěma lety od dvou restituentek. Ty v něm bydlely desítky let, aniž tušily, že je něčím výjimečný. Nenapadlo to ani nového vlastníka, ten ostatně koupil nemovitost na dobré adrese s jasným podnikatelským záměrem. Naplánoval postavit třináct bytů, tři si chtěl ponechat, zbytek rozprodat. Zpočátku si pohrával i s myšlenkou, že objekt zrekonstruuje a dostaví. *„Sám bydlím v domě z roku 1910, a ačkoli jsme při jeho přestavbě použili všechny dostupné technologie, stále bojujeme s plísní a vlhkostí,"* vysvětluje Šalda, proč nakonec začal vést jedno řízení o demolici domu a druhé o povolení úplně nové stavby.

Zpočátku šlapalo všechno hladce. Majitel bez problémů prošel i obávanou

FOTO: Martin Pinkas

komisí územního rozvoje na radnici Prahy 6. Její členové se zabývali tím, jakou by měl mít nový dům fasádu, požadavek na zachování původního domu nikdo nevznesl. Souhlas s demolicí dostal Šalda i od magistrátních památkářů a od Národního památkového ústavu. Snad jen jedna věta z vyjádření úřadů v sobě mohla nést zárodek pozdější Šaldovy křivdy – Národní památkový ústav napsal ve stanovisku o přípustnosti demolice, že se jedná o původní vilu, která má značnou architektonickou hodnotu i přes neuspokojivé kapacitní, technické a energetické parametry. Pro nový dům už měl nicméně Šalda 46 kladných vyjádření dotčených úřadů a čekal jen na demoliční výměr. Místo něj se ale dozvěděl, že ministerstvo kultury zahájilo řízení o prohlášení domu kulturní památkou. Návrh podal zastupitel za Zelené v Praze 6 a člen zmiňované komise územního rozvoje Antonín Nechvátal.

V tu dobu ještě Šalda nepropadal panice. Předpokládal určitou kontinuitu v postojích úředníků. A to neměl. Když se totiž ministerstvo kultury začalo v řízení o prohlášení či neprohlášení vily kulturní památkou znovu dotazovat odboru památkové péče pražského magistrátu a Národního památkového ústavu – tedy těch, kteří neprotestovali proti její demolici – dostalo odpověď, že dům by měl být zachován. Mohl jej (ale nemusel) navrhnout některý významný ruský emigrant, architekt Alexander Těrechov či Pavel Simonov (nebo oba), je jedinečnou ukázkou původní svébytné předválečné architektonické tvorby a pozdního funkcionalismu.

Vyšší princip státní

„Památkáři se k domu vyjadřovali celkem čtyřikrát a nikdo mi nikdy neřekl, že se dům nemá bourat. Ani se nepřišli osobně podívat. Je to hořká zkušenost, jak stát rozhoduje o vašem majetku. My jsme na rozdíl od těch, kteří dům prostě zboří, nechají si dát od památkářů pokutu a vesele staví, postupovali vždy v souladu se zákonem a takhle jsme dopadli,“ vysvětluje Šalda, proč se naštval, rozhodl se zahalit dům do černé a zřídil internetové stránky, kde zveřejňuje veškeré dění a dokumenty týkající se jeho domu. Je prý rád, že mu lidé na stránkách vyjadřují podporu.

Šaldovo rozčílení trochu překvapivě chápe i zastupitel Prahy 6 Antonín Nechvátal, který návrh na památkovou ochranu vily podal. *„Nejprve dostal od magistrátního památkového odboru souhlas s bouráním, následně se ale vyjádřili pro památkovou ochranu domu. Tady vidím určité selhání. Určitě mohli podat sami dříve návrh na památkovou ochranu. Na druhé straně, dokud neměl pan Šalda demoliční výměr v ruce, nemohl počítat najisto, že dům, u kterého se později ukázalo, že má hodnotu, zboural,“* říká Nechvátal.

Za poněkud nešťastný považuje příběh vily i Alexandra Křížová z Národního památkového ústavu. *„Ta vila je nádherná. Ano, mohli jsme již dávno z vlastní iniciativy podat návrh na její ochranu, jak nám někteří vyčítají. Národní památkový ústav je ale na personálním minimu a musíme plnit správní lhůty, proto nemáme kapacity a čas věnovat jednotlivým případům tolik pozornosti, jakou by si zasluhovaly,“* vysvětluje. V ústavu, kde je čistý nástupní plat vysokoškoláka 14 308 korun, je poměrně značná fluktuace a jednotlivé sekce spolu ne vždy ideálně komunikují. Referent se potom podívá do evidencí, zjistí, že dům není v památkové zóně, není chráněný a s demolicí vyjádří souhlas. Zaměstnanci jsou také někdy demotivovaní – i v případě, kdy podnět z vlastní iniciativy podají nebo takový návrh odborným vyjádřením doporučí, ministerstvo kultury vůbec nezahájí řízení či stavbu památkou neprohlásí, jako se stalo v minulosti například u Libeňského mostu nebo v jiných případech.

> V Národním památkovém ústavu, kde je čistý nástupní plat vysokoškoláka 14 308 korun, je značná fluktuace a jednotlivé sekce spolu ne vždy ideálně komunikují.

Vila Vilekula. Dům, který si podle úřadů zaslouží památkově ochránit, není zevnitř právě výjimečný z hlediska historie. Historie se na něm spíše podepsala…

Ochrana vyrůstá zdola

Vraťme se ale zpět k vile na Petřinách. Zastupitelé Prahy 6 nakonec přijali usnesení, že Šaldův příběh může vyústit v obecné znejistění investorů a motivovat k obcházení zákonů. *„Porovnal jsem si další známé případy z Prahy 6. Slavná návrhářka Blanka Matragi chráněnou vilu zbořila, na Hanspaulce dostal majitel povolení na úpravu terasy, místo toho tam postavil načerno dvoupatrové monstrum. Pan Šalda o všechno požádal, zákon respektoval. Něco tady nehraje. Buď máme špatné zákony, nebo je neumíme vymáhat a ten, kdo je dodrží, je potrestán,“* soudí Jiří Růžička, zastupitel Prahy 6 a senátor. V Praze 6 by teď měl alespoň vzniknout seznam nemovitostí, které jsou nedostatečně chráněné. To by mohlo pomoci podnikatelům, jako je pan Šalda, ale ani to nebude znamenat žádnou velkou jistotu. Kdokoli se může ozvat ve chvíli, kdy má jít nějaká stavba k zemi, byť nebude na žádném seznamu. To je ale podle Richarda Biegla, jednatele Klubu Za starou Prahu, často jediný možný způsob, jak zachránit historii pro další generace.

„Tenhle moment, kdy se veřejnost mobilizuje v hodině dvanácté, provázel celé minulé století. Hodnoty tu jsou, ale formální akt, který je ochrání, a moment rozpoznání, že tu jsou, přicházejí ve chvíli, kdy o ně má být společnost ochuzena. Zároveň to, že veřejnost začne za ty stavby bojovat, znamená, že bychom se nad nimi měli zamyslet. Tahle improvizace pomáhá chránit naše dědictví. Památková péče vyrůstá zezdola a je to tak správně,“ říká Biegel. Pokud si investor koupí zachovalý dům ze třicátých let, je podle něho alibismus, ne-li barbarství tvrdit, že nemohl tušit, že má nějakou historickou hodnotu. *„Mohl přece počítat s tím, že se objeví někdo, kdo se za dům začne brát,“* podotýká Biegel. ●

Vojenský autosalon

Armáda hledá nová terénní auta, otestovala si je v močálech a protitankových příkopech

Ondřej Stratilík
stratilik@mf.cz

Jen pár desítek metrů za polní kuchyní, kde voní guláš, se prohání obrněný transportér BVP-2. Ten však nikoho nezajímá. Vojáci a experti tentokrát na polygon v újezdu Březina u Vyškova dorazili kvůli autům. Poslední únorové úterý tu testovali dvacítku osobních terénních i lehkých obrněných vozidel.

Česká armáda totiž musí co nejdříve najít náhradu za zastaralé teréňáky UAZ 469. Do vojska se zaváděly od roku 1974 a stále jich jezdí šest stovek. V polovině 90. let je sice začala nahrazovat vozidla Land Rover Defender, kterých je dnes 570, jenže modernizace se kvůli nedostatku peněz zasekla. A pokračovat nebude. Britská automobilka přestala tuto verzi vyrábět.

I když se testování zúčastnily i civilní automobilky jako Dacia se svým Dusterem či Škoda s Kodiaqem (který v těžkém terénu utrhl krycí plech motoru), hlavní pozornost mířila na osvědčené vojenské výrobky. Dá se čekat, že česká armáda se bude rozhodovat mezi dvěma variantami. Jeepem J8, který provozují třeba i izraelské ozbrojené síly, či legendárním vozem Mercedes-Benz třídy G. Protože hned v první vlně nákupu půjde o stovky vozidel, hodnota obchodu přesáhne jednu miliardu korun.

Do souboje mezi dvěma zavedenými značkami by rád zasáhl i podnik SVOS Přelouč. V minulosti se už sice snažil do armády protlačit svá obrněná vozidla Vega, ovšem neuspěl.

Tentokrát se spojil s velkou čínskou automobilkou BAIC. V Březině premié-

Pod dohledem. Dvoudennímu testování přihlíželi vojáci i ministr obrany Martin Stropnický.

Všeuměl. Mercedes-Benz třídy G sjíždí ostrý svah.

Obrněnec. Koncern General Dynamics poslal na testy vozidlo Eagle.

Silná dvojka. Trať nepřekvapila vozy Renault Sherpa *(vlevo)* ani Jeep J8.

rově představil automobil S80, exportní variantu původního modelu BJ80. Hned na první pohled je znát, že jako inspirace posloužily mercedesy G. Jestli ale S80 v terénu dosahuje srovnatelných schopností jako legenda ze Štýrského Hradce, zatím oslovení vojáci nechtěli komentovat.

Drahá iveca

Vedle „klasických“ aut do Březiny dorazily i lehké obrněnce. Ministerstvo obrany potřebuje rychle najít speciály pro chemické vojsko, navíc devadesátka dnes používaných vozidel Iveco zastarává a nepatří k nejlevnějším.

Před ministerstvem se objevil přízrak původní zakázky podepsané v prosinci 2009. Za iveca tehdy obrana zaplatila 3,62 miliardy korun, v průměru tedy 38,5 milionu za každého obrněnce. Jenže jak se provalilo později, zprostředkovatelská firma Praga-Export je pořizovala za něco málo přes sedm milionů korun. Finální cena razantně vyskočila nejen kvůli bohaté výbavě, kterou si armáda vyžádala, ale roli sehrálo i zapojení dalších prostředníků. Kromě firmy Praga-Export se na zakázce podílel Omnipol i MPI Group.

Proto teď chce mít ministerstvo obrany v záloze i další varianty. Do bahnitého terénu s řadou překážek se tak pustil Eagle od zbrojovky General Dynamics European Land Systems, arabský NIMR, jehož části se montují ve státním podniku VOP CZ v Šenově u Nového Jičína, i mohutně vyhlížející Sherpa z koncernu Renault Trucks Defense.

Kromě samotného chování vozidel a jejich ovládání v náročných situacích vojáci zjišťovali třeba i to, jak se do nich vměstnají v plné výzbroji s přilbou na hlavě.

Která značka na cvičišti uspěla nejlépe, odpoví analýza Generálního štábu. Hotová bude během několika týdnů. ●

FOTO: Hynek Glos

Horká energie

Teplárny nalezly atraktivní investiční příležitost s dobrou návratností. Pořizují si elektrokotle

Škoda nevyužít. *„Akumulace energie se pro naši společnost vyloženě nabízí, protože naše teplárna je napojena na rozsáhlou horkovodní síť v areálu Škody Auto s trvalým odběrem tepla,“* říká jednatel Ško-Energo Jaromír Vorel.

Podnikat v oboru teplárenství není v posledních letech jednoduché. Mírné zimy snižují zájem o teplo (letošní mrazivý leden to sám nezachrání) a přísnější emisní limity přinášejí povinnost investovat stamiliony korun s nejistou návratností. Zdražovat teplo domácnostem už nadále není reálné, lidé se mohou naštvat a odpojit od sítě.

Malou útěchou může být novinka, která nabízí rychlou návratnost investovaných peněz – elektrokotel. Jako první si jej na podzim loňského roku pořídila teplárna Ško-Energo v Mladé Boleslavi a další firmy z oboru ji chtějí následovat. Investici do elektrokotle připravují také Teplárny Brno, 20megawattové zařízení chtějí spustit do provozu na jaře příštího roku.

Specializovaná firma Auxilien uvádí, že provozuje elektrokotle v areálu kladenské a příbramské teplárny. Další na řadě bude Elektrárna Tušimice, kde má elektrokotel od června sloužit jako záložní zdroj tepla pro město Kadaň.

Jak tato zařízení fungují? Elektrokotle odebírají ze sítě přebytečnou elektřinu, kterou ukládají v podobě horké vody. Tu lze následně využít k vytápění měst či průmyslových areálů. *„Akumulace energie se pro naši společnost vyloženě nabízí, protože naše teplárna je napojena na rozsáhlou horkovodní síť v areálu Škody Auto s trvalým odběrem tepla,“* uvedl jednatel společnosti Ško-Energo Jaromír Vorel.

Výkon mladoboleslavského elektrokotle (15 megawattů) sice pokryje jen zlomek spotřeby tepla v automobilce, ale přispěje ke snížení emisí skleníkových plynů i zlepšení ekonomiky provozu teplárny, kterou společně vlastní Škoda Auto, E.ON, ČEZ a VW Kraftwerk.

Elektřinu se vyplatí odebírat ze sítě v době nadbytku výkonu, kdy její cena padá k nule, nebo dokonce do záporných hodnot. Stejně tak mohou provozovatelé zapínat elektrokotel „na povel“ společnosti ČEPS a přispívat tím ke stabilizaci elektrizační soustavy.

Správce přenosové sítě ČEPS potvrzuje, že taková spolupráce již dnes funguje. Podmínkou je uspět ve výběrovém řízení na poskytování podpůrných služeb. *„V současnosti máme nasmlouvané dva poskytovatele těchto služeb, kteří využívají elektrokotle,“* říká mluvčí ČEPS Barbora Peterová.

● **DTR**

Technologie

Velká česká Wi-Fi svatba

Významní prodejci ICT techniky i4wifi a Aspa se spojují. Nová jednička trhu plánuje tržby přes 660 milionů korun

Společnosti i4wifi a Aspa, dva velcí čeští distributoři telekomunikační a datové techniky, se spojují. Sloučením dosavadní dvojky a trojky trhu vznikne největší dodavatel ICT techniky pro Wi-Fi, mikrovlnné a fixní internetové sítě v Česku. *„Celý náš sektor prochází konsolidací a také my dlouhodobě hledáme partnera či investora pro další rozvoj firmy. Spousta jednání však nevedla k žádnému cíli, proto jsme se rozhodli být aktivní a vytipovali jsme několik potenciálních cílů pro spojení. Dohoda s akcionáři společnosti Aspa byla rychlá,“* řekl týdeníku Euro Michal Klečka, místopředseda představenstva a spolumajitel i4wifi, která se stane nástupnickou společností celé transakce. Po několikatýdenních přípravách byl proces spojení dokončen k 6. březnu, cenu obchodu se majitelé firem rozhodli nezveřejňovat, podle odhadů týdeníku Euro by se měla pohybovat v desítkách milionů korun.

I4wifi vznikla v roce 2006 podobným procesem, tedy sloučením konkurenčních subjektů InWiFi a i4 Portfolio. Vloni firma dosáhla téměř 480milionových tržeb. Prodej hardwaru pro Wi-Fi a telekomunikační sítě představuje přibližně 40 procent byznysu, zásadním a nejrůžovějším segmentem je pak pro i4wifi distribuce průmyslových baterií. *„Dovážíme desítky kontejnerů různých baterií a článků ročně, díky tomu se řadíme mezi největší distributory těchto produktů v Evropě,“* tvrdí Klečka.

FOTO: ČTK, Tomáš Novák, Jan Rasch

Od spojení i4wifi se společností Aspa si slibuje rozšíření telekomunikačního portfolia, mimo jiné o produkty pro optické sítě, výhodnější nákupní ceny i snížené náklady na dopravu. „*V současné době dokážeme pokrýt jakoukoli potřebu pro výstavbu mikrovlnných či Wi-Fi sítí v Česku i na Slovensku,*“ říká Klečka. Podle předběžných výsledků tržeb dosáhly v loňském roce obě firmy v součtu 618 milionů korun, plán pro letošní rok je 660 milionů. „*Vzhledem k naší velikosti a pozici jedničky na trhu musíme mít ambici na růst byznysu,*“ dodává. ● **OH**

Finanční služby

Indové se neosvědčili

Světový výrobce kompresorů a stavební techniky Atlas Copco po dvou letech přesunul své účetní centrum z Indie zpět do Prahy

Švédská firma se před dvěma lety rozhodla vyčlenit některé své globální finanční služby mimo skupinu a outsourcovat je do Indie. Podle jednatele tuzemské pobočky Atlasu Copco Radomíra Mariće se však nyní situace změnila a dává větší smysl realizovat tyto služby v rámci firmy. „*Měli jsme vnitřní problém, že v Indii byla obrovská fluktuace pracovníků. To bylo nejhorší,*“ řekl týdeníku Euro.

Změny však podle něj souvisejí s plánovaným celosvětovým rozdělením firmy na průmyslovou skupinu na jedné straně a strojírenskou a těžařskou na druhé. Do Prahy se z Indie přesune skoro 70 pracovních míst. Centrum sdílených finančních služeb má firma i v Brně, kde pracuje skoro 100 lidí, a výrobní závod má i v Lutíně. Dohromady v Česku výrobce kompresorů, generátorů, demoličních a vrtacích zařízení či důlních strojů zaměstnává asi 450 lidí.

Švédská firma byla založena ve Stockholmu v roce 1873 a dnes působí v 180 zemích světa. Loni měla příjmy 101 miliard švédských korun (286 miliard českých korun) a zaměstnává asi 45 tisíc lidí. ● **ZAT**

Doprava

Evropa přemýšlí o českém mýtu

V Bruselu si začali všímat české smlouvy na mýto, kterou společnost Kapsch dostala na tři roky bez výběrového řízení

Evropská komise (EK) poslala do Prahy formální výzvu, a odstartovala tak proces, ve kterém zkoumá, jestli země ve smlouvě s Kapschem porušila unijní právo. Než ale komise rozhodne, smlouva na mýto bude u konce.

Stačí letmý pohled do řízení EK o porušování povinnosti, která s jednotlivými státy vedla nebo vede, a je jasné, že tři roky je nejkratší čas, kdy dospěje k rozhodnutí. Výjimkou nejsou ani pěti- či šestileté kauzy. Obzvláště v oblasti energetiky nebo právě dopravy trvají nejdéle.

Po „formální výzvě“ totiž následuje další proces, bruselskou hantýrkou zvaný „odůvodněné stanovisko“, a pokud komise stále není s kroky daného státu v kritizované oblasti spokojena, přichází na řadu Soudní dvůr. Vše má samozřejmě své lhůty a možnosti odvolávání.

Konkurenti Kapsche, kteří bojují za zrušení jeho smlouvy se státem, se tak velmi pravděpodobně nedočkají toho, že by se ministerstvo dopravy během konzultací s EK chytlo za nos a smlouvu zrušilo. Nehledě na to, že nejhorším výsledkem pro stát může být pokuta, nikoli to, že by Brusel smlouvu zrušil sám. Pravomoc k tomu totiž nemá.

Zdánlivě zbytečná iniciativa slovenské mýtné společnosti SkyToll ale přesto jeden cíl má. Pokud Evropská komise smlouvu označí za špatnou, může stanovisko využít v dalších sporech s Českou republikou. Cíl je to však dlouhodobý. V Kapschi i na ministerstvu dopravy můžou být klidní. ● **KER**

EY Podnikatel roku 2016

Z garáže na vrchol

Nejlepším podnikatelem se za loňský rok stal spoluzakladatel a spolumajitel zlínské firmy Tescoma Petr Chmela

Tescoma patří mezi světové výrobce kuchyňských potřeb. Je jedničkou na českém a slovenském trhu, má však tisíce prodejen po celém světě a celkem vyváží do více než stovky zemí. Firma vnikla ve Zlíně, kde se Petr Chmela potkal se svým společníkem Jiřím Vaculíkem už ve čtrnácti letech díky společnému koníčku – hudbě. Oba následně vystudovali konzervatoř a před revolucí ještě stihli hrát v Československé televizi. Nakonec se ale proslavili jinak.

Od roku 1992 začali prodávat z garáže spořiče vody, později elektro a bílou techniku, ale postupně uviděli příležitost v nádobí a doplňcích do kuchyně. První rok neprodali ani za milion, další roky už měla firma obrat přes 30 milionů a dnes prodávají ročně za více než dvě miliardy korun. Firma sází také na vlastní vývoj a jejich e-shop funguje na bázi sociálního podnikání, protože ho spravují handicapovaní lidé.

V soutěži EY Podnikatel roku 2016 se mezi finalisty ocitli hned tři podnikatelé ze Zlínska. Vedle Chmely to byl ještě majitel Slováckých strojíren Jiří Rosenfeld a firma Elko EP Holding Jiřího Konečného, jednoho z předních evropských hráčů v oblasti domovní a průmyslové elektroinstalace.

Pětici finalistů pak doplnili ještě Miroslav Jelínek ze Strojmetalu Aluminium Forging, který vyrábí hliníkové díly zejména pro autoprůmysl, a Martin Trtílek ze společnosti PSI, která je proslulá především mezi vědci svými přístroji pro zkoumání rostlin, za což si Trtílek vysloužil titul Technologický podnikatel. Nejlepším začínajícím podnikatelem se stal majitel firmy Prusa Research Josef Průša, který od svých 19 let navrhuje a staví 3D tiskárny a je považován za jednoho z největších talentů v oboru.

Ocenění podnikatel roku bylo letos udělováno posedmnácté. Loňským vítězem se stal majitel společnosti GZ Media Zdeněk Pelc. Soutěž Podnikatel roku pořádá poradenská firma EY od roku 1986. Aktuálně se koná téměř v 60 zemích. ● **ZAT**

Kulovnici v autě nepotřebuji

Dvorním dodavatelem lanýžů do nejlepších českých restaurací se stal mladý vědec, co si chtěl vylepšit život

Petr Holec
holecp@mf.cz

Během loňské lanýžové sezony jste Petra Synka mohli potkat snad v každé špičkové pražské restauraci včetně těch michelinských: v Bellevue, Zátiší nebo Grand Cru, kde byl na legendární lanýžové zabijačce šéfkuchaře Jana Punčocháře dokonce se svou fenkou Nelou. Bývalý vrcholový sportovec a dnes přírodovědec se stal během krátké doby tak vyhledávaným a nepostradatelným dodavatelem čerstvých bílých piemontských nebo černých francouzských lanýžů, že všechny restaurace Zátiší Group málem zůstaly bez téhle luxusní pochoutky, když se Synek kvůli poruše auta zasekl na italské dálnici.

„Vracel jsem se tehdy z Piemontu a měl auto plné lanýžů tak za 350 tisíc korun. Musel jsem po telefonu zorganizovat záchrannou akci s tátou, který pro mě přijel až z Moravy, protože se mi auto porouchalo v neděli a to v Itálii nikdo nepracuje. Slíbil jsem, že v pondělí budou lanýže v Praze, tak tam prostě musely být,“ usmívá se Synek se zarputilostí sportovce. S lanýži obchoduje zhruba pět měsíců v roce, zatímco ve zbytku pak bádá o ptačích maláriích. Právě dokončuje dizertační práci a doufal, že teď bude mít na vědu znovu víc času, zrovna se ale vrátil z Francie.

„Jezdím do Francie na černé lanýže, takže mám na bádání méně času, než jsem plánoval. Ve Francii mají teď problém s mrazy a lanýže tam měknou,“ říká Synek. Zatímco v Itálii sám hledá nebo od místních sběračů nakupuje nejdražší piemontské bílé lanýže, do Francie jezdí pro levnější černé perigordské. Ročně prodá až 30 kilogramů bílých a až metrák těch černých. Není v tom úplně málo peněz: kilogram piemontských lanýžů stojí kolem pěti tisíc eur a za velkého „jokera“ se platí ještě víc; za kilogram černých perigordských lanýžů pak zaplatíte až dva tisíce eur.

„Francouzské lanýže nemají horší kvalitu, jen prostě nemají takové jméno jako ty piemontské,“ vysvětluje Synek rozdíl mezi dvěma nejpopulárnějšími druhy. Lanýže ale nedodává jen do Prahy, kde se bez nich poslední dobou neobejde podzimní menu žádné slušnější restaurace, co nechce skončit v nápravném TV pořadu Zdeňka Pohlreicha. *„Baví mě dodávat čerstvé lanýže v top kondici i do mimopražských restaurací, protože tam často mívají vysušené čínské lanýže a to je něco úplně jiného. Je to samozřejmě obchod s luxusem, s lanýži ale musíte umět i pracovat, abyste je správně upravili a připravili. A to nejlépe umějí právě v nejlepších restauracích. Proto je nejradši dodávám do nich,“* říká.

Lepší než vědecké granty

Napůl vědec a napůl obchodník během krátké doby nahradil velké importní firmy, které lanýže do Česka dovážejí dlouho.

Lepší nebýt vidět. Petr Synek říká, že spíš než mafie stojí za obchodem s lanýži jen lanýžová mafie. I kvůli strachu o svou Nelu na sebe ale v Piemontu radši moc neupozorňuje.

FOTO: archiv, Tomáš Novák

Navíc se obchodníkem s lanýži stal vlastně náhodou. Vědu tradičně nesužuje přebytek peněz a mladý vědec prostě jen přemýšlel, jak si finančně vylepšit pražský život. *„Nechtěl jsem pořád řešit vědecké granty a být na nich závislý. Když totiž máte na obživu i něco jiného, pak můžete vědu dělat s radostí. Navíc rád pobývám ve Středozemí,“* vysvětluje celkem pochopitelnou zálibu. Mnozí vědci by měli dobře poslouchat.

Synkova původní představa samozřejmě byla trochu naivní, jak už to bývá. Představoval si, jak bude se svou Nelou brázdit piemontské luhy a najde víc lanýžů než všichni ostatní místní sběrači dohromady. Nenašel. *„Když se mi hodně daří, tak za den najdu tak sto gramů. Pak mám ale taky třeba dva dny, kdy nenajdu vůbec nic. Tři měsíce od konce září do ledna, kdy jsou bílé lanýže v Piemontu, ale bývají fakt na krev. Klidně pracuju i šestnáct hodin denně,“* popisuje svůj lanýžový džob.

Synek má k ruce fenku výmarského ohaře, hledat lanýže se ale podle něj naučí v podstatě každý pes. *„Místní Italové sice říkají, že ne, to ale hlavně proto, že své vycvičené psy chtějí prodat za 15 tisíc eur,“* usmívá se. Výcvik psa obvykle trvá tři až pět let, on to ale musel stihnout mnohem rychleji. V Itálii to psy učí už odmala, kdy kojícím fenám potírají prsní bradavky lanýžovým olejem – pro štěňata jistě příjemná dieta. Dřív lanýže hledala prasata, u nich byl ale jeden malý problém: nemálo lanýžů, co našla, hned sama sežrala. Navíc je to dnes už zakázané.

Dřív lanýže hledala prasata, u nich byl ale jeden malý problém: nemálo lanýžů, co našla, hned sama sežrala. Navíc je to dnes už zakázané.

U psů jsou lepší fenky, a to z prostého genderového důvodu, jak bychom řekli dnes: hledači lanýžů jsou si u nich jistí, že místo vzácné houby v lese nečmuchají jiné psy. Na lov Synek s Nelou obvykle vyráží večer; nasadí si čelovku a ve tmě hledají až do rána. *„S ostatními sběrači se pak potkáme až nad ránem. Každý má u sebe placatku kořalky a vypráví se historky,“* popisuje profesní pospolitost. V Piemontu chodí místní ve větších tlupách a byznysu s lanýži se tu věnují lidi nejrůznějšího věku i třídy: mladí nezaměstnaní nebo sezonní dělníci, co v zimě nemají práci; stejně tak tu ale s čelovkou na hlavě v noci v lese potkáte i vysokoškolského profesora.

Houbička za všechny prachy. Kilo kvalitních piemontských lanýžů se prodává za pět tisíc eur.

Chemická bomba. Za kilogram černých francouzských lanýžů zaplatíte až dva tisíce eur.

Radši si moc nevyskakovat

Proniknout do italského lanýžového byznysu není pro cizince jednoduché. Jde o specificky místní profesi pěstovanou dlouhé roky. *„Bylo to pro mě jako black box. Samozřejmě že jsem si jako vědec sehnal co nejvíc veřejně dostupných informací, to ale stejně nestačilo,“* říká Synek o začátcích. Nad byznysem s lanýži se navíc vždy vznášela i aura mafie, tu ale český vědec popisuje spíš jako „pouhou“ lanýžovou mafii. *„Občas vám rozbijí blinkry nebo vypustí pneumatiky u auta. Ne že bych tady ale musel jezdit s kulovnicí v autě,“* říká.

I kvůli strachu o svého psa se proto vždycky radši domluví s místními sběrači, které už zná, kdy jde hledat. Navíc většina pozemků, kde lanýže rostou, je soukromých. *„Místní ale zase vědí, že s sebou přivezu hodně hotovosti, protože nakupuji ve větším, takže mě nechají hledat. Nebo mě třeba pošlou na černé lanýže, když jdou sbírat sami,“* vysvětluje Synek dělbu práce. Většinu lanýžů totiž kupuje přímo právě od místních sběračů, tedy bez překupníků i mimo zdejší lanýžové trhy.

„Právě proto se dostanu na nejlepší cenu,“ říká. A to i ve srovnání s velkými dovozci, kteří mají ve svém obchodním řetězci mnohem víc mezistupňů, takže se jim sčítají marže. V piemontské Albě sice funguje slavný velký lanýžový trh, ten je ale hodně zaměřený na turisty, a tudíž předražený. Navíc o něm Synek říká, že právě za ním stojí jisté místní „struktury“, protože se tady točí už skutečně velké peníze.

Nejlepší piemontští restauratéři proto nakupují na menším trhu v Cevě, i tak ale trh s lanýži zůstává v jistém ohledu středověký; stále jde o převážně noční a ruční práci, navíc mnozí sběrači i obchodníci fungují v rodinných a příbuzenských skupinách. *„Rodinné klany si tady zakládají na tom, že právě jejich lanýže jsou ty nejlepší. Je proto lepší být potichu a moc si nevyskakovat,“* vysvětluje Synek lapidárně italský lanýžový byznys.

Pozdravy z Číny

Lanýže jsou specifické i tím, že se dají sbírat přibližně jen týden, kdy rychle dozrají a dosáhnou maximální vůně i chutě. Pak už totiž připomínají spíš čínské houby. Ty poslední dobou zaplavily trh podobně jako ostatní čínské zboží a podobně převážně i chutnají. Číňané tradičně nejsou troškaři a i na lanýže se vrhli ve velkém čínském stylu. Neobtěžují se například se psy, kteří díky čichu vždy najdou jen skutečně zralé lanýže, a klidně najednou seberou úplně všechny houby.

„Do lesa tam naběhnou vesničané s motykami a vykopou úplně všechno,“ popisuje Synek čínské lanýžové hospodaření. Až 90 procent čínských lanýžů, které jinak nejsou o moc horší než ty evropské, se proto na trh dostane nezralých. Tedy bez typicky intenzivního sírového aroma i chutě, které lanýžům dodává stovka chemických vysoce těkavých látek, díky nimž jsou tak vzácné. Oblíbený obchodní trik je i to, že se zralé evropské lanýže smíchají s těmi čínskými, které se do Evropy pašují v kontejnerech. V supermarketech se pak prodávají za desetinovou cenu.

Takový mix má logicky hodně daleko k bílému zlatu nebo diamantům z Piemontu, jak se lanýžům přezdívá. Také by si je určitě nikdy nekoupil ani čínský miliardář z Macaa Stanley Ho, který v roce 2010 zaplatil za 1,3 kilogramu vážící bílý piemontský lanýž 417 200 dolarů. Lanýžů existují stovky druhů, jen zhruba deset z nich je ale tak vzácných pro použití v gastronomii. Nejen na Křivoklátě a Karlštejně rostou i české letní lanýže, kvůli jejich vzácnosti se ale nesmějí sbírat.

Ostatně ne že by se na ně Synek chystal. Lanýžový byznys je specifický i tím, že musíte být pořád na místě. V jeho případě tedy v Piemontu nebo ve Francii. *„Nechal jsem si lanýže z Piemontu i poslat od místních, co dobře znám. I mě vždycky zkusí natáhnout! Dlouhodobě udržitelný je tenhle byznys jen tak, že jste prostě na místě,“* dodává Synek. V případě Piemontu i Francie to není zase tak hrozný trest. ●

Fantomas se zlobí

Generální ředitel ČEZ Daniel Beneš čistí firmu od lidí, kteří se nechovali dost loajálně

David Tramba
tramba@mf.cz

Velký šéf. Daniel Beneš zastává nejvyšší manažerské posty ve společnosti ČEZ od září 2011.

Ten příběh zní trochu jako pohádka, tedy takového toho druhu od bratří Grimmů. Do vedení ČEZ přišli dva mladí, ambiciózní a šikovní manažeři. Postupem času však jejich ambice začaly vadit generálnímu řediteli i usedlejším kolegům. Jeden z této dvojice sklonil hlavu a stal se poslušným. Druhý zvolil cestu vzdoru. A zaplatil za to ztrátou zaměstnání.

Ivo Hlaváč zastával v ČEZ funkci ředitele divize vnějších vztahů a regulace, od konce roku 2013 byl též členem představenstva. Letos s platností ke konci února byl ze všech funkcí odvolán. Nejprve mu generální ředitel ČEZ zrušil samostatnou divizi, krátce poté Hlaváč skončil i v představenstvu.

Společnost ČEZ k tomu oficiálně vydala jen strohou zprávu o délce jedné věty: *„Dozorčí rada ČEZ s účinností od 1. března 2017 odvolala Ivo Hlaváče z funkce člena představenstva ČEZ.“* Důležitější zřejmě bylo téma hnízdění sokolů stěhovavých na komínech severočeských elektráren, o kterém ČEZ v téže době vydal tiskovou zprávu o délce pěti tisíc znaků.

Více k tajemnému odvolání neuvedl ani předseda dozorčí rady ČEZ Václav Pačes. *„Důvodem pro odvolání bylo spojení divizí v rámci ČEZ. Pro pana Hlaváče už poté nezbyla žádná agenda,“* reagoval Pačes a dodal, že jeho křeslo v představenstvu zůstane prozatím neobsazeno.

Týdeník Euro tudíž oslovil zdroje uvnitř Skupiny ČEZ, analytiky a další zdroje obeznámené s aktuálním děním. A pokusil se zjistit, co se vlastně uvnitř nejvýznamnější české energetické společnosti odehrává.

Držet pusu a krok

Zdroje týdeníku Euro se shodují, že za Hlaváčovým pádem nestálo manažerská selhání. V jeho oblasti působnosti byl ČEZ celkem úspěšný, uměl ho prosadit v Česku i dalších zemích, a slyšet i vidět byl dokonce i na jednáních v Bruselu.

Pod Ivo Hlaváče patřila též oblast distribuce energie, která po pádu cen elektřiny stále více zachraňuje ziskovost polostátní energetické skupiny. ČEZ v posledních letech opakovaně přesvědčil vedení Energetického regulačního úřadu, že tarify za sítě je zapotřebí o nějaké to procento navýšit. Zisky dceřiné společnosti ČEZ Distribuce tudíž dlouhodobě rostou.

Problém tedy musel vzniknout někde jinde. Ivo Hlaváč údajně nebyl dost loajální k šéfovi ČEZ Benešovi. *„Situace v centrále je taková, že poslušnost se cení víc než vlastní názory a myšlenky,“* poznamenalo nezávisle na sobě více zdrojů týdeníku Euro.

Pokud se pustíme na tenčí led spekulací, hovoří se o tom, že Ivo Hlaváč dával najevo, že by v nepříliš vzdálené budoucnosti mohl povýšit a ČEZ vést. Údajně měl být v kontaktu s Babišovým hnutím ANO. Jakmile se to šéf ČEZ dozvěděl, byl osud Hlaváče zpečetěn.

Ivo Hlaváč ovšem není jediným topmanažerem ČEZ, o jehož odchodu se hovoří. Tím druhým je člen představenstva s odpovědností za výrobu elektřiny Ladislav

FOTO: archiv, Martin Pinkas

Štěpánek, kterému v červnu končí čtyřletý mandát. Podruhé již pravděpodobně zvolen nebude.

Také zde platí „za vším hledej Babiše“. Mocný ministr financí si údajně přeje, aby byl konečně někdo exemplárně potrestán za kauzu odfláknutých kontrol svarů v jaderné elektrárně Dukovany. Zanedbané kontroly z minulých let mají nepříjemný dopad na finanční výsledky energetické skupiny. Analytik a menšinový akcionář ČEZ Michal Šnobr odhaduje, že na úrovni provozního zisku ČEZ v důsledku neplánovaných odstávek reaktorů přijde během tří let o celkem deset miliard korun.

Hledání obětních beránků

ČEZ zkouší svalit vinu na plzeňskou společnost Škoda JS, kterou žaluje o náhradu škody – v první fázi o 611 milionů. Dalším „obětním beránkem“ má být topmanažer Štěpánek. Vzhledem k tomu, že ČEZ musí mít dle atomového zákona v představenstvu aspoň jednoho člověka s bezpečnostní prověrkou a znalostí jaderné problematiky, bude nutné najít náhradu. Tou by dle zdroje týdeníku Euro mohl být současný ředitel Elektrárny Temelín Bohdan Zronek.

Oficiálně však ČEZ nechce změny v představenstvu příliš komentovat. „*V nejbližší době se nic takového nechystá, ale každá firma je živý organismus a i vedení firem se průběžně obměňuje. Do budoucna ke změnám dojde,*“ zněla vyhýbavá odpověď mluvčího ČEZ Ladislava Kříže.

ČEZ nechce zatím potvrdit ani informaci, že na nejbližší valné hromadě budou akcionáři hlasovat o snížení počtu členů představenstva ze sedmi na pět osob. Když nepočítáme náhradu na postu člena s odpovědností za jaderné elektrárny, kromě Ivo Hlaváče bude muset odejít ještě jeden topmanažer.

V zákulisí se často hovoří o možném odchodu Pavla Cyraniho, který byl ještě před dvěma lety považován za „*korunního prince*“ s reálnou šancí stát se časem generálním ředitelem. Talentovaný manažer s odpovědností za obchod a strategii však dostal – podobně jako Hlaváč – už na konci roku 2015 výstrahu. Tehdy ČEZ změnil organizační strukturu a Cyrani v hierarchii klesl. Nyní je až na třetí příčce, nad ním je Benešův zástupce Tomáš Pleskač.

V posledních měsících oslabuje Cyraniho pozici problémový náběh nového zákaznického systému, za který Cyrani nese manažerskou, byť ne přímo osobní odpovědnost. ČEZ doplatil na to, že chtěl ušetřit a vybral nejlevnějšího dodavatele. Výsledkem je složitý a nepřehledný zákaznický systém, který dráždí klienty i zaměstnance Skupiny ČEZ.

Jeden ze zdrojů týdeníku Euro upozorňuje na paradoxní situaci, která dobře vykresluje poměry v ČEZ. Loni v listopadu musel odejít z funkce jednatele dceřiné firmy ČEZ Zákaznické služby Igor Šmucr. Nikoli kvůli odpovědnosti za pořízení nového zákaznického systému, ale proto, že před jeho výběrem a zavedením varoval.

Tři scénáře pro pana ředitele

Těžko lze hovořit o možných změnách ve vedení ČEZ a nezmínit nejistý osud samotného generálního ředitele a předsedy představenstva Daniela Beneše. Dříve byl nejbližším spolupracovníkem a důvěrníkem kontroverzního šéfa ČEZ Martina Romana, do nejvyšších funkcí postoupil po Romanově rezignaci v září roku 2011.

Navzdory všem výhradám však Andrej Babiš, který považuje Romana za svého úhlavního nepřítele, po nástupu na ministerstvo financí k odvolání Beneše nepřistoupil. Faktem je, že Benešovi pomohly vazby na premiéra Bohuslava Sobotku, kde roli spojky sehrál vlivný právník Radek Pokorný. Později k sobě Babiš s Benešem nalezli cestu a začali spolu pravidelně komunikovat.

Jejich vztah opět začal drhnout v prosinci loňského roku, kdy dozorčí rada potvrdila Beneše ve funkci na další čtyři roky. Pro hlasovali zástupci nominovaní ČSSD a zaměstnanci, zatímco tři reprezentanti ministerstva financí byli proti prodloužení mandátu.

Více než o promyšlený pokus ukončit Benešovo šéfování ve státem ovládané energetické společnosti se podle informací týdeníku Euro jednalo o projev nespokojenosti s fungováním dozorčí rady. Tři členové si stěžovali, že jim šéf ČEZ nepodává dostatek informací pro rozhodování o projednávaných návrzích a že je deklasoval do funkce „*hlasovacích automatů*“.

> Daniel Beneš zatím hraje na obě strany. Přesvědčuje Andreje Babiše o své loajalitě, ale zároveň si občas dovolí i nějaký ten projev neposlušnosti.

Andrej Babiš se k pokusu o sesazení Beneše postavil zdrženlivě. „*Myslím si, že pokud máme bilancovat výsledky firmy ČEZ, tak se mělo počkat na valnou hromadu,*“ uvedl ministr financí před dvěma měsíci. Pozornost se tedy přesouvá k valné hromadě akcionářů ČEZ, která se bude konat během května nebo června.

Daniel Beneš zatím hraje na obě strany. Přesvědčuje Andreje Babiše o své loajalitě, ale zároveň si občas dovolí i nějaký ten projev neposlušnosti. V únoru v rozhovoru pro Lidové noviny uvedl, že vyplácení 40korunové dividendy na akcii není udržitelné. Ministerstvo financí s ní přitom v letošním státním rozpočtu počítá.

Co bude dál? V úvahu připadají tři scénáře: Daniel Beneš si svou pozici udrží buď jako suverén, nebo jako vazal obklopený Babišovými lidmi. Třetí scénář je, že bude odvolán – po valné hromadě nebo po očekávaném vítězství Babišova ANO v podzimních volbách.

V posledním uvedeném případě se klidně může stát, že se Ivo Hlaváč vrátí do michelské centrály ČEZ hlavním vchodem jako vítěz. ●

Představenstvo ČEZ

Daniel Beneš
předseda představenstva

Martin Novák
místopředseda představenstva

Tomáš Pleskač
člen představenstva

Ladislav Štěpánek
člen představenstva

Michaela Chaloupková
členka představenstva

Pavel Cyrani
člen představenstva

Ivo Hlaváč
(k 28. 2. byl odvolán)

Parádní omáčka přírodní

Soud o slogan „Je to paráda“ jen tak neskončí. Pokud by rozhodl, že jde o autorské dílo, čeština by nás už tolik nebavila

Václav Drchal
drchalv@mf.cz

Co myslíte, mohou se necelá tři slova – stejně jako kniha, obraz nebo písnička – stát autorským dílem? Podle českých soudů ano. A co když dotyčné sousloví lidé již sto let běžně používají? Tady to tak jasné není. Jedním takovým případem se soudy moří už od roku 2013, aktuálně v něm padl čtvrtý rozsudek a definitivní konec sporu o tři slova je v nedohlednu.

Svůj největší hit Paráda nazpíval roku 1983 Karel Zich s refrénem: „*Je to paráda, lehnout si na záda a číst si, s rukou za hlavou usínat s představou, že jsem čísi.*“ O 27 let později se textu Michala Bukoviče zmocnila Vitana a začala jím propagovat své „natur“ omáčky z pytlíku. Hudbu ponechala beze změn a Zichovým dědicům za to také zaplatila. Text však změnila na: „*Je to parádní, udělat omáčku tak přírodní, vařit ji tak zdravou a taky výbornou, to všichni ocení.*“ A Bukovičův syn nedostal nic. Namítal, že právě díky inkriminovaným třem slovům se píseň „*stala megahitem*“, a Vitanu zažaloval o 420 tisíc korun.

Je to boj, ale zatím to vypadá, že slogan „*Je to paráda*“ na rozdíl od jiných podobných – jako například „*Co děti? Mají si kde hrát?*“ či řetězcem Bauhas adoptovaný a adaptovaný „*Upeč… třeba zed*“ – autorským dílem není. Buďme rádi. Jinak by si ještě ministr financí Babiš mohl začít chránit své „*sorry jako*“ a to by už vážně bylo po legraci.

Bez znalce to nejde

A proč se pohled soudů na tyto slogany tak liší? Pokud pomineme všechny předchozí soudní peripetie (Krajský soud v Praze žalobu zamítl s tím, že jedna věta nemůže být autorským dílem; podle vrchního soudu sice může, ovšem dotyčný slogan je běžně používanou frází, a tudíž opět smůla), začalo se o „*Je to paráda*“ ostře hrát v létě 2015. Tehdy Nejvyšší soud zrušil všechny předchozí rozsudky a de facto řekl, že o autorství sloganu musí rozhodnout znalecký posudek.

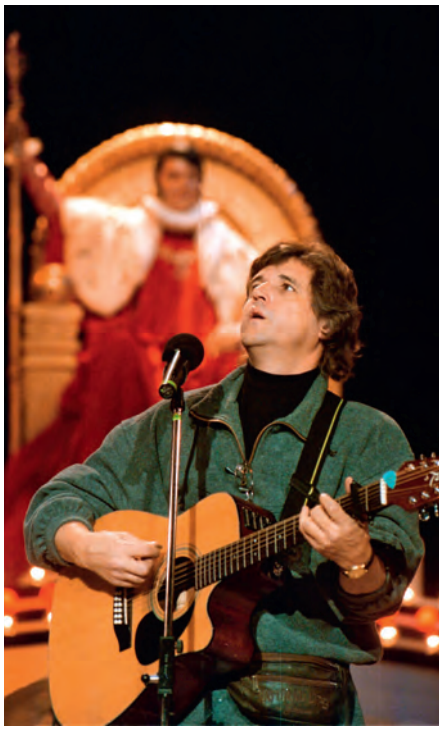
Znalec Jiří Matzner pak za pomoci Ústavu pro jazyk český dospěl k závěru, že sousloví „*je to paráda*“ opravdu není autorsky chráněno, protože se bez ohledu na Bukovičův text v minulosti běžně užívalo *(viz box)*, a dokonce se objevuje i v jiných písních. Z toho vyšel krajský soud, a tak nyní znovu – byť z jiného důvodu než poprvé – žalobu zamítl.

> Je to parádní, udělat omáčku tak přírodní, vařit ji tak zdravou a taky výbornou, to všichni ocení.

Další dva zmíněné slogany – Svěrákův „*Upeč třeba chleba, postav třeba zed*“ z písně Dělání a „*Co děti? Mají si kde hrát?*“ někdejšího textaře Katapultu Ladislava Vostárka (a pár dalších: třeba „*Říkal si Hurikán*“ z hitu Dalibora Jandy) – měly před soudy to štěstí, že jsou originální, tedy alespoň v tom smyslu, že je jejich autoři asi opravdu vymysleli a nikdo je před nimi v této podobě zřejmě nepoužíval. Vitana se každopádně pohybovala na tenkém ledě, protože, jak znalec Matzner říká, pokud by použila z Bukovičova textu jen trochu víc, třeba „*je to paráda, lehnout si na záda*“, už by o autorské dílo asi šlo.

Slogan „*Je to paráda*“ bude nyní podruhé řešit vrchní soud, protože se k němu Bukovič mladší odvolal.

A co Babišovo „*sorry jako*“? Mohlo by jít teoreticky o autorské dílo (neboli „*jedinečný výsledek tvůrčí činnosti autora*“) ministra financí? Nejspíš ne. Něco takového prostě občas lidé, když nevědí kudy kam, řeknou. Opatrný soudce by na to ale dost možná nechal někoho napsat posudek. ●

Je to paráda. Svůj největší hit nazpíval Karel Zich v roce 1983.

FOTO: ČTK

Každá druhá padne na záda

Sousloví „*je to paráda*“ či častěji „*to je paráda*“ se dle bleskového průzkumu autora tohoto článku používalo už před 100 lety. Svědčí o tom třeba básnička z roku 1898, ve které se Humoristické listy vysmívaly, jak se tehdy říkalo, machometánům: „*To turecké loďstvo, to je paráda! To každého ihned k smíchu pobádá.*“ Stejně ironicky (ale bez jakýchkoli nesokolských myšlenek) to myslel autor infantilní básničky o úskalích cvičení na nářadí, která vyšla roku 1925 ve Věstníku sokolské župy Rokycanovy: „*Na koni bez madel, to je paráda, hnedle každá druhá padne na záda.*“ Kdyby autor oněch veršů ještě žil, možná by se pro změnu soudil s Bukovičem.

Naprosto ve stejném duchu jako Bukovič použil roku 1930 toto sousloví Český deník v rurální selance o jakémsi „*starém Karpíškovi*“, ve které doslova stojí: „*Ty petrklíče na obrubě, těch šest liliií, těch pět pivoněk, no a potom ty dva bezy! Panečku, to je paráda!*“ Definitivně se sousloví ujalo za druhé války, ovšem z Árijského boje si tu radši citovat nebudeme.

INZERCE ▼A161 0073564

Předplaťte si týdeník Euro

na rok za 1690 Kč a získejte kávovar Cafissimo TUTTOCAFFÈ v hodnotě 1499 Kč

Další dárky k předplatnému najdete na www.europredplatne.cz

Předplaťte si bezpečně e-mailem

Zašlete e-mail na adresu:
mladafronta@predplatne.cz
a uveďte své jméno a doručovací adresu.
Do předmětu napište kód EURO 1017.

Volejte zdarma 800 248 248

Jednoduše zavolejte své osobní údaje
a uveďte kód EURO 1017.
Předplatit si můžete také online na našich
stránkách: **http://www.mf.cz/produkty/euro/**

Objednejte si elektronickou verzi týdeníku

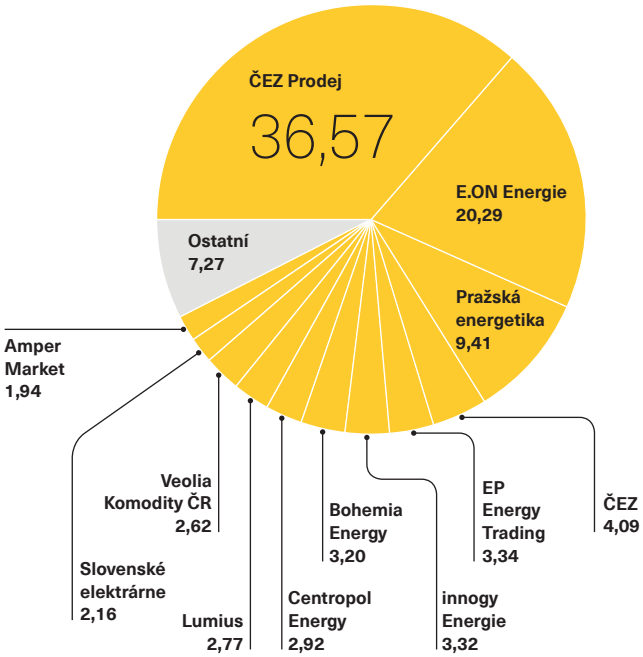
na **www.alza.cz/euro**
alza media

Tato akce je určena pouze pro nové předplatitele a platí do vyčerpání zásob. V případě vyčerpání zásob si vydavatel vyhrazuje právo na zaslání náhradního dárku. Dárky jsou rozesílány nejpozději do 6 týdnů od uhrazení předplatného. Předplatitel bere na vědomí, že předplatné s dárkem nebo slevou nelze po dobu 12 měsíců ode dne provedení objednávky vypovědět. Předplatitel dále bere na vědomí, že předplatné se automaticky prodlužuje na další období v délce 12 měsíců, pokud předplatitel svým písemným oznámením adresovaným společnosti Mladá fronta a. s. nesdělí, že trvá na jeho ukončení. Svojí objednávkou dává předplatitel souhlas se zařazením všech jím vyplněných osobních údajů (dále jen údaje) do databáze společnosti Mladá fronta a. s., se sídlem Mezi Vodami 1952/9, Praha 4, jakožto správce, a s jejich následným zpracováním pro účely nabízení výrobků a služeb a pro účely zasílání obchodních sdělení prostřednictvím elektronických a tištěných prostředků dle zákona č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti, a to na dobu neurčitou, tj. do odvolání souhlasu. Předplatitel rovněž uděluje souhlas k tomu, aby poskytnuté osobní údaje byly zpracovány i prostřednictvím třetích osob pověřených správcem. Bere na vědomí, že má práva dle § 11, 21 zák. č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, tj. zejména že poskytnutí údajů je dobrovolné, že svůj souhlas může bezplatně kdykoliv na adrese správce odvolat, že má právo přístupu k osobním údajům a právo na opravu těchto osobních údajů, blokování nesprávných osobních údajů, jejich likvidaci atd. V případě pochybností o dodržování práv správcem se může na správce obrátit a případně se s podnětem může obrátit i přímo na Úřad pro ochranu osobních údajů. Více informací a všeobecné dodací podmínky naleznete na www.mf.cz

euro

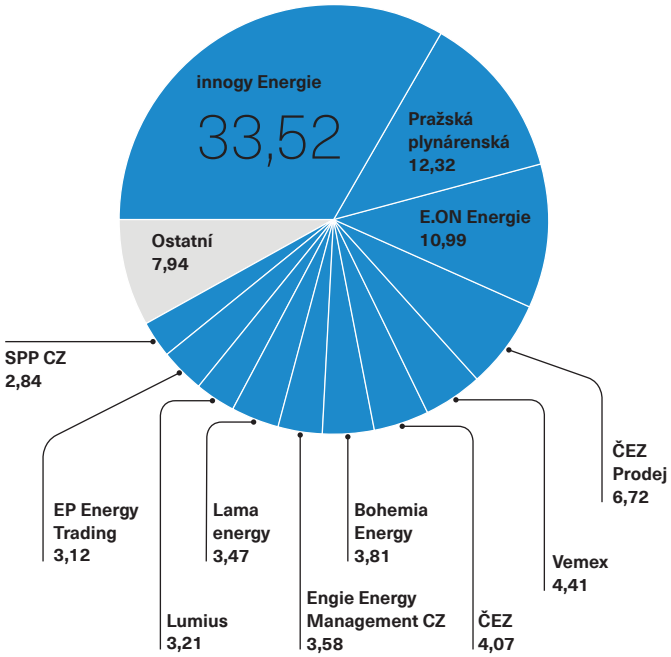
Platnost akce do 19. 3. 2016

Podíl na trhu dodávek elektřiny
(údaje za rok 2016 v %)

ZDROJ: OET

Podíl na trhu dodávek plynu
(údaje za rok 2016 v %)

ZDROJ: OET

Ohlodaný tržní koláč

Po 15 letech od zahájení liberalizace energetického trhu v Česku přišel ČEZ o dvě pětiny zákazníků, ještě hůře je na tom innogy

David Tramba
tramba@mf.cz

Trh s elektřinou a plynem v Česku funguje celkem uspokojivě. Všichni zákazníci od oceláren po majitele chat a chalup mohou volně přecházet k jinému, pokud možno levnějšímu dodavateli. A poměrně často této možnosti využívají.

Jen v loňském roce převedli lidé či firmy k jiné energetické firmě 360 tisíc odběrných míst v případě elektřiny a 204 tisíc v případě plynu. Odliv zaznamenávají hlavně dva bývalí dominující – ČEZ a innogy. Velkou část tržního koláče jim sebrali noví dodavatelé, kteří na trh vstoupili až po jeho liberalizaci.

Hůře je na tom společnost innogy, do loňska známá pod názvem RWE. Z jejího kdysi 80procentního podílu na dodávce plynu českým spotřebitelům zbývá už jen necelá polovina. Podle aktuálních čísel správce energetického trhu OTE loni firma innogy zásobovala 33,5 procenta trhu s plynem.

Tradiční zákazníky bývalé RWE na trhu totiž nevzali útokem jen nově příchozí dodavatelé, ale také Pražská plynárenská a E.ON Energie. Poměrně úspěšně se na trhu uchytil i ČEZ, od něhož zemní plyn odebírá již každá devátá domácnost připojená k rozvodné síti.

Skupina ČEZ, které historicky patřilo přes 60 procent trhu dodávek elektrické energie koncovým zákazníkům, loni klesla na necelých 37 procent. Její podíl se v posledních pěti letech zmenšuje pomalu, ale setrvale.

Dva největší dodavatelé doplácejí na svou nepříliš vstřícnou cenovou politiku. Místo snížení ceny raději nechávají část zákazníků odejít ke konkurenci. Ani veřejných soutěží na nákup energií, kde se hraje hlavně o nabídnutou cenu, se příliš neúčastní.

Naopak z jejich reakcí je znát jistá rezignace. *„Letos se soustředíme především na rozvoj nekomoditních produktů, mezi něž patří finanční služby, pojištění a fotovoltaické panely,“* říká mluvčí ČEZ Ladislav Kříž.

Milion klientů Písaříkova impéria

Takzvaní alternativní dodavatelé, kteří se objevili až po zavedení práva zákazníka na změnu, již ovládli téměř 30 procent trhu s elektřinou a 43 procent trhu s plynem. To je i na západoevropské poměry docela slušný výsledek, který dokládá férovost prostředí pro podnikání. A kdo v posledních letech nejvíce posiluje?

Již více než tři procenta trhu s elektřinou i plynem ovládla společnost Bohemia Energy vedená Jiřím Písaříkem. Zatímco

v minulém desetiletí spoléhala hlavně na podomní prodej, nyní roste díky odkupu slabších konkurentů. Jen během loňského roku stihla převzít zákazníky firmy Right Power a koupit podniky Europe Easy Energy a X Energie. Každá z nich měla desítky tisíc odběrných míst v segmentu maloodběru.

Bohemia Energy dosahuje po započtení dceřiných firem v Česku a na Slovensku úctyhodných čísel. *„Ke konci roku 2016 evidovala celkem 1 042 517 zákazníků. Tržby skupiny vzrostly na 14,68 miliardy korun, tedy o 35 procent více ve srovnání s předchozím rokem,“* vypočítává jednatel a spoluvlastník Bohemie Energy Jiří Písařík.

K hranici dvou procent trhu s elektřinou se loni přiblížila společnost Amper Market. Na trh přitom vstoupila až v roce 2011, tedy později než hlavní konkurenti. Specializuje se na výkup elektřiny z obnovitelných zdrojů a její přeprodej koncovým zákazníkům.

V letošním roce plánuje Amper Market dále posílit a nově vstoupil i na trh s plynem. *„V roce 2017 budeme atakovat hranici 1,5 miliardy kilowatthodin dodávek elektřiny koncovým zákazníkům. K tomu přidáme více než 150 milionů kilowatthodin zemního plynu,“* uvádí generální ředitel Amper Marketu Jan Palaščák.

Amper Market se zařadil mezi nejúspěšnější účastníky veřejných soutěží na dodávky energie pro města, krajské úřady, ministerstva a další veřejné zadavatele. Poté, co ČEZ a innogy tuto část trhu prakticky opustily, zde vyhrávají soutěže nejčastěji Centropol Energy, EP Energy Trading a Pražská plynárenská.

Do třetice rostoucích dodavatelů lze zmínit společnost MND, která spustila masivní reklamní kampaň a láká domácnosti na příznivé ceníky. Loni navýšila objem dodávek plynu čtyřnásobně na 1,02 miliardy kilowatthodin, letos očekává růst o dalších 65 procent.

Slováci a Rusové na ústupu

Další skupina dodavatelů si udržuje víceméně stabilní tržní podíl. Patří mezi ně velcí hráči E.ON Energie, Pražská energetika a Pražská plynárenská, z dalších pak například EP Energy Trading ze skupiny EPH Daniela Křetínského a Lama energy podnikatele Petra Lamicha.

I mezi alternativními dodavateli lze však najít firmy, které vypadají, že své nejlepší roky už mají za sebou. Expanze Slováků dosáhla vrcholu před pěti lety, kdy Slovenské elektrárne ovládaly přes tři procenta českého trhu s elektřinou a SPP měl více než pět procent na trhu s plynem. Dnes se obě společnosti musejí smířit s menšími podíly.

Za zenitem je nejspíš i podnik Vemex, ovládaný ruským Gazpromem. Ten jako první před deseti lety prolomil monopol tehdejšího podniku RWE Transgas na dovoz plynu do Česka. Ještě v roce 2014 držel na trhu dodávek českým zákazníkům téměř osmiprocentní podíl, loni už toto číslo bylo sotva poloviční.

Vemex se nešťastně „proslavil“ v závěru roku 2015, kdy mu finanční správa zabavila 430 milionů korun. Vemex totiž obchodoval s podvodnou společností, která se neobtěžovala platit státu DPH. Hospodaření firmy je několik let po sobě ztrátové, ale zatím všechny problémy ustála.

Podniky i domácnosti mohou zůstat v klidu – bankroty se tomuto oboru podnikání zatím vyhýbají. Jediným opravdu citelným zásahem byl kolaps společnosti Moravia Energo, které na počátku roku 2009 zlomily vaz spekulace na další růst cen elektřiny. Od té doby sice zkrachovalo ještě několik dalších firem, ale jednalo se vždy jen o malé dodavatele s několika stovkami odběrných míst. ●

INZERCE ▼A171000678

Pád nebezpečného provokatéra

Kontroverzní řečník Milo Yiannopoulos v USA narazil a jeho odpůrci napravo i nalevo se radují – možná předčasně

Daniel Deyl
deyl@mf.cz

Pečlivě pěstěný mladý muž se světlým přelivem, oblečený do imitace policejní vesty bez rukávů, předstoupil před řečnický pultík. „*Ne, nebojte se, já nejsem skutečný policista. I když,*“ zamyslí se, „*mám v sobě kus policajta. Nebo alespoň jsem několikrát měl.*“ Publikum vybuchne smíchy. Milo Yiannopoulos se svou homosexualitou netají, ba naopak – jak může, používá narážky na vlastní sexuální orientaci k vytvoření komického efektu. Citát z přednášky na Kalifornské univerzitě v Irvine není při jeho vystoupeních výjimkou, nýbrž pravidlem.

Minulý týden měli televizní diváci možnost vidět jiného Yiannopoulose. Byl skleslý a otrávený, v konzervativním šedém obleku, najednou netypicky nepadnoucím. „*Udělal jsem chybu. Mrzí mě, že si na základě tendenčně sestříhaného videozáznamu někteří lidé myslí, že schvaluji pedofilii,*“ říkal do kamery s viditelnou neochotou.

Hrdý homosexuál

Co se stalo? Pro ty čtenáře, kteří mají na starost důležitější věci: Milo Yiannopoulos je britský mediální provokatér, jenž si libuje v pronášení věcí, o nichž je přesvědčen, že jeho publiku hnou žlučí. Je k takovému úkolu velmi dobře vybaven: zaprvé je mimořádně zručný diskutér se zálibou v kontrariánství. Zadruhé svůj ostrovtip nejčastěji brousí na nových společenských tabu, především tažení proti diskriminaci podle pohlaví a rasy. Zatřetí je sice hrdě přiznaným homosexuálem, ovšem jeho názory jsou vyhraněně konzervativní. Kombinace toho všeho jej staví do přímého konfliktu s – inu, skoro s každým. A tak se mu to líbí.

Než se dostaneme k tomu, co minulý týden zahnalo Yiannopoulose do kouta omluv a nejistoty, je dobré nastínit, co je tenhle výstřední člověk zač. Narodil se do zámožné rodiny irsko-řeckého domovníka a britsko-německé matky v bohatém východoanglickém hrabství Kent. Jmenoval se tehdy Milo Hanrahan; řecké příjmení, jež později přijal, nemá s původem jeho otce nic společného. A jak že se domovník stal zbohatlíkem? „*Vždycky mi vrtalo hlavou, že když je táta jenom domovník, jak si můžeme dovolit mít takový pěkný dům,*“ řekl v jednom televizním rozhovoru, „*pak jsem to viděl v Rodině Sopranů.*“

> Jeho orientace mu dávala možnost nesouhlasit s módním hnutím hájícím práva homosexuálů ostřeji, než by prošlo kterémukoli heterosexuálovi.

Od divadla k televizi

Po dvou letech opustil univerzitní studia anglické literatury a vrhl se do mediálního světa. Ačkoli se zprvu chtěl stát divadelním kritikem, práce pro deník The Daily Telegraph jej zavála do oblasti technologií. Tam narazil na spor zvaný Gamergate, v němž vedla dělicí čára v názorech na postavení žen ve videohrách. Na jedné straně vládl ostře vyjadřovaný názor, že je třeba změnit stereotypní způsob zobrazování žen; na druhé straně nezlomné přesvědčení, že takový požadavek je příkladem zhoubnosti toho, co odpůrci nazývají politickou korektností.

Právě tady si Milo našel svoji parketu. Jeho orientace mu dávala možnost nesouhlasit s módním hnutím hájícím práva homosexuálů ostřeji, než by prošlo kterémukoli heterosexuálovi. Poprvé na sebe v tomto smyslu upozornil, když nesouhlasil s tím, že se v katolickém kostele Nanebevzetí Panny Marie a svatého Řehoře (M. Y. je sám praktikujícím katolíkem, nebo to o sobě alespoň tvrdí) každých čtrnáct dnů sloužila mše, na níž byli „*lesby, gayové, bisexuálové a katolíci po změně pohlaví obzvlášť vítáni*“. Argumentoval, že všichni katolíci by měli být stejně vítaní. Tím si vysloužil kritiku jak konzervativního křídla britské katolické církve, tak – a to především – zastánců progresivně liberálních názorů. Prskali jedni i druzí a Yiannopoulos sklízel publicitu podle hesla, že nic jako špatná reklama neexistuje.

Tento spor jako by předurčil další Milovu dráhu. Zakotvil jako editor technologického zpravodajství serveru Breitbart.com, jenž proslul radikální obhajobou dryáčnického hnutí Tea Party v rámci Republikánské strany (a jehož tehdejší šéf Stephen Bannon je dnes šéfstratégem v Bílém domě prezidenta Trumpa). Tam se skutečně věnoval hlavně technologiím, především však rostla jeho hvězda coby televizního diskutéra.

Trump jako táta

Byl ochoten říkat věci, které na dnešních obrazovkách jinak neznějí, z důvodů, které mohou různí lidé považovat za dobré, nebo ne. Pár příkladů: Pokud se žena narodí v mužském těle, pak musí existovat něco jako ženský a mužský mozek, které fungují každý trochu jinak, což dává v něčem výhodu ženám a v něčem mužům. Homosexuálové zhloupli tím, že je společnost přijala; lépe by udělali, kdyby se vrátili do ilegality. Černochy střílejí především ostatní černoši, ne bílí policisté *(viz box)*. Pokud někdo požaduje „bezpečný prostor", definovaný tím, že se v něm dotyčný nebude dozvídat o věcech, které jsou mu nepříjemné, a stýkat se s myšlenkami, s nimiž nesouhlasí, pak takový člověk není schopen univerzitního studia. Donald Trump je jako můj táta.

Když M. Y. nasbíral dostatek publicity, aby se to vyplatilo, vyrazil po amerických univerzitních kampusech na přednáškové turné s přiléhavým názvem Nebezpečná buzna (The Dangerous Faggot).

A konflikt nazrával. Milovy přednášky byly vždycky plné, ale zároveň sílily i protesty. Na univerzitách ve Wisconsinu, Michiganu, Kalifornii a Washingtonu došlo k incidentům, z nichž některé musela řešit policie a jiné řešit měla, ale nečinila tak. Univerzita v Berkeley mu dokonce přednášku na nátlak studentů zakázala. Odpůrci říkali, že Yiannopoulos je fašista a nositel zla, který nesmí dostat prostor. Příznivci tvrdili, že je naopak prorokem svobody slova, dušené politickou korektností. Cynikové měli za to, že Milovi nejde tolik o ideologii, jako o publicitu.

Tak či onak dostal Yiannopoulos pozvánku, aby řečnil na prestižním setkání amerických konzervativců (Conservative Political Action Conference, CPAC) a vydavatelství Simon & Schuster mu vyplatilo nevratnou zálohu 250 tisíc dolarů za připravovanou autobiografii. Vzestup jeho hvězdy vypadal nezadržitelně.

Dočasně poražený. Když se Milo Yiannopoulos do kamery omlouval, působil jako poražený mezi poraženými. Ale úplný konec to být nemusí.

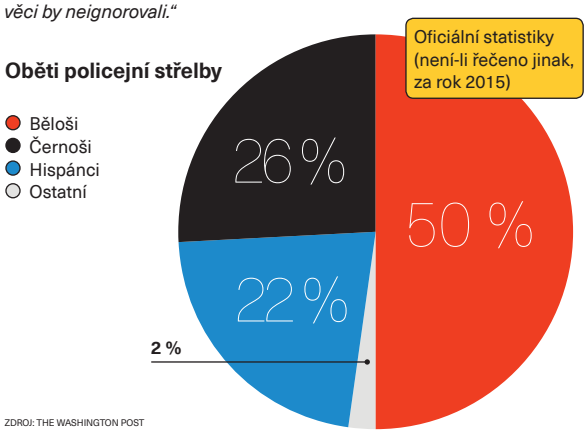
A pak to přišlo. Minulé pondělí kdosi zveřejnil video, na němž Yiannopoulos *„hájí pedofilii"*. Ve skutečnosti řekl pouze, že *„vztahy dospělých mužů a chlapců jsou často normální"*, ale pohroma byla na světě. Simon & Schuster odstoupili od smlouvy na knihu, konzervativci stáhli svoji pozvánku, Milo sám musel na hodinu odejít z Breitbartu. Za jistých okolností mu díky specifikaci jeho pracovního víza dokonce hrozí deportace z USA.

Když se do kamery omlouval, působil jako poražený mezi poraženými. Jenže to nemusí být konec. Údajně existuje e-mail, v němž se novináři z prominentních médií domlouvali, jak Yiannopoulose vyřídit. To by na celou věc vrhalo úplně jiné světlo, ale je klidně možné, že to není pravda. To by v sobě neslo jistou ironii – protože nikdo nevydělává tolik politického kapitálu z polopravd a lží jako Milův bývalý zaměstnavatel, Breitbart.com. ●

Black Lives Matter a čísla

Mezinárodní, ale převážně americké hnutí Black Lives Matter (Na černošských životech záleží) vzniklo v roce 2013 v reakci na brutalitu amerických policistů, disproporčně zaměřenou proti černochům. Yiannopoulos oponuje: *„Devadesát procent černošských obětí vražd v USA mají na svědomí černoši. Zároveň čtyřiasedmdesát procent černošských dětí vyrůstá bez otce a vláda dělá všechno pro to, aby to tak zůstalo. Kdyby lidem z hnutí Black Lives Matter skutečně záleželo na černošských životech, tyhle věci by neignorovali."*

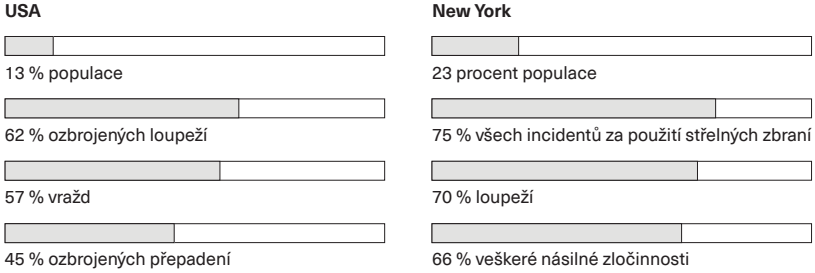
Oběti policejní střelby

ZDROJ: THE WASHINGTON POST

USA a New York

Podíl černých obyvatel USA a New Yorku na celkové násilné kriminalitě

ZDROJE: NYPD, THE WALL STREET JOURNAL

FOTO: Profimedia.cz

Proč aritmetika vítězí nad politikou

Svou superrychlou železnici sami nikdy nepostavíme. Kdo by platil 700 korun za každého Čecha jen na úrocích?

Jakou má hodnotu čas? Zkoumání hodnoty času se v tomto čísle věnujeme v článku na straně 50. Jednou přes „stínové mzdy“, běžně používané v ekonomické analýze investičních projektů, podruhé v lehce humorné podobě zkoumáním času, který jsou ochotní majitelé vozů drahých značek utratit čekáním ve frontě na čerpací stanici v jedné z nejdražších pražských čtvrtí, když mohou dostat slevu.

Ani jedno, ani druhé ovšem není legrace, když jde o infrastrukturní projekt v řádu stovek miliard korun, například výstavbu vysokorychlostní trati (VRT) Berlín–Praha–Brno–Ostrava, kde pouze náklady na stavbu úseku mezi Prahou a Brnem jsou odhadovány na 120 miliard až 150 miliard korun v dnešních korunách. Do médií se dostala kalkulace jízdného 0,93 koruny na kilometr, do níž ovšem zjevně nebyly zahrnuty náklady na dopravní cestu.

Podle mezinárodních studií soupeří VRT do vzdálenosti zhruba tří set kilometrů se silniční dopravou, případně s vlaky v současných koridorech, obojí lze zvládnout přibližně za dvě hodiny. Předpokládejme, že časový zisk v případě VRT Praha–Brno oproti těmto alternativám je necelá hodina. Při této ceně by superexpres na kolejích jistě neměl nouzi o cestující „byznys třídou“, otázkou je, kolik by jich bylo, když Jančurův RegioJet plánuje vyzkoušet holé jednosměrné jízdné bez dalších služeb na konvenční trati Praha–Brno od 99 korun. Jistě, je to promo, ale je to také podnikatelsky chytrý nápad.

Na benzinové pumpě jsou i majitelé nových aut prémiových značek ochotni čekat hodinu výměnou za úsporu na jedné plné nádrži v hodnotě nějakých 250 korun. Čas jsou sice peníze, ale hotovostní úspora 100 korun na hodinu není něco, co by průměrně vydělávající Čech utrácející vlastní peníze hodil za hlavu.

Kdo na to má?

Potíž je v tom, že vstupní investice, její amortizace i náklady na údržbu VRT trati by jaksi musely být zadarmo. Jenomže nejsou.

Vezměme si nejtriviálnější výpočetní úkon, který abstrahuje od všech ostatních nákladů a počítá jenom úrokové náklady. Česko nezná dluhopisy s nekonečnou splatností, tzv. perpetuity, kdy se platí pouze úrok, ale hypoteticky předpokládejme, že očekávaný roční reálný výnos by byl tříprocentní, inflace dvouprocentní, takže nominální úrokový výnos by byl pětiprocentní. VRT Praha–Brno by pouze na ročních úrokových nákladech perpetuity znamenala „rozpustit v jízdném“ nejméně šest miliard až 7,5 miliardy korun (pět procent ze 120 miliard až 150 miliard).

Takže při milionu cestujících (pět párů spojení VRT na této trati denně), což je při cenové elasticitě poptávky s přihlédnutím k Jančurovým 99 korunám optimistický předpoklad, by se v jízdném musely rozpustit zmíněné miliardy děleno milionem, aby byly pokryty pouze úrokové náklady. Vyjde vám mnohem víc, než co by 99,99 procent české populace bylo ochotno platit a to se bavíme o jediném typu nákladů na VRT trati mezi dvěma největšími aglomeracemi v České republice.

Když chcete od tohoto triviálního výpočtu abstrahovat, pak si vydělte celkové ekonomické náklady trati počtem ekonomicky aktivních a dejte to do svých příjmových daní, neboť jistě nechcete, aby infrastrukturu platili důchodci, kteří ji nikdy o vlastní vůli nepoužijí, případně děti, které nevydělávají.

> Země jako Česko nejsou dost bohaté, aby nepocítily svoje ambice na vlastní kůži.

Samotné ocenění času spotřebitelem, pokud by měl za úspornou službu platit, tedy nestačí ani zdaleka na náklady kapitálu, natožpak na plné ekonomické náklady, a v případě VRT tratí dokonce i po zahrnutí mnoha externalit (ekologické externality oproti normální trati jsou ve svém saldu pravděpodobně záporné).

Jen Francie, Japonsko, Čína

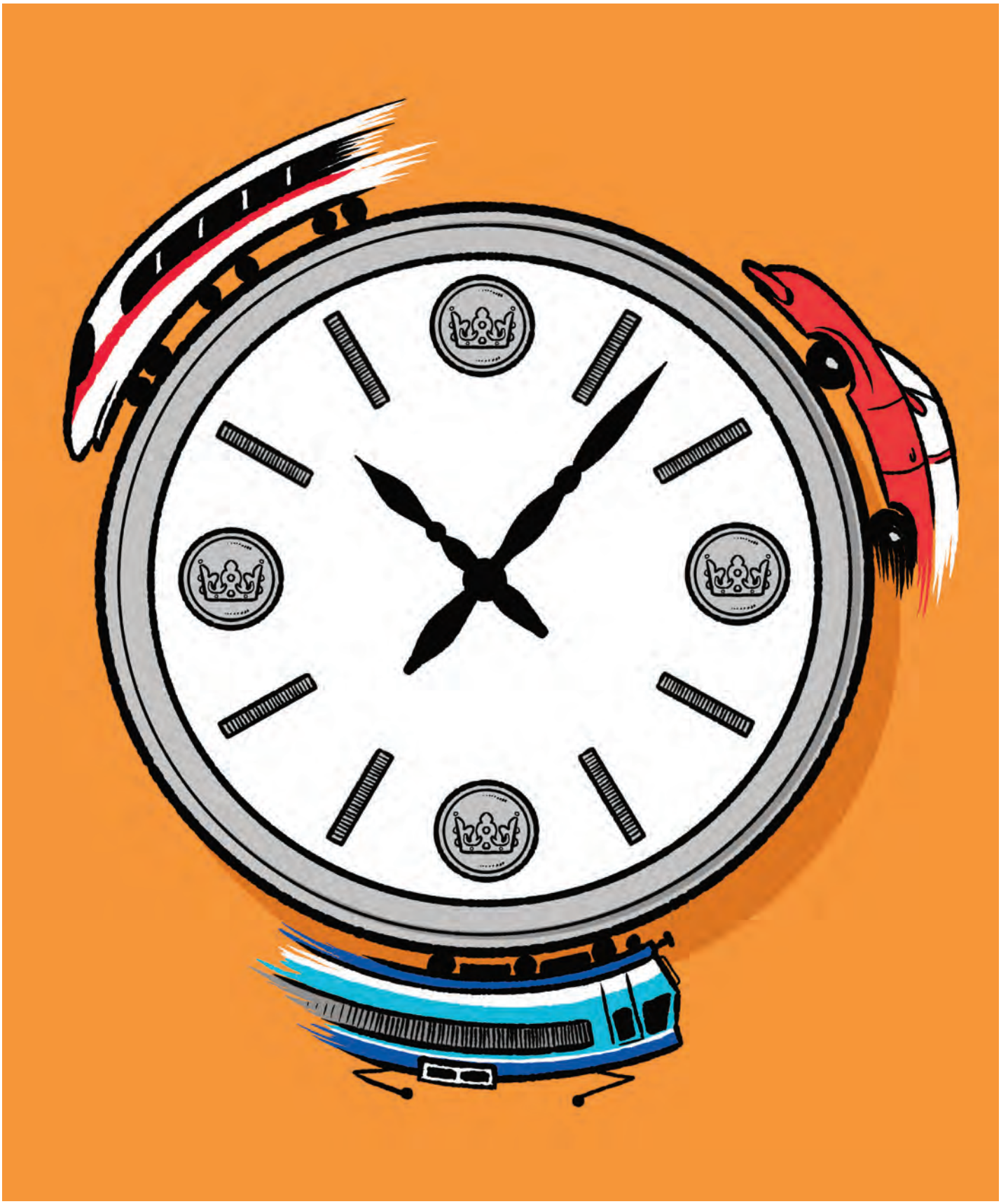
Asi nejúspěšnější VRT trať v Evropě, francouzské TGV na trati Paříž–Lyon, která je provozně slušně zisková a je schopna zaplatit plné ekonomické náklady (provoz

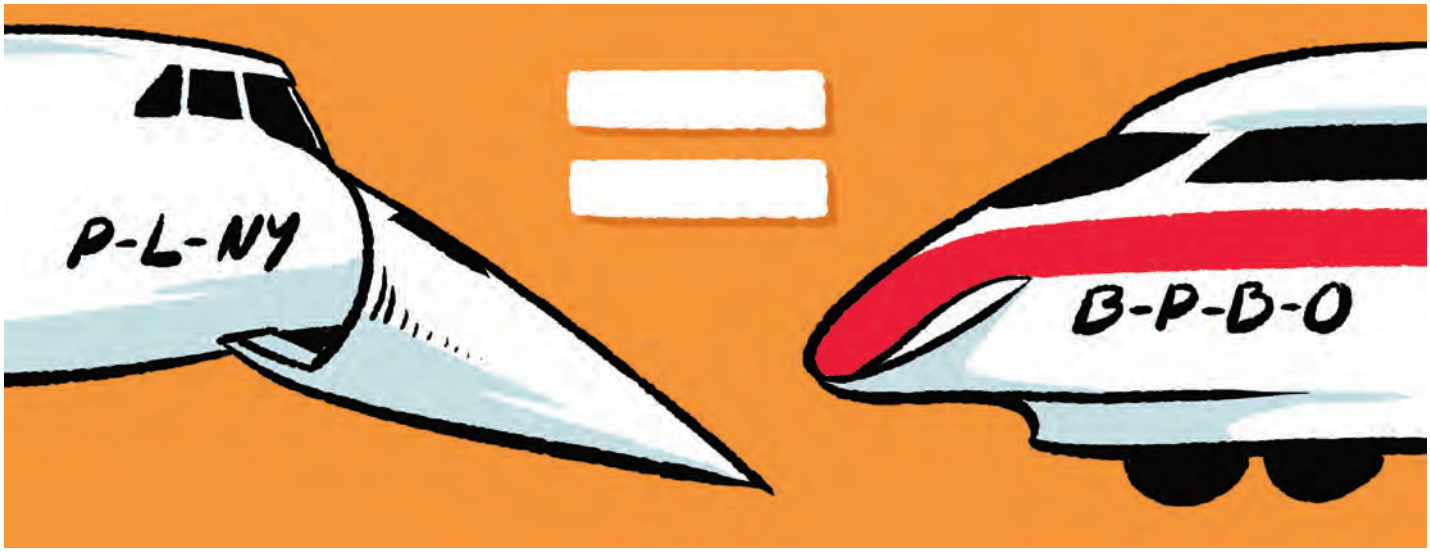
ILUSTRACE: Vojtěch Velecký

44 Proč aritmetika vítězí nad politikou
48 Komentář Jana Novotného
50 Kolik stojí čas
52 Ležák se svrchním kouzlem / Nefiltr Pavla Párala

Miroslav Zámečník
zamecnik@mf.cz

a infrastrukturu), vypravuje dvacet tři párů spojení denně (data z roku 2015 podle jejich Nejvyššího účetního dvora). Jenomže spojuje obrovskou pařížskou aglomeraci, která má dvanáct milionů lidí a je jednou z nejbohatších v Evropě už mnoho set let, s druhou největší francouzskou aglomerací Lyonu s 2,4 milionu obyvatel, vzdálenou skoro 500 kilometrů.

Po dálnici je to daleko i při stotřicítce a vysokorychlostní trať dokázala nejenom úspěšně nahradit obchodní cesty po silnici, ale také letecké spojení. Proto se vyplácí i po zahrnutí plných ekonomických nákladů, což ovšem neplatí pro všechny tratě TGV. Kouzlo a byznysový smysl vězely v obsloužení obchodních cest během jednoho dne na otočku a jízdné nebylo stanoveno s přihlédnutím k cenové elasticitě téhle klientely.

Obdobně se vyplácejí tratě v nesmírně hustě obydleném centrálním Japonsku a podle dostupných informací také v Číně, na hlavních tratích mezi jejich aglomeracemi, které jsou běžně větší než populace České republiky a nejsou od sebe vzdáleny natolik, aby prohrávaly časově a ekonomicky s letadlem.

Dálnice, klasická železnice s rychlostí do 160 km/h a vedle toho ještě VRT nám z ekonomických, demografických a geografických důvodů nebudou vycházet ani po zohlednění „stínových hodnot“ se všemi externalitami, na jaké si vzpomenete.

Zbytečně drahý concorde

Moderní technologie pronikavě snížily náklady na komunikaci, ale přesto Paříž–Lyon s TGV vydělává díky nákladovým charakteristikám. Naopak jediná výhoda létání concordem mezi Paříží, Londýnem a New Yorkem spočívala právě v té výhodě udělat jednání „na otočku“. A přestože Londýn a New York byly a jsou transakční metropole světa, vysoké provozní náklady na „jednodenní otočku“ v kombinaci s technologickými komunikačními alternativami znamenají, že dvojnásobnou rychlostí zvuku dnes přes oceán nikdo necestuje, ani nejbohatší lidé na světě. Holt se dnes mezikontinentální hovor nepočítá po vteřinách, ale v každé slušné zemi máte neomezená data v paušálu v pořádné rychlosti.

V Česku není ekonomicky významná aglomerace, kde by se obchodní cesta nedala vyřídit na otočku během jednoho dne, a přidaná hodnota VRT bude ve skutečnosti malá. Pokud v pendolinu zvládnete přípravu na obchodní jednání, a dokonce i za cenu standardního jízdného už dnes máte u tří konkurentů připojení na internet, o čem se to bavíme a na co si to hrajeme?

Z Berlína do Vídně to trvá vlakem minimálně skoro devět hodin, zatímco letadlem hodinu a půl, počítejte další hodinu a půl na dopravu do centra. Mají 18 leteckých spojů denně. Ceny letenek začínají na 39 eurech, do dvou set eur se vejdete spolehlivě. Opravdu si myslíte, že je v jednom čtyřiadvacetihodinovém vysokorychlostním obousměrném toku možné přepravit za úhradu plných nákladů tolik cestujících mezi Berlínem a Vídní, aby to byla Evropská unie v nějaké své budoucí podobě ochotna platit? Pak se jistě budeme moci svézt s nějakým dodatečným přepravním tokem a investičním příspěvkem na naše zastávky a výkup pozemků, ale jinak to z českého hlediska nedává smysl. Ani pro ně to ekonomicky nevychází. Sami svou superrychlou železnici nikdy nepostavíme, protože naše oportunitní náklady jsou zkrátka obrovské. Anebo chceme platit téměř celý infrastrukturní kapitálový náklad této trati po českém území, když paralelně s tím samozřejmě musíme investovat do dálnice a do udržení klasické dopravní sítě?

Z Prahy do Brna se možná dostanete za 70 minut místo dvou hodin a přitom máte o padesát minut méně na elektronickou poštu; na oplátku dostanete o padesát minut více osobního jednání.

Z Prahy do Brna se možná dostanete za 70 minut místo dvou hodin a přitom máte o padesát minut méně na elektronickou poštu; na oplátku dostanete o padesát minut více osobního jednání.

Dokonce i ten, koho absence cestování třístovkou ve vlaku na českém území frustruje, by to měl uznat.

Když jsem něco na tento způsob ve svém blogu poznamenal, vzbudilo to nevoli u těch, kteří mají ambiciózní projekty rádi. Že prý *„takhle reduktivní ekonomické úvahy by znamenaly, že tady nemáme postavit nic“*. To není pravda, akorát se musíme naučit počítat alternativy a náklady obětované příležitosti. Bohaté země dovedou platit projekty, které se nikdy nezaplatí, a nezhroutí se z toho. Země jako Česko nejsou dost bohaté, aby nepocítily svoje ambice na vlastní kůži. Poslanci se mohou usnést, na čem chtějí, ale aritmetika je velká svině – v dlouhém horizontu nad politikou vždycky vyhrává. ●

ILUSTRACE: Vojtěch Velecký

Potřebujeme přátelský daňový systém

Legislativní kultura je v oblasti daní mimořádně nízká. Zákon o daních z příjmů se novelizoval snad stopadesátkrát a je naprosto nepřehledný

Václav Drchal
drchal@mf.cz

„České daňové právo je mimořádně složité, chaotické a ne vždy srozumitelné,“ říká Monika Novotná, advokátka kanceláře Rödl & Partner a čerstvá držitelka ocenění Právník roku v kategorii Finanční právo.

► **Jak se letos změní daňové právo?**
◄ Vcelku jasné je, že v průběhu roku, patrně od 1. dubna, nabude účinnosti novela zákona o daních z příjmů, obsahující celou řadu změn. Hodně medializované bylo například vrácení slev na dani na děti podnikatelů, kteří uplatnili výdaje takzvaným paušálem, a na druhé straně snížení těchto paušálních výdajů. Spekuluje se jen o tom, jestli tyto změny budou platit už pro toto, nebo až pro další zdaňovací období. Všechno ostatní se ale dozvíme až v druhé polovině roku – po volbách. Sociální demokracie teď například přišla s myšlenkou na zavedení sektorové daně pro banky, která by se neměla počítat ze zisků, ale z aktiv bank. Je to poměrně závažná novinka a obavy kvůli jejímu šíření panují i mezi telefonními operátory a dodavateli energií. Jenže zatím to je jen předvolební rétorika.

► **V poslední době se stát snaží řešit neplacení daní zpřísňováním předpisů a represí. Je to rozumná cesta?**
◄ Stará poučka trestního práva říká, že od páchání deliktu pachatele odradí nikoli výše trestu, ale jistota, že bude potrestán. A u nás se bohužel až dosud velké daňové úniky objasňovat nedařilo. Z mého pohledu jsou sankce za daňové delikty dostatečné a spíš by se vyplatilo zvyšovat odbornost kontrolních pracovníků finančních úřadů: toho, kdo neplatí daně, je především třeba chytit a dokázat mu to. Správci daně se navíc v minulých letech zaměřovali na drobné poplatníky, což se začalo měnit až nyní, ovšem na výsledek si musíme ještě počkat.

► **Vyplatí se státu zavedení EET?**
◄ Nějaký přínos asi EET znamenat bude, celý systém je ale postaven na tom, že zákazníci budou sami kontrolovat obchodníka, a když nedostanou účtenku, oznámí daňový delikt. Jinak řečeno, předpokládá to vysokou míru netolerance společnosti vůči daňovým únikům a něco takového podle mě Čechům chybí.

► **Co podnikatele nejvíce trápí?**
◄ Systém daňového práva je mimořádně složitý, chaotický a ne vždy srozumitelný. Přitom platí, že by měl být pro poplatníka přátelský, což znamená srozumitelný a jednoduchý. Legislativní kultura je v této oblasti vůbec velmi nízká. Například zákon o daních z příjmů se novelizoval už zhruba stopadesátkrát, a je proto naprosto nepřehledný.

Doufám, že to změní nový zákon o daních z příjmů. Osobně se mi líbí, protože by měl stanovit jasná pravidla, a pokud přijde nová politická garnitura – která bude chtít zvýšit či snížit daně – změní jen sazbu a nebude to tak jako dnes provádět prostřednictvím nových speciálních výjimek, případně rušením či obměňováním stávajících speciálních výjimek.

► **V únoru jste se stala Právníkem roku v kategorii Finanční právo. Proč myslíte, že porota vybrala zrovna vás?**
◄ Důležité je mít za sebou nějaký výrazný aktuální úspěch a za ten považuji mou součinnost při zrušení ustanovení zákona o daních z příjmů diskriminujícího pracující důchodce, které provedl Ústavní soud. Sepsala jsem k tomuto tématu článek a dovozovala v něm, že se zdanění dvou skupin důchodců se stejným, ovšem jinak strukturovaným příjmem může lišit až o 50 tisíc korun. Tento výpočet pak Ústavní soud převzal do odůvodnění svého nálezu. Vážím si toho stejně jako skutečnosti, že se Rödl & Partner stal pětkrát za sebou Právnickou firmou roku v kategorii Daňové právo.

> Systém EET předpokládá vysokou míru netolerance společnosti vůči daňovým únikům a něco takového podle mě Čechům chybí.

► **Jak jste se k daňovému právu dostala?**
◄ Úplnou náhodou. V roce 1989 jsem byla koncipientkou a zabývala se klasickou advokacií. Pak se mi ale narodil syn a spolu s manželem a kolegyní z fakulty jsme začali přemýšlet, jaké poradenství by šlo dělat s dítětem z domova. Vzhledem k obrovskému boomu drobného podnikání na začátku 90. let jsme se rozhodli pro daně. Hodně kolegů se tenkrát vrhlo na restituce, my ale zůstali u daňového práva, a když se pak v roce 1993 rozhodl Bernd Rödl založit pobočku kanceláře v Praze, začali jsme s ním okamžitě spolupracovat. Na začátku jsme byli čtyři, teď už je nás více než tři sta. A doufám, že porosteme dál. ●

FOTO: archiv

Glosa

Historky ze STANU

Tak už jsme zase o něco chytřejší. Europoslanec STAN Stanislav Polčák nebude kandidovat do žádných partajních funkcí, protože na něj prasklo, že občas žádá o konzultaci k personálnímu obsazení pražského magistrátu i rad městských energetických nebo vodárenských firem zlínského podnikatele Michala Redla. Toho policie stíhala kvůli tunelování a daňovému podvodu ve dvou kauzách Radovana Krejčíře, on si ale zařídil papíry na hlavu.

A nejde jen o Polčáka. Vazby na Redla podle Radiožurnálu přiznává i šéf STAN Petr Gazdík. A když už jsme u pražské energetiky a vody. Do Zlína si občas služebně rád vyjede i Mark Rieder, kádr pražské radní STAN Jany Plamínkové a předseda představenstva společnosti Úpravna vody Želivka. Ale jak říká mluvčí STAN Karel Kreml, politiku STAN určitě neurčují žádní moravští šibři. A navíc každý ví, že na Želivku je to nejblíž právě ze Zlína. ● **HOL**

Všechnu moc vůdci. Demokraticky

Andrej Babiš míří za svým cílem: stát se neomezeným vládcem ve straně i vládě. Vše si přitom nechá schválit. Straníky i voliči

Jan Novotný
novotnyj@mf.cz

Prohnilý systém tradičních stran a politiků se konečně otřásá v základech. Tento korupční režim, který snad nejlépe představuje sněmovní žvanírna, musí nahradit režim zcela nový. Bude úspornější, efektivnější, jednodušší... Make Czech Republic Great Again!

Divák nedávného sněmu ANO mohl z těchto frází snadno nabýt pocitu, že se blýská na světlé zítřky. A že česká demokracie konečně dosáhla své ideální podoby. Delegáti si totiž sami v naprostém poklidu demokraticky odhlasovali omezení svých vlastních práv tvořit kandidátky hnutí do voleb. Všechnu moc předali do rukou předsedy, který v nich může napříště podle své libovůle škrtat, měnit nebo dopisovat jména.

Zcela demokraticky (93 procenty) zvolený předseda Andrej Babiš navrhl podobně „novorežimní" opatření i na celostátní úrovni: snížení počtu zákonodárců o dvě třetiny (konec tradičních politiků), omezení obhajoby jejich mandátu (konec korupčního režimu), ochromení Senátu (konec žvanírny). Ideální svět.

My všichni si ho patrně odhlasujeme ve volbách (podle posledních průzkumů minimálně 30 procenty). Zcela demokraticky. V naprostém poklidu si sami omezíme zákonodárnou moc, která nás má primárně zastupovat, a to ve prospěch moci exekutivní, která řídí stát. Napříště už stát v novém režimu.

Poslední spravedlivý AB

Pokud by prošel Babišův sen o zmenšení parlamentu, pouhých 30 procent by mu zřejmě stačilo na obsazení nadpoloviční počtu křesel. Šéf ANO se nikdy netajil tím, že jeho cílem je většinový systém s vládou jedné strany. Bez zbytečných řečí, s rychlými zákony a poslušnými ministry.

Od roku 1989 jde nepochybně o nejzávažnější pokus o nastolení autokratického režimu v Česku a omezení místní těžce budované liberální demokracie. Lidé z nejbližšího okolí Andreje Babiše ujišťují, že šéfovým jediným cílem je *„páchat dobro"* a že se sám cítí jako *„poslední spravedlivý"*.

Pražská kavárna v sekretariátu ANO prý nedovolí, aby se z něj stal nějaký diktátor. Proč mu ale teď titíž lidé, kteří sami sebe považují za liberály, pomáhají prosazovat program útočící přímo na základy dělby moci v právním státě? Je zřejmé, že poradci a pobočníci „šéfa" v jeho touze po co největší koncentraci moci nezastaví. Možná už je dokonce pozdě. Spor o to, jestli máme mít progresivní, nebo rovnou daň, je ve světle této navrhované ústavní revoluce směšně malicherný.

Vstříc světlým zítřkům

Andrej Babiš na sněmu opět prosil před kamerami delegáty, aby se ho nebáli kritizovat. Jenže jak se k tomu může někdo odhodlat, když má v živé paměti, jak Babiš prostřednictvím své pravé ruky Jaroslava Faltýnka nekompromisně likviduje jakékoli vážnější projevy nesouhlasu s centrální linií hnutí.

Bylo to vidět na případu bývalé poslankyně ANO Kristýny Zelienkové, která nakonec kvůli odlišným názorům na zahraniční politiku i na autokratické řízení hnutí musela poslanecký klub ANO opustit. Bylo to patrné i na případu olomouckého hejtmana Oto Košty, který nemohl řídit kraj podle svého, a když se nepodřídil rozkazu z Prahy, byl odvolán. V hnutí ANO lze kritizovat jen jednou.

„A proto v tomto smyslu budujeme nový režim. Neodmítáme základní principy liberalismu, jako je svoboda, ale neděláme z nich hlavní prvek naší nové státní organizace. Máme jiný, speciální, národní přístup," slova maďarského premiéra Viktora Orbána o novém režimu jsou tři roky stará. V Budapešti už mají světlé zítřky. Tuhle ztrátu brzy doženeme. ●

INZERCE ▼A171000482

ILUSTRACE: Jiří Slíva

finance.cz

Hypotéky

Poslední šance získat hypotéku se sníženou sazbou!

úroková sazba již od 1,49 % p. a.

Ke každé objednávce pro vás máme 3 bonusy.

Garantujeme správnost a aktuálnost ceny nabízených pojistných a bankovních produktů.
Můžete si jednoduše a rychle porovnat pojistné a finanční produkty, vybrat si ten nejvýhodnější a online si jej sjednat.
Internetový server Finance.cz je finančním portálem s nejdelší historií na českém internetu, byl spuštěn v roce 1997. Svým uživatelům nabízí řadu užitečných nástrojů, jako je např. jednoduché srovnání pojištění a finančních produktů, mnoho kalkulátorů. Při sjednávání a uzavírání produktu spolupracujeme se společností Financial Solutions and Services s.r.o., která má registraci CNB jako pojišťovací makléř.

Kolik stojí čas

Čas je drahý. Čím vyšší pozice, tím častější výskyt tohoto tvrzení, které se v zásadě nedá popřít. Zejména ne v naší uspěchané době

Miroslav Zámečník
zamecnik@mf.cz

Samotné ocenění času každým z nás je velmi diferencované. Od těch, kteří čas doslova zabíjejí jakoukoli aktivitou, až po ty, pro které je opravdu vzácný a za jeho úsporu jsou ochotni hodně zaplatit. Mezi těmito dvěma extrémy se pohybuje většina smrtelníků.

Logicky si svůj čas ceníme s přihlédnutím k tomu, kolik jsme dodatečným pracovním úsilím a časovým výdajem schopni vydělat. Do ekonomických kalkulací investičních projektů se hodnota času promítá v podobě stínových mezd, které zohledňují i společenské náklady obětované příležitosti práce. Tahle složitá formulace chce říct, že tržní mzda může být pokřivena různými faktory.

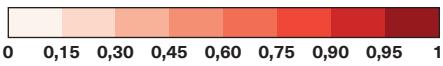
Nejzřetelnější je to v strukturálně postižených oblastech, kde klasická průmyslová odvětví zažívají dlouhodobý útlum a nic nového je nenahradilo. Tam, kde je vysoká nezaměstnanost, nemají tržní mzdy takovou vypovídací hodnotu jako v prosperujících aglomeracích, kde trh práce funguje lépe, nezaměstnanost nemá dlouhodobý strukturální charakter a tržní mzdy to odrážejí („konverzní poměr“ stínové mzdy k tržní mzdě je blízký jedné). Obdobně to platí v méně rozvinutých, agrárních oblastech, odkud lidé musejí za prací migrovat, případně je živí kousek pole.

Počítá se to složitě a nákladně, v uvedených grafech jsou konverzní poměry v regionech NUTS 2.

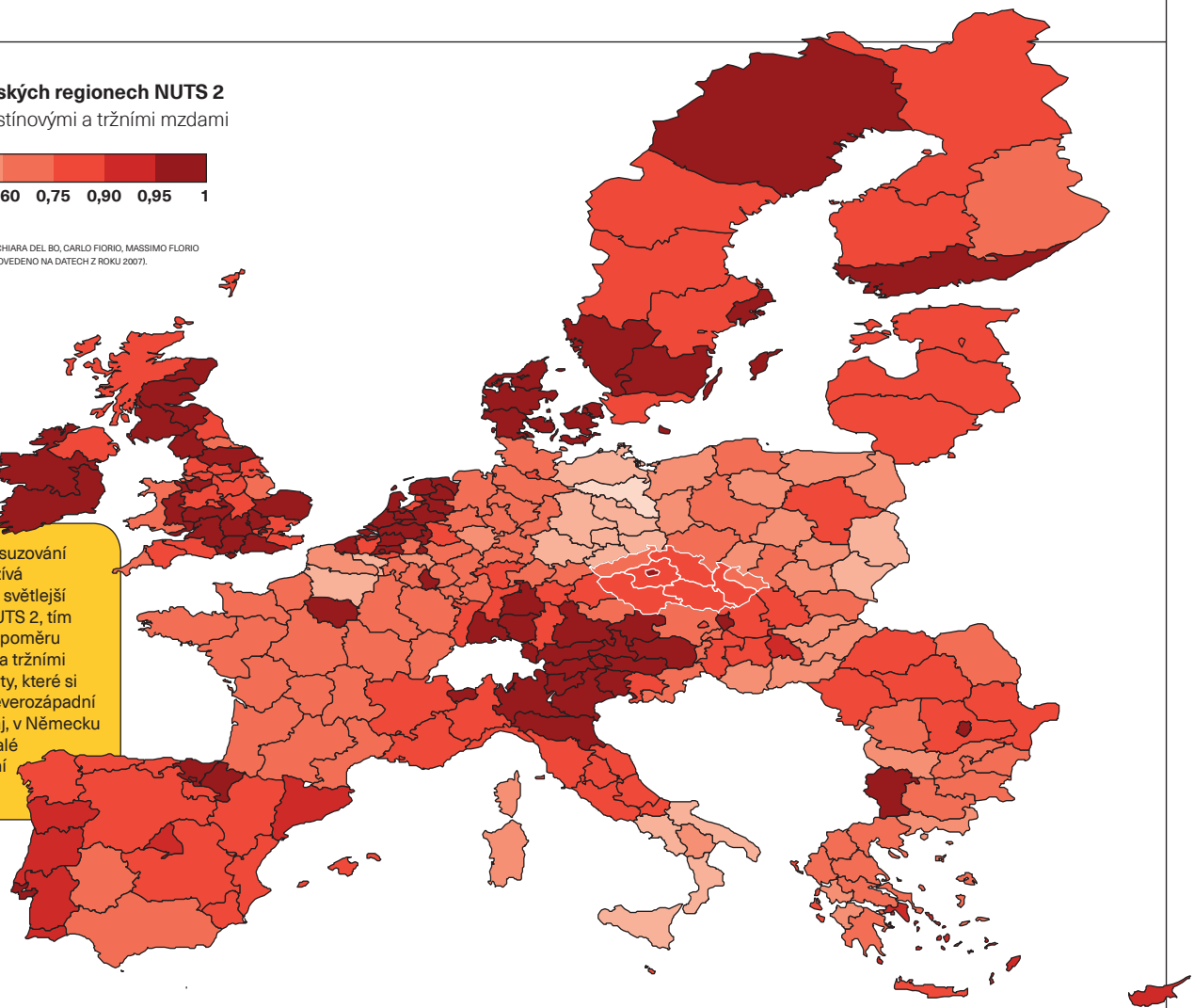
Rozhoduje třetí koruna

Komu to přijde poněkud příliš akademické, nabízím empiricky poctivě provedené pozorování toho, jak se doopravdy chováme a jakou ekonomickou hodnotu času sami svými svobodnými rozhodnutími přiřazujeme v Praze, našem nejbohatším regionu NUTS 2, který má dlouhodobě

Stínové mzdy v evropských regionech NUTS 2
Konverzní poměr mezi stínovými a tržními mzdami

ZDROJ: SHADOW WAGES FOR THE EU REGIONS; CHIARA DEL BO, CARLO FIORIO, MASSIMO FLORIO (DEAS), UNIVERSITÀ DEGLI STUDI DI MILANO (PROVEDENO NA DATECH Z ROKU 2007).

Jak číst tento obrázek? Při posuzování investičních projektů se používá stínových mezd, přičemž čím světlejší barvu má příslušný region NUTS 2, tím nižší je hodnota konverzního poměru (diskrepance mezi stínovými a tržními mzdami). Světlé regiony jsou ty, které si zaslouží pozornost – u nás severozápadní Čechy a Moravskoslezský kraj, v Německu spolkové země na území bývalé NDR, východní a jihovýchodní Polsko atd.

nízkou nezaměstnanost a nadprůměrný HDP.

Čerpací stanice u hypermarketu v Čestlicích, tedy přes dálnici od Průhonic, v jedné z vůbec nejbohatších částí Prahy, je to správné místo pro pozorovací stanoviště. Co se stane, když na pumpě vyhlásí slevy na pohonné hmoty při větším nákupu? Dvě koruny na litr při nákupu za šest set korun samozřejmě znamenají zvýšené prodeje, ale nic mimořádného se neděje, nikdo netankuje benzin nebo naftu do kanystrů a také se dlouho nečeká. Nemění to chování.

Láme se to na třetí koruně za litr, která vytváří dlouhé fronty a trpělivě v nich čekají i řidiči drahých značek nových ročníků. Kanystr ovšem vytáhnou jenom ti, kteří mají hlouběji do kapsy, podle vozů soudě.

Opravdovou změnu chování a masivní fronty vyvolá teprve sleva pět korun za litr, byť je podmíněná nákupem v hypermarketu za patnáct set korun a limitovaná odběrem 100 litrů. Jinými slovy, abyste dosáhli na maximální dosažitelnou slevu pět set korun, musíte učinit peněžní výdaj nejméně čtyři tisíce korun. Když vidíte řidiče a majitele posledních modelů prémiových značek v jedné osobě, jak čekají spořádaně hodinu, nestydí se brát palivo do kanystrů, aby ušetřili „pětikilo“, je vám jasné, jak drahý je ten „drahý čas“. Když natankují jenom do nádrže, implicitní hodnota času klesá, a přesto tak mnozí činí. Tito lidé většinou zaměstnávají sami sebe nebo šéfují jiným a jsou téměř jistě na 99. českém příjmovém percentilu, takže to má nějakou vypovídací schopnost.

Když vidíte majitele posledních modelů prémiových značek, jak čekají spořádaně hodinu, nestydí se brát palivo do kanystrů, aby ušetřili „pětikilo“, je vám jasné, jak drahý je ten „drahý čas“.

Nechci slevu zadarmo

Tahle story na pumpě v Čestlicích říká asi tolik, že i velmi bohatí Češi si cení svoji hodinu volného času pětistovkou, což by nikdy otevřeně samozřejmě neřekli. Odpovídá to zhruba průměrné hodinové mzdě v prosinci 2016 ve Spojených státech (21,80 USD) nebo hrubé hodinové mzdě koncipienta v prvním roce zaměstnání ve slušné právnické firmě v londýnské City (přesčas je ovšem se 70procentní přirážkou).

Jsou jen dvě možná vysvětlení. Buď je mezní produkt práce i v případě velmi bohatých lidí v Česku podle jejich hodnocení volného času někde mezi 250 až 500 korunami za hodinu, anebo nás představa získání slevy hluboce uspokojuje. Kdo se domnívá, že popojíždění ve frontě na benzince je kromě zácpy jedna z nejméně hodnotných forem trávení času, nebyl ve správnou chvíli na správném místě. Jak říkal klasik, nechceme slevu zadarmo.

Obojí je svým způsobem truchlivé zjištění. ●

INZERCE ▼A161007229

Ležák se svrchním kouzlem

Americké chmely pro svrchní kvašení do českých ležáků? Jde to. A v malenovickém ševci dokonce velmi dobře

Ondřej Stratilík
stratilik@mf.cz

Martin Velísek je původní profesí elektrikář. Už sedmým rokem jej nicméně živí vaření piva. „*Sládkem se člověk nestává, ale rodí,*“ vypráví Velísek v historických prostorách bývalého šternberského pivovaru pod hradem v Malenovicích.

Zlom přišel v roce 2004, kdy z Moravy cestoval do Berlína a na jídlo se zastavil v Pivovarském dvoře Chýně, jednom z nejstarších minipivovarů v Česku. O čtyři roky později Velísek rozjel vlastní výrobu ve sklepě řadového domku. Zájemců stále přibývalo, a tak bylo třeba najít větší prostory. Prvního Zlínského ševce ve šternberské budově, kde se předtím skladovalo ovoce a zelenina, uvařil v únoru 2012.

V současnosti Velískův podnik vyrábí tři tisíce hektolitrů ročně. „*Čtvrtina jde do PET láhví, třicet procent se vypije v pivovarském výčepu a zbytek do sudů,*“ počítá majitel a sládek v jedné osobě. Na piva s nepřehlédnutelnou etiketou – autorem je kreslíř Ivan Křemeček – narazíte nejen v okolí Zlína. K dostání jsou i v Praze, Plzni či Hradci Králové.

Citra není citron

Piva Zlínský švec je ovšem nejlepší ochutnat přímo v pivovarském výčepu. Otevřeno má každý den od odpoledne až do deseti večer. Velísek musel restauraci několikrát zvětšovat, i přesto stále zůstává útulná a nijak velká.

Jako první jsme zkusili světlou jedenáctku se 4,7 procenta alkoholu (0,5 litru za 24 korun). Jde prý o jeden z hlavních taháků celé nabídky. A nám nezbývá nic jiného než tahle slova Martina Velíska potvrdit. Jedenáctku zdobí ostrá chmelová

vůně a silná hořkost. Dvanáctka netřeba, kdo hledá vynikající hořký ležák, už nemusí.

Jenže tady výlet do pivní pohádky neskončil. Další na řadu přišla světlá třináctka Citra (0,5 litru za 31 korun). Ovšem pozor, nejde o ochucený speciál, nýbrž o spodně kvašené pivo, jež Velísek doplňuje silně aromatickým americkým chmelem stejného jména. Odrůda je sice určena pro svrchní kvašení, avšak v kombinaci se Zlínským ševcem funguje bezvadně. Pivu dává citrusovou vůni, po níž piják očekává extrémně hořkou ránu, která se ovšem nekoná a vše je ideálně vyladěné. Třináctka Citra se navenek tváří jako svrchně kvašená, ale ponechává si všechny přednosti spodního kvašení včetně velmi dobré pitelnosti.

Co dodat nakonec? Potlesk! ●

Pivovar Zlínský švec Malenovice
Mlýnská 813, Malenovice
SLÁDEK: Martin Velísek
NABÍDKA: spodně kvašená piva a speciály
CO DOPORUČUJEME: spodně kvašená Citra vařená z exotických chmelů pro svrchní kvašení
OTEVŘENO: pondělí až čtvrtek od 15.00, pátek od 12.00, sobota a neděle od 13.00

Hodně špinavé schody

Pavel Páral
paralp@mf.cz

Už trochu znuděně sleduje veřejnost kauzu Davida Ratha a první stránky deníků poslední události neplní. A je to chyba. Protože přesně v tuto chvíli a na tomto případu se láme ústavní pořádek v zemi. Náleží ústavní práva i evidentnímu gaunerovi, nebo ne? Zdá se to zcela jasné, ale pro významnou část populace je skutečnost, že odhalená korupce může zůstat nepotrestána, značně frustrující.

Ano, je to jistě hodně velká nespravedlnost. Ale pro společnost je daleko nebezpečnější, že se na případu kdysi mocného hejtmana ukázalo, že policie a státní zástupci ve spojenectví se soudci jsou v této zemi usvědčeni ze zneužití moci a hrubého porušování zákona, na jehož dodržování mají dohlížet. Je to totální pohrdání právy sprostých podezřelých ze strany orgánů činných v trestním řízení, hrubá nedbalost a notorické porušování předpisů, co vede k nepotrestání viníka a vyvolání nedůvěry v „prohnilou demokracii“ u široké veřejnosti. Nezákonnosti při povolování odposlechů, nezákonný způsob vedení policejního výslechu, neumožnění prostudování spisu obžalovaným. To není hodnocení postupů při procesech v 50. letech minulého století. Takto hodnotil jednání policistů a státních zástupců minulý týden Krajský soud v Praze. A to už podruhé, po dřívějším totožném hodnocení jiné větve případu ze strany soudu vrchního. Každý, kdo si je přečte, musí zůstat pěkně orosen. Tohle je už opravdu skandál.

Ano, aby byla společnost zdravá, musí soudit a zavírat korupčníky. Ale podle zákona, který platí pro všechny. Omlouvat dobrými úmysly zneužívání moci prostě nelze. On i ten Andrej Vyšinskij měl možná nějaké dobré úmysly. A všichni dobře víme, z čeho je dlažba na dálnici do pekla. Prostě lidé, kteří toto provádějí a kryjí, musejí nést za to odpovědnost. A každé schody se myjí shora, že, pane doktore Zemane? ●

INZERCE ▼ 171000826

FOTO: Hynek Glos

GOLFISTA ROKU

Slavnostní předávání cen nejlepším českým golfistům

9. března 2017

interhotel
AMBASSADOR
ZLATÁ HUSA
*****

Zažijte jedinečný golfový okamžik

a přijďte zatleskat nejúspěšnějším hráčům roku 2016.

KLUB SPORTOVNÍCH NOVINÁŘŮ ČR

HOSPODÁŘSKÁ KOMORA ČESKÉ REPUBLIKY

CzechTourism

AAS Asociace amatérských sportů ČR

CZECH ONE

Hästens Fulfilling dreams since 1852 · Atastav Stavební práce · MATEX HK · MTL · Kompletní úpravy interiérů · B&B International Trading · blueberryapps

ENERGIE AG Bohemia s.r.o. · Hakspeed Trans s.r.o. · EW East-West Line s.r.o. · KAVROS odsávání sedimentů sacími bagry · Dijas s.r.o.

Narosel · Comtek spol. s r.o. · IPM · Thema Trade · Hormen · PV-Medical · Kobit Jičín Czech Republic

Baby Direkt · Servicentrum Vysočina · K1 Architects & Engineers · style plus · Regia Veterinární klinika Chodov · Simply You Pharmaceuticals · SBS · Javeko · Reklama Rex Your signmaking team

www.golfistaroku.cz

Light

VÝMAZ ČERN

aneb pohádka o tom, jak Brazílie vylepšuje

54 Výmaz černé minulosti
58 Jak dostat domů tank
62 Audi SQ7 TDI
64 Restaurace, která dává smysl
66 Společnost
67 Pozvánky
68 Lidé a podniky
70 Ministr metafinancí

Tomáš Nídr
spolupracovník redakce

É MINULOSTI

své temné otrokářské dějiny

Bylo nebylo. Za velkým Atlantským oceánem ležela krásná země kokosovým mlékem a třtinovým cukrem oplývající. Žili tam lidé bílí a lidé černí. Ti první vládli a ti druzí jim sloužili. Přesto se měli moc rádi a národ díky tomu utěšeně rostl. Pak se jednou princezna Isabel rozhodla podepsat zákon, kterým černé zrovnoprávnila s bílými, a od té doby tam mají ráj. Zhruba takto – samozřejmě se značnou autorskou nadsázkou – se v Brazílii učí ve školách o své historii, aniž by se jim zdůraznila zrůdnost otrokářství, na němž jejich vlast po téměř čtyři století stála.

Jedním z těch, kdo se s tímto opomenutím základního rysu vlastních dějin pokouší něco dělat, je mladý historik Bruno Véras, který se snaží dát otrokům tvář. Asi tak jako pro pochopení utrpení Židů za druhé světové války lépe než suché statistiky o šesti milionech obětí holocaustu poslouží zhlédnutí filmu, jako je například Pianista. *„Lidé se dokážou do konkrétní osoby vcítit a mnoho si z jeho příběhu odnesou,“* říká Véras. Hrdinu takového příběhu našel v muži jménem Mahommah Gardo Baquaqua.

Brazilci nečtou. *„Nejsme národ se zálibou v knihách. Vysvětluji si to náboženstvím. Zatímco v katolických kostelech vám z Písma čtou kněží, u protestantů se u toho střídají věřící, takže se schopnost číst daleko více rozšířila, a to i mezi otroky,“* přemítá historik Bruno Véras.

Z Beninu do Kanady

Tento muž se narodil ve 20. letech 19. století do bohaté rodiny na území dnešního Beninu v západní Africe, vzdělal se, studoval korán. Jako vysoký hodnostář se den po pitce na dvoře sousedního krále ocitl v poutech a byl prodán portugalským otrokářům, kteří ho převezli do Olindy na severovýchodě Brazílie. Koupil si ho místní pekař, který ho využíval ke stavbě svého domu a poté jako pouličního prodejce svého zboží. Během dvou roků v nucené službě byl z rozmarů pána brutálně trestán, což ho dohnalo k myšlenkám na sebevraždu. Měl však štěstí, když ho jeho vlastník prodal na jih země. V Riu de Janeiro pracoval při nakládkách lodí a jedna z nich ho se zásilkou kávy odvezla až do New Yorku. Tam posádku složenou z otroků potají navštívili tamní abolicionisté. S jejich pomocí Baquaqua utekl a v Kanadě pak svůj život převyprávěl.

Je to jediný záznam osobního příběhu otroka z Brazílie, který existuje. Už v roce 1854 vyšel v angličtině, ale kompletní vydání v portugalštině čekalo až na počátek 21. století na Vérase. Zatímco v USA měla podobná převyprávění o utrpení konkrétních mužů či žen zásadní dopad na rozšíření abolicionistických nálad (viz Chaloupka strýčka Toma od Harriet Beecherové Stoweové), v Brazílii se nic podobného neodehrálo. *„My nejsme národ se zálibou v knihách. Vysvětluji si to náboženstvím. Zatímco v katolických kostelech vám z Písma čtou kněží, u protestantů se u toho střídají věřící, takže se schopnost číst daleko více rozšířila, a to i mezi otroky,“* přemítá Véras, který na svůj projekt musel získat grant v Kanadě.

Idylické obrázky v učebnicích

V dějepise se děti o této minulosti své vlasti, kam z černého kontinentu putovala téměř polovina z 11 milionů přes Atlantik dovezených otroků, pochopitelně učí. Ale jsou to jen zlomky v kapitolách o tom, že hospodářství kolonie bylo založeno na pěstování cukrové třtiny. A po té v kapitole o císařství po vyhlášení nezávislosti, kde se popisují čtyři zákony, které postupně vedly k ukončení otroctví.

Brazílie se s ním definitivně rozloučila až v roce 1888 jako poslední země na západní polokouli. Tehdy princezna Isabel podepsala takzvaný zlatý zákon, který sice otroky osvobodil, ale vůbec neřešil, co si s nově nabytou svobodou tito nevzdělaní lidé mají počít. *„Toto stručné shrnutí je navíc doprovázené idylickými ilustracemi Jeana-Baptista Debreta, které zobrazují jejich pracovní rutinu. Ale chybí na nich každodenní vynucený sex, násilí, pach zvratků a exkrementů z lodí, na kterých je přivezli,“* dává svůj pohled Verás.

Sám pochází ze státu Pernambuco na severovýchodě Brazílie, kde se nedobrovolně přivezení Afričané koncentrovali. *„Ve škole nás sice vodili na exkurze do vil majitelů plantáží, ale neukazovali nám v nich, kde a jak žili otroci. To je velký rozdíl od USA, kde se průvodci na každé takové haciendě podmínkám jejich života věnují,“* dodává.

Podobně to vidí Leizer Vaz Pereira, aktivista z organizace Educafro, která podporuje lepší vzdělání v afrobrazilské komunitě. *„Černoši tvoří přes polovinu národa, ale v učebnicích vypadli. Jedinou výjimkou je Zumbi,“* říká o muži, který v 17. století vedl marný odpor uprchlých otroků proti běloské armádě.

„Sice od roku 2003 existuje zákon, který vyžaduje zahrnout do výuky i dějiny a zvyky Afriky, ale nic se nezměnilo. Neexistují k tomu od ministerstva žádné materiály, učitelé nevědí, co učit. A často ani nechtějí, protože jim to jako bělochům přijde zbytečné,“ zlobí se Pereira, který jako první ze své rodiny studoval na univerzitě a stal se elektroinženýrem.

Rasová demokracie na příkaz

„Brazílie vždy hledala svoji identitu v Evropě. Až prezident Getúlio Vargas k ní jako ozdobu nechal připojit tance s africkými kořeny jako samba nebo capoeira,“ upozorňuje Pereira na diktátora, za jehož vlády se zrodil termín rasová demokracie, podle níž v zemi neexistuje diskriminace na základě barvy pleti. Každoročně to demonstruje tradiční karneval, jenž se pod erární taktovkou změnil v megaakci, která jako úspěšné klišé symbolizuje průnik kultur.

Vargas, poté co nevyšly snahy o „vybělení“ národa masivním náborem přistěhovalců z Evropy, obrátil dosavadní politiku státu a začal hlásat, že míšením v jeho zemi vznikl nový člověk. Chytil myšlenky z díla domácího antropologa Gilberta Freyreho, který tvrdil, že kolonizace řízená z Lisabonu byla nejúspěšnější ze všech. Podle jeho názoru se Portugalci oproti jiným osadníkům více mísili s barevnými ženami, čímž dali základ novému národu, který není ani bílý, ani černý, nýbrž míšenecký.

Sociolożka z Papežské katolické univerzity Angela Paivová, která se postavením černochů v Brazílii dlouhodobě zabývá, za tím spíše než promyšlenou tole-

FOTO: archiv

rantní politiku vidí prostý fakt, že anglická kolonizace severu Ameriky byla více osadnická, a tedy rodinná, zatímco z Portugalska se za oceán vydávali k rabování tamního bohatství téměř výhradně muži, kterým se v Novém světě nedostávalo „odpovídajících" partnerek, a tak si je nahradili otrokyněmi.

Freyre, který sám pocházel z velkostatkářské rodiny, sice mluvil o oboustranné dobrovolnosti sexu, ale je zřejmé, že otrokyně na výběr neměla. Rozdíl spíše spočívá v tom, že v USA byl takový vztah společensky nepřípustný a musel se tajit, zatímco v Brazílii byl tak normální, že synové vlastníka plantáže byli na prahu dospělosti předáni černoškám na zaučenou. Neznamenalo to ovšem jejich rovnost, té se však mohlo (ale nemuselo) dostat potomkům z tohoto poměru.

Kvůli intenzivnějšímu rasovému míšení na rozdíl od USA, které samotní Brazilci při srovnávání často používají jako referenční bod, neexistuje tak ostré rozdělení mezi černochy a bělochy. Například Barack Obama by se kvůli své bělošské matce nikdy nemohl prohlásit za afrobrazilského prezidenta, protože je na to příliš světlý.

Neseparováni, ale nerovni

Každopádně v zemi je zakořeněné mínění, že jejich vykořisťovatelský systém byl mírnější než jinde. Na rozdíl od USA tu otroci měli možnost vydělávat si sami na sebe a ze svého výdělku pánovi odvádět dopředu určené procento. Také si, pokud si vydělali dost, mohli koupit svoji svobodu. Nicméně obecně tu s nimi zacházeli hůře než v USA, kde byl otrok dražším zbožím, a proto se i lepší zdravotní péčí nebo ubytováním snažili o to, aby co nejvíce vydržel.

Toto přesvědčení se pak přelilo i do moderního života, v němž Brazilci považují svou vlast za prostou rasové diskriminace. *„Když jsem si jako holka četla knížku Jako zabít ptáčka o předsudcích vůči černochům na americkém Jihu, vůbec mě nenapadlo, že by se něco takového mohlo dít i u nás,"* směje se svému omylu Paivová, která se ve svých pracích zabývá dopadem pozitivní diskriminace.

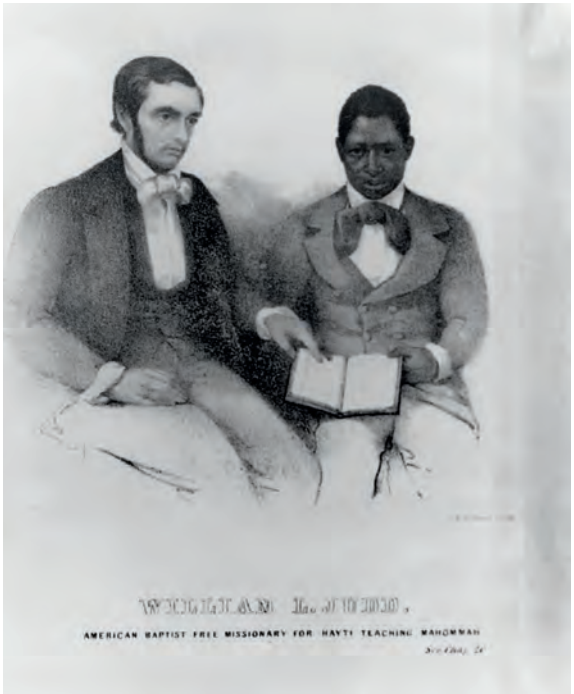
Pak se pouští do srovnání se situací černochů ve Spojených státech: *„V USA po zrušení otroctví zavedli politiku ‚separováni, ale rovni', zatímco u nás to bylo právě naopak: ‚neseparováni, ale nerovni'."* V obou případech byla výsledkem diskriminace lidí s africkým původem. Takže zatímco v takové Alabamě 50. let nepřijali uchazeče o práci otevřeně kvůli jeho barvě pleti, v Brazílii dostal přednost bílý uchazeč, protože byl automaticky považován za schopnějšího. Čím světlejší, tím lepší.

V jihoamerické zemi nikdy nezakázali smíšené sňatky ani tu nevzniklo hnutí typu Kukluxklanu, které by hájilo všemi prostředky nadřazenost bělochů. O to těžší bylo pro černé Brazilce, z jejichž lídrů se nikdo ani nepřibližuje důležitosti Martina Luthera Kinga pro historii USA, se rasismu postavit. Jak také bojovat s něčím, když spousta lidí (včetně černochů) odmítá, že to vůbec existuje?

Běloši však mají republiku nadále pevně v rukou. Když loni v květnu po odvolání levicové prezidentky Dilmy Rousseffové, která se snažila, aby její kabinet reprezentoval demografickou pestrost, nastoupil prezident Michel Temer, obklopovali ho pouze bílí muži. Není to náhoda, protože po volbách v roce 2014 černoši nebo mulati byli pouze na třech procentech ze všech volitelných postů. Naopak ve statistikách chudoby, nezaměstnanosti nebo kriminality tmaví Brazilci jasně vedou.

Je to dědictví temné historie, které země nedokázala vstřebat. Dlouholetá metropole Rio de Janeiro byla zřejmě místem s největší koncentrací otroků od pádu Římské říše. Přesto je tu až do olympiády nic nepřipomínalo. Při úpravách města na letní hry však Brazilci narazili na něco, co tehdejší starosta Eduardo Paes nadneseně nazval *„naše římské trosky"*.

Při všech turistických atrakcích, které Rio de Janeiro nabízí, je toto místo s pár kamennými stupni lehko přehlédnutelné. Jsou to základy přístavu Valongo, který v první polovině 19. století sloužil jako překladiště a prodejní místo právě dovezených otroků. Archeologové nad objevem do té doby skrytým pod parkovištěm zajásali a během vykopávek se radovali při objevech ztracených osobních předmětů dovezených Afričanů.

Otrokem snadno a rychle. Mahommah Gardo Baquaqua se den po pitce ocitl v poutech a byl prodán portugalským otrokářům, kteří ho převezli do Olindy na severovýchodě Brazílie.

K odkrytým vykopávkám mě zavádí architekt João Nera, který by byl rád, aby v Riu bylo více důstojných připomenutí smutné brazilské historie. Sám se intenzivně zabývá kostelem svaté Rity, který je prvním rokokovým svatostánkem v Latinské Americe. V husté zástavbě byste ho přehlédli, na silnici před ním jezdí auta – právě v místech, kde se nachází hřbitov otroků, kteří zemřeli krátce po vylodění v Novém světě. *„Snažím se prosadit, aby na ulici byl vztyčen pomník. Po objevení Valonga je šance větší, protože je o téma větší zájem,"* říká, byť si je vědom finančních těžkostí města po zorganizování olympiády. ●

Jak dostat domů tank

Hana Bořiková
borikova@mf.cz

Aleš Knížek se rozhodl doplnit sbírky Vojenského historického ústavu o techniku s visačkou Made in Czechoslovakia

I doplňování muzejních sbírek může být dobrodružství. Někdy je potřeba trpělivost, jindy náhoda. O výměně vojenské techniky se vyjednává i na té nejvyšší úrovni. Lehký tank s Američany dojednávala Vlasta Parkanová, na tank z Peru se ptal Václav Klaus.

„Někdy jsem byl sám překvapen, že se mi muzejní sen splnil,“ přiznává Aleš Knížek, ředitel Vojenského historického ústavu. Když před 15 lety nastoupil, rozhodl se, že se pokusí sbírky muzea doplnit o kousky s nápisem Made in Czechoslovakia, rozeseté po celém světě, které doma chyběly. Po světě ovšem sbírá i předměty z armádních misí, které také jednou budou dokumentovat naši historii.

► **Sbíral jste jako malý kluk modely letadélek?**
◄ Stejně jako všichni kluci ve třídě jsem sbíral angličáky, známky a samolepky.

► **Vzniká sbírka Vojenského historického ústavu podobně jako sbírka známek? Zjednodušeně řečeno, máte dva stejné tanky a jeden vyměníte za jiný, který nemáte?**
◄ Takové přirovnání se sice nabízí, ale tohle je něco docela jiného. Sbírka Vojenského historického ústavu se systematicky utváří už téměř sto let. Muzejní práce rozhodně nespočívá v kupeckých počtech. Nejde o to, bez rozmyslu nashromáždit co nejvíc věcí. Máme koncepci.

► **Jakou?**
◄ Když jsem před patnácti lety nastoupil na místo ředitele Vojenského historického ústavu, kromě jiného jsem si říkal, že by stálo za to získat do sbírek vojenskou techniku, která byla vyrobena v předválečném Československu. Prvorepublikový zbrojní průmysl byl na špičkové úrovni a zbrojovky svou produkci vyvážely téměř do celého světa. Nápis Made in Czechoslovakia byl známkou spolehlivosti a kvality. Vzhledem k tomu, že se nám o pár let dřív podařilo vybudovat třetí muzeum naší instituce – Vojenské technické muzeum Lešany, nebyla nouze o výstavní prostory.

► **Kde všude jste hledali českou vojenskou techniku?**
◄ Většinou jsme už o ní věděli – byla ve sbírkách muzeí v Severní a Jižní Americe, Evropě a v Přední Asii. Naším prvořadým cílem bylo získat tank vzor 35. Tím začínala úspěšná řada lehkých tanků, které Československo vyrábělo v druhé polovině třicátých let. Tyto tanky, které vyvinula firma Škoda a na jejichž výrobě se podílelo ČKD Praha, tvořily součást pluků útočné vozby československé armády. První stroje převzala naše armáda v roce 1936. V našich sbírkách ale vzor 35 scházel… Bylo nám ovšem víc než jasné, že se v jeho případě pohybujeme v oblasti snů.

FOTO: ČTK, Hynek Glos

► **To jich zůstalo tak málo?**
◄ Z 298 exemplářů jich zbylo šest. Ve světových muzejních sbírkách se nacházelo celkem pět tanků LT 35. Dva byly v Rumunsku, po jednom měli v USA, Bulharsku, Srbsku a jeden je neoddělitelnou součástí obrněného vagonu na Slovensku. Oslovili jsme konkrétní instituce a upřímně řečeno nijak nás nepřekvapilo, že přišly zamítavé odpovědi. Shodou okolností v té době probíhala jednání o umístění amerického radaru v České republice. Tehdejší ministryně obrany Vlasta Parkanová se z naší iniciativy zeptala během jednání s americkým protějškem Robertem Gatesem také na možnost získání tanku s výrobním číslem 10 112, který byl v září 1937 zařazen do sestavy pluku útočné vozby ve Vyškově a na konci druhé světové války ho američtí vojáci zabavili wehrmachtu. Skončil v Muzeu zbraní armády Spojených států v Aberdeenu. Reakce amerického ministra obrany byla velmi vstřícná. Přiznám se, že mě ve snu nenapadlo, že do půl roku bude LT vzor 35 součástí sbírek ústavu. Tehdy jsem si řekl, že nic není nemožné.

Někdy o úspěchu rozhodují neuvěřitelné náhody. Tank LTH ze Švýcarska jsme například získali díky hokeji.

► **Získat tank z Peru vám prý trvalo devět let…**
◄ Dvacet čtyři Lehkých tanků pro Peru (LTP) vyrobila firma ČKD, která v roce 1935 zvítězila v soutěži vypsané peruánskou vládou. V roce 2003 jsme se dozvěděli, že na jihu Peru je tank LTP vystaven na podstavci u autobusového nádraží ve městě Mollendo. Navíc měl motor, převodovku a rozvodovku, tedy všechny předpoklady, aby byl po zrestaurování pojízdný. Prostřednictvím české ambasády jsme začali komunikovat s peruánskou stranou. LTP se tehdy jako jeden z bodů dostal i na program jednání premiérů. Bylo dohodnuto, že v Mollendu díky českému finančnímu příspěvku vznikne nová knihovna. Byla už podepsaná smlouva, připravená přeprava, jenže se zrovna konaly městské volby. Nový starosta a část zastupitelů nesouhlasili s tím, aby tank opustil podstavec, potažmo Peru. Nevzdali jsme to. Dál probíhala prostřednictvím velvyslanectví dlouhá jednání mezi ministerstvy obrany, o LTP se dokonce jednalo na nejvyšší úrovni. S peruánským protějškem o něm hovořil tehdejší český prezident Václav Klaus. Odjel jsem do Peru a s českou velvyslankyní Věrou Zemanovou jsme se snažili s pomocí peruánské armády dohledat jiný exemplář LTP. Za dané situace jsme se spokojili s tankem bez motoru, jen s převodovkou a rozvodovkou.

► **Tím příběh končí?**
◄ Zdaleka ne. Příslušní peruánští ministři se ve funkci střídali po několika měsících, takže se stále nedařilo věc dotáhnout do konce. Zlom nastal v srpnu 2010, kdy na historicky první jednodenní návštěvu České republiky přijel peruánský ministr Rafael Rey Rey. Na večeři kromě rybolovu přišla řeč i na LTP. Ihned zavolal peruánskému náčelníkovi generálního štábu, který mu potvrdil, že námi vybraný tank je připravený. Vše bylo jasné, domluvené, ale…

► **Ale?**
◄ O pár dnů později jsme se dozvěděli, že ministr byl ze své funkce odvolán. A byli jsme zase na začátku… V květnu 2012 se podařilo podepsat finální smlouvu. S opatrnou radostí jsem odjel do Peru na slavnostní předání tanku, které mělo proběhnout v tankových kasárnách u Limy. Po příletu nám český generální konzul Pavel Bechný oznámil, že než jsme přeletěli oceán, peruánský ministr obrany byl odvolán. Dva dny jsme nevěděli, jak to zase dopadne. Prezident však v den, kdy mělo dojít k slavnostnímu předání tanku, naštěstí ráno jmenoval nového ministra obrany. Přijel přímo z prezidentského paláce.

► **Kdo takový tank umí opravit?**
◄ Na restaurování tanků se podílí Vojenský opravárenský závod v Novém Jičíně a motorárna Ilji Šercla a jeho syna v Bílém Potoce pod Smrkem. Ve Vojenském opravárenském závodě se renovují veškeré části tanku kromě „životně důležitých orgánů“, jako jsou převodovka, rozvodovka, motor a chladicí systém. Ty restaurují v Bílém Potoce. Věřte, že to je hodinářská práce. Díky umu opravárenského závodu a Šerclových jezdí LTP i LT vzor 35. Do šroubku například rozebrali, sestavili a zprovoznili švédský tančík AH-IV-Sv z našich sbírek, stejně jako další vojenskou historickou techniku.

Jeden z pěti. Lehký tank vzor 35, kterým začínala úspěšná řada lehkých tanků vyrobených v Československu, získalo muzeum z USA. Zbylo jich po celém světě ve sbírkách jen pět.

► **Neříkal jste, že jste přivezli tank z Peru bez motoru?**
◄ Zvažovali jsme, že do něj dáme motor ČKD Praga, který jsme měli ve sbírkách, díky dlouholetým dobrým vztahům se švédským tankovým muzeem jsme však získali kontakt na švédského výrobce motorů Scania. V lehkém tanku pro Peru byl totiž motor Scania Vabis 1664 uzpůsobený pro vysokohorské podmínky v peruánských Andách. Firma Scania originální motor na-

šla ve skladu a věnovala nám ho. Někdy také o úspěchu rozhodují neuvěřitelné náhody. Tank LTH ze Švýcarska jsme například získali díky hokeji.

► **To myslíte vážně?**
◄ Naprosto. Ve sbírce československých předválečných tanků nám chyběly už jen dva kusy, které existují – LTH ze Švýcarska a TNH z Íránu. Ze Švýcarska přišla odpověď, že se touto problematikou v dohledné době nebudou zabývat. Klíčovou úlohu pak sehrálo hokejové mistrovství světa, které se v roce 2015 konalo v Praze. Na zápasy švýcarského týmu se přijel podívat švýcarský ministr financí a pozdější ministr obrany. Nadchlo ho prostředí šampionátu, pan velvyslanec se zmínil o tanku, pan ministr řekl, že to je zajímavý projekt, a za dva měsíce nám přišel dopis, že se Švýcarsko rozhodlo darovat LTH do sbírek Vojenského historického ústavu.

► **Velvyslanci a ministři jsou běžně ochotní vyjednávat výměnu tanků?**
◄ Ano, jsou to exponáty, které dokumentují historii této země. Velkou podporu máme i v současném ministrovi obrany Martinu Stropnickém a v jeho náměstcích. Díky nim jsme se například loni na podzim mohli vůbec poprvé zúčastnit aukce ve Francii, kde se rušilo soukromé vojenské muzeum.

Na ledě. Tank ze Švýcarska se podařilo získat díky hokejovému mistrovství světa, které se v roce 2015 konalo v Praze.

► **Co jste koupili?**
◄ Vodního buvola. Vyloďovací obrněný transportér LTV 4. Měli jsme vytipováno deset předmětů. O vojenskou historickou techniku je však enormní zájem, takže se většinou cena vyšplhala vysoko. Vydražili jsme symbol vyloďovacích operací druhé světové války. Díky tomu, že byly v aukci dva, jsme ten náš koupili pod vyvolávací cenou.

► **Pomalu se blíží 75. výročí atentátu na Reinharda Heydricha. Nechcete opakovat úspěšnou výstavu Atentát?**
◄ Vzhledem k plánované a blížící se rekonstrukci budovy na Žižkově to není možné. Snad nám to návštěvníci odpustí a přijdou se podívat na výstavu V ulicích protektorátu, která v Armádním muzeu potrvá do konce léta. Mohou také navštívit chrám sv. Cyrila

Devět let. Dvacet čtyři Lehkých tanků pro Peru (LTP) vyrobila firma ČKD, která v roce 1935 zvítězila v soutěži vypsané peruánskou vládou. Získat exemplář trvalo devět let.

a Metoděje, kde parašutisté 18. června 1942 bojovali proti stonásobné přesile. V kryptě je expozice, kterou připravila naše instituce. Dalším autentickým místem je rodný dům Jana Kubiše v Dolních Vilémovicích, kde Vojenský historický ústav připravil stálou výstavu. Musím ovšem zdůraznit, že bez obětavosti a nadšení starostky Jitky Boučkové by se Kubišův rodný dům nepodařilo zachránit. Víte, celou dobu tady mluvíme o vojenské technice, kterou jsme získali. Mám z toho samozřejmě radost, ale chci také říci, že si nesmírně vážím důvěry lidí, kteří do sbírek Vojenského historického ústavu věnovali věci po svých příbuzných, kteří bojovali za svobodu naší země.

► **Myslíte si, že se mohou objevit ještě nové informace, které se týkají atentátu?**
◄ Období druhé světové války není uzavřená kapitola. Nelze tedy vyloučit, že se objeví něco nového. Tím samozřejmě nemyslím to, že někdo bude poutat pozornost fantasmagorickými hypotézami nebo bude za nový objev vydávat mnoho let známou skutečnost či fotografii.

► **Vadí vám, že ve filmu Anthropoid, nad nímž jste měli odborný dohled, jsou historické nepřesnosti?**
◄ Takže popořádku – když se na nás obrátila česká produkce, uvítali jsme, že se čin Jana Kubiše a Jozefa Gabčíka znovu dostane na filmové plátno, navíc v hvězdném obsazení. Ke scénáři jsme měli mnoho připomínek, některé režisér Sean Ellis akceptoval, v jiných případech prosadil svůj pohled. Netočil dokument. Tématu se věnoval dlouho, přistupoval k němu s pokorou a respektem, chtěl ovšem hrdinství československých vojáků a domácích odbojářů přiblížit široké mezinárodní divácké obci a tomu pochopitelně scénář přizpůsobil. Film psal a točil s nejlepšími úmysly. Někteří čeští badatelé mu vyčítají uměleckou licenci, určitá zjednodušení a nepřesnosti, jenomže i Jiří Sequens, režisér vyzdvihovaného Atentátu, s historickými postavami a skutečnostmi nakládal podle svého a odbyl ty, kteří ho na to upozorňovali už během natáčení. Můžeme si všímat chyb, nebo můžeme vnímat vyznění a poselství celého filmu. A to je zcela jasné. Proto také ministerstvo obrany snímek Anthropoid finančně podpořilo. ●

FOTO: ČTK

INZERCE ▼A171000522

PRAHA MÁ NOVOU DUŠI: RUSTONKU

Karlín má své kouzlo a jeho duše oživá také díky novým developerským projektům. Z původně industriální městské části se stává centrum byznysu, mediálního průmyslu a moderního kosmopolitního života.

Karlín už dávno nejsou jen šedé domy a černá duše. Naopak. Příliv bankovních úředníků, zahraničních manažerů a dravých startupistů trvá již několik let. Dosud se měnilo jen srdce Karlína, nyní ale ožívá i jeho východní část u hranice s libeňskou Palmovkou – Invalidovna. Na dohled centra Prahy, na lince metra B a na trati několika tramvajových linek.
V místech zaniklé továrny Rustonka, odkud v minulosti vyjížděly parní stroje, zaoceánské lodě či ocelové konstrukce mostů, roste projekt administrativního centra Rustonka. Atmosféra starých průmyslových závodů, kde se od konce 19. století tvořila budoucnost, na začátku 21. století znovu ožívá. Pokrok vznikal tady a dá se očekávat, že právě zde, na křižovatce mezi Holešovicemi coby novým pražským centrem kreativního průmyslu a designu a Karlínem – tepnou moderního byznysu, bude brzy zase doma.

Budovy projektu Rustonka, navržené v souladu s nejnovějšími standardy, v sobě organicky spojí vymoženosti moderního městského života – kancelářského, všedního i společenského. Budou tu střešní terasy, osvěžující fontány nebo nová zelená piazza. Sportovní centra jsou na dosah, stejně jako stezky na běhání, cyklistiku či třeba jízdu na kolečkových bruslích. Kousek je to také do Divadla pod Palmovkou, do Centra současného umění DOX i do koncertního sálu Forum Karlín. Ideální místo pro práci i aktivní odpočinek!
Karlín patří k nejrychleji se rozvíjejícím čtvrtím Prahy, podobně jako kdysi smíchovský Anděl. Tady se rozjíždí nový byznys, vznikají nové galerie, koncertní sály, restaurace a kavárny. Tohle není místo, kde život ustává s pracovní dobou. S jejím koncem naopak ožívá. Jestli se někde bude znovu rodit budoucnost, bude to tady, v nové duši Prahy.

INZERCE ▼A171000367

Superdiesel

Jiří Červenka
cervenka@mf.cz

Vrcholná verze Q7 s inovativním „elektrickým turbem“ táhne jako lokomotiva

Po blamáži jménem Dieselgate mohl leckdo podlehnout dojmu, že diesel je definitivně mrtvý – a nejen u Volkswagenu. Změny emisní legislativy i celkové společensko-politické klima aktuálně hrozí dotlačit auta poháněná vznětovými motory až za pokraj příslovečného propadliště dějin. V malých vozech naftě asi vážně odzvonilo. Ve vyšších patrech trhu však diesel samotný ani koncern Volkswagen zdaleka neřekly poslední slovo. Nejnovější osmiválec 4.0 TDI s „elektrickým turbem“ je bezpochyby jedním z nejúžasnějších bezsvíčkových motorů, jaké byly kdy do sériového auta namontovány.

Obě jeho výfuková turba jsou sekvenční. Jedno tedy pracuje v nízkých, druhé ve vysokých otáčkách. Podle potřeby je doplňuje tzv. elektricky poháněný kompresor (EPC). Jeho přínos se teoreticky nejvíc projeví v nízkých otáčkách, kde přeplňované motory obvykle trpí tzv. turboefektem – zpožděnou reakcí na sešlápnutí plynu.

Parametry slibované výrobcem berou dech. Audi SQ7 TDI má „papírově“ nejvyšší výkon 320 kW (435 k), zatímco točivý moment neklesne pod maximálních 900 Nm v rozsahu 1000 až 3250 min-1. My jsme přitom ve zkušebně firmy Dieselpower naměřili dokonce 348 kW (473 k) a 946 Nm! Na rozdíl od starších dieselů včetně V12 TDI v minulé generaci Q7 by motor měl být navíc docela ekologický, a to i v reálném provozu. Oxidy dusíku totiž spolehlivě likviduje systém selektivní katalytické redukce (SCR) na bázi aditiva AdBlue.

Na dvě stě pod dvacet

Sílu osmiválce rozvádí na všechna kola osmistupňová automatická převodovka Tiptronic a systém quattro. Výsledný hnací řetězec dává obřímu SUV dechberoucí dynamiku. Audi udává zrychlení 0–100 km/h za 4,8 sekundy. My jsme se dvěma redaktory na palubě, plnou nádrží a v autě napěchovaném příplatkovou výbavou (která něco váží) naměřili 4,84 sekundy. Stovkou ale představení zdaleka nekončí. Okolo pomyslné mety 150 km/h se Audi SQ7 TDI prožene zhruba za deset sekund a k pokoření 200 km/h mu stačí 19,82 sekundy! Raději si znovu připomeňme, že se bavíme o obrovském rodinném autě s čelní plochou velikosti menší chaty. A brzdy nemají žádný problém rozdováděný kolos příslušně zkrotit, byť přitom dostanou pořádný kouř. Doslova.

Možná máte obavu, že instalací tak hmotného a silného motoru utrpěly jízdní vlastnosti, v nichž aktuální Audi Q7 – na rozdíl od toho dřívějšího – stanovuje měřítko mezi největšími SUV. Ale žádný strach. Ladiči od Audi odolali pokušení udělat z SQ7 „sportovní SUV“, což většinou znamená symbolický náznak přetáčivosti v ostrých zatáčkách v kombinaci s nesnesitelně prkenným podvozkem. SQ7 stále upřednostňuje stabilitu před hravostí. Přínos řízení všech kol se zde nejvíce projevuje nečekaně malým poloměrem otáčení na parkovišti a pak v utažených serpentinách, obratnou mršku z těžkotonážního SUV neudělá.

I tak ale Audi SQ7 boduje stabilitou, vynikající směrovou přesností a poněkud překvapivě také kom-

fortem odpružení při rychlé jízdě na rozbitých českých okreskách. Z podběhů se ozývá jen tlumené bubnování, ale jinak se k řidiči nedostávají žádné vibrace, žádné rázy, žádné protivné rezonování karoserie. SQ7 TDI je jedním z těch aut, se kterými jedete tak nějak normálně po klikaté děravé okresce, zabraní do svých myšlenek, a když po chvíli mrknete na tachometr, váš řidičák se rozbrečí strachy.

Plus
- Dokonalý motor
- Suverénní pérování na každém povrchu
- Prostornost a variabilita
- Vyladěná asistenční elektronika

Minus
- Nutnost připlácet i za samozřejmosti
- Na design nové verze Q7 jsme si ještě nezvykli

Technické údaje*
- Motor: V8 4,0 l, 320 kW, 900 Nm
- 0–100 km/h: 4,8 s
- Max. rychlost: 250 km/h
- Hmotnost: 2270 kg
- Kombinovaná spotřeba: 7,2 l/100 km

*HODNOTY UDÁVANÉ VÝROBCEM

Umí i burácet

Aby zážitek z jízdy nebyl úplně sterilní, nabízí vrcholná varianta Q7 také přepínatelné jízdní režimy včetně individuálního, kde si můžete nastavit odezvu jednotlivých systémů. V režimu Sport ztuhne nejen podvozek a řízení, jak byste asi očekávali, ale také se aktivují rezonátory ve výfukovém potrubí. Jedná se o stejný systém, který Audi poprvé představilo v A6 s motorem 3.0 TDI biturbo. Po aktivaci dodá tichému ševelení sametového motoru decentní, ale melodicky příjemné bublání ve stylu benzinových osmiválců. Trik? Jistě, ale pořád lepší než generování sportovního zvuku z reproduktorů audiosystému. Tenhle falešný zvuk aspoň vychází z výfuku a je slyšet i zvenku.

Spotřeba není zdaleka tak strašná, jak se při pohledu na parametry motoru a velikost auta možná bojíte. Při rychlém svezení někde v horách počítejte s přibližně patnácti litry na sto kilometrů. Cestovní jízda s dodržováním rychlostních limitů srazí spotřebu pod deset. My jsme na zkušebním okruhu s částečným podílem dálnice i městského provozu dosáhli průměru 9,4 l/100 km.

Design bez výstřelků

Když si odmyslíte výraznou modrou metalízu Sepang testovaného kusu, SQ7 TDI se od ostatních verzí Q7 nijak dramaticky neliší: hliníkový vzhled masky, mohutnější nárazníky… Nebýt emblémů V8 T na blatnících, v šedé nebo černé barvě byste model na ulici nepoznali. Jen zezadu se prozrazuje větším spoilerem a naznačeným difuzorem lemovaným dvěma páry výfukových koncovek. Díky nízké siluetě připomíná aktuální Q7 spíš přerostlé kombi než impozantní SUV. Verze SQ7 není v tomto směru výjimkou.

Rovněž v interiéru jsou změny jen subtilní, zde to ale rozhodně není na škodu. Prostornou kabinu s variabilními zadními sedadly, zdařilý výběr materiálů a jejich povrchových úprav, šikovný infotainment MMI Touch, digitální přístrojový panel i jasně čitelný barevný head-displej můžete mít v jakékoliv verzi Q7. Nemyslete si ale, že jen proto, že se jedná o vrcholný model, nabízí Audi SQ7 bohatší standardní výbavu. Ta sice není vyloženě ošizená (obsahuje mj. dvouzónovou klimatizaci, Bluetooth, LED světlomety nebo MMI se 7“ barevným displejem), stejnou však mají i běžné varianty Q7. Model SQ7 TDI dává navíc v podstatě jen 20“ kola, sportovní tříramenný volant (namísto čtyřramenného) a sportovní sedadla potažená kombinací kůže a alcantary. Takto vybavené Audi SQ7 stojí 2 516 900 korun.

Coby zběhlí čtenáři automobilových recenzí jistě tušíte, že tím to nekončí, a máte pravdu. Audi SQ7 TDI v testované konfiguraci s řadou příplatkových prvků by vyšlo na 3 256 000 korun. A přitom nemělo zdaleka všechno, co vás napadne a co katalog příplatkové výbavy nabízí. Marnivě poskládané auto by bez námahy atakovalo hranici čtyř milionů. Diesel má možná budoucnost, ale ve své vrcholné formě rozhodně nebude pro každého… ●

FOTO: archiv

Restaurace, která dává smysl

Klára Donathová
donathova@mf.cz

Na Vinohradech je kavárna a restaurace na každém rohu. Neotřelý koncept a krásný interiér dokázaly, že se tam jedna další s přehledem uživí

★★★½☆

Momoichi Coffetearia je na Vinohradech asi tři čtvrtě roku. Na první pohled zaujme jednoduchým světlým interiérem, doplněným o barevné lampiony ve funkci lustrů. Na druhý pak nabídkou, která je zaměřená směrem do Japonska. Poměrně rychle si získala popularitu mezi fanoušky výběrové kávy i asijské a blízkovýchodní kuchyně. Přes poledne se volný stůl většinou najde, i když se Momoichi začne plnit krátce po dvanácté. Navečer je ale rozhodně lepší rezervace. Mají tu vše, od snídaně, kávy a čajů přes obědy, sladkosti, vína až po míchané nápoje, kterými můžete zakončit těžký pracovní den. Za vše si tu ale nechávají dobře zaplatit.

Některá jídla se prolínají snídaňovým i denním menu. Ostatně Momoichi během pracovních dní otevírá až v jedenáct hodin, takže to vlastně tak úplně snídaně nejsou. O víkendu lze paradoxně posnídat už o hodinu dříve.

Den můžete začít talířem pyré z červené řepy s rozdrobenou fetou a kořením za'atar, jehož základem je bílý sezam, sušený tymián a rudá škumpa neboli sumac. Nechybí olivový olej a jarní cibulka. Dle menu se k levantské řepě podává arabský chléb, já jsem však dostala opečenou rozmarýnovou focacciu. Skvělé ochucení trochu kazilo větší než malé množství česneku, které bych si zrovna po ránu určitě raději odpustila. Ze sladkých snídaní doporučím domácí granolu na řeckém jogurtu podávanou netradičně s práškovým zeleným čajem matcha, který se táhne jako červená nit celou nabídkou. Je samozřejmě v nápojích a je i v dezertech.

Momoichi Coffetearia
Římská 1199/35, Praha 2
T: +420 721 364 002
E: lukas.kubin@momoichi.cz
www.momoichi.cz
OTEVŘENO: Po–Pá 11.00–22.00,
So 10.00–22.00,
Ne 10.00–18.00

Steampunk is not dead

Káva a čaj jsou tu kapitolou samy o sobě. Na barovém pultu hned proti vchodu se skví speciální přístroj na jejich přípravu, tzv. steampunk značky Alpha Dominche. Pokud vím, tak tento systém nikde jinde v České republice neuvidíte, takže pro fanoušky kávových technologií je ochutnání kávy z tohoto přístroje téměř povinností. Steampunk pracuje na principu páry a podtlaku a umožňuje naprosto přesné nastavení extrakce. Příprava je zajímavou podívanou.

Menu láká na *„to nejlepší z japonské přípravy kávy“* v podobě kávy Nel 50. Na výběr je káva ze švédské pražírny Per Nordby nebo japonská Obscura. Cena se odvíjí podle zvolené kávy a v případě Nel 50 začíná na vysokých 120 korunách za cca 150 mililitrů kávy podávané v laboratorním skle, ve kterém poměrně rychle chladne. Silná rozhodně je, zajímavá je její viskozita i chuť, ale pomalejším metabolizátorům kofeinu se z ní doslova zamotá hlava. Při objednávce tedy radím obezřetnost, a pokud nejste náruživými pijáky kávy s vyšším obsahem kofeinu, zvolte raději Kono 20 na bázi klasického filtru. Podávají tu i kávy na bázi espresa, takže pokud se vaše snídaně neobejde bez cappuccina, nepřijdete zkrátka. Při většině návštěv jsem dostala espreso a od něj odvozené nápoje dobře připravené. Vedle kávy tu metodou steampunku připravují i čaje.

Přestože je Momoichi stylizováno směrem do Japonska, nabídka jídel čistě japonská není. Z japonských tu můžete ochutnat efektní omeletu okonomiyaki

FOTO: Martin Pinkas

se zelím, vejci, slaninou, sýrem, japonskou majonézou a sušeným uzeným tuňákem bonito. Díky tenounkým vločkám tuňáka bonito, které se vlivem tepla sálajícího z omelety hýbou, vypadá okonomiyaki jako živá. Skvěle vypadající jídlo je tu jedním z nejpopulárnějších, ale divoká kombinace chutí včetně majonézy a omáčky okonomiyaki, která může připomínat kečup s barbecue omáčkou, nemusí každému sednout. Omeleta je velmi hutná a spolehlivě zasytí. Nadchlo mě tofu s citronovou trávou, chilli, česnekem a sójovou omáčkou a navrch s lístky koriandru a tenkými proužky sladké červené papriky, které tu podávají jako předkrm. Výrazné ochucení i konzistence tofu, na povrchu lehce křupavého a uvnitř typicky vláčného, nezaslouží jedinou výtku. Ne nadarmo je lemongrass tofu velmi populárním vietnamským vegetariánským jídlem, v Momoichi by pro něj dokázali přesvědčit i zaryté masožravce.

Stejně tak mě bavily sečuánské wonton knedlíčky s obrovským salátem s wafu dresinkem. Knedlíčky vařené v páře se podávají plněné vepřovým masem, zalité zřejmě vývarem s nezbytnou dávkou chilli oleje, který je pro sečuánskou kuchyni typický, a trochou koriandru. Nemusíte mít obavy, i přes přítomnost chilli oleje se nejedná o nepříjemně pálivé jídlo. Překvapila mě velikost salátu, který je opravdu velký, ale tak z 80 procent ho tvoří ledový salát, k němu okurka a ředkvičky na plátky a výrazná japonská zálivka se sójovou omáčkou a rýžovým octem. Dohromady s knedlíčky salát opravdu funguje a jako lehčí oběd dobře zasytí.

Nepřesvědčivé dezerty

Dobrý je i jakýkoli přesah do blízkovýchodní kuchyně. Kromě levantské řepy dělají v Momoichi i skvěle ochucený hummus s velmi štědrou dávkou olivového oleje, ke kterému si můžete přiobjednat i čtyři hovězí masové koule. Dobré ochucení bylo společné všemu, co jsem tu jedla, a podnik si tím snadno získá zákazníky.

Problém tu mám s dezerty, které mě nikdy nepřesvědčily a rozmočené mille-feuille s matcha krémem

s konzistencí pudinku mě za 95 korun vysloveně naštvalo. S křupavým listovým těstem proloženým lahodným cukrářským krémem má společný jen vzhled, pomineme-li zelenou barvu krému. Ale těsto nekřupe vůbec a krém je opravdu nedobrý. Dezertů s matchou je k mání hned několik a klasický žloutkový krém tady rozhodně matchu porazil na celé čáře.

Místo dezertu si dejte raději jeden ze tří míchaných nápojů, které pro Momoichi vymyslel známý barman Miloš Danihelka. Spolu s dobrou nabídkou vín vám zpříjemní čas, pokud se rozhodnete prosedět tu večer. Oceňuji komplexnost nabídky, která člověku umožní strávit tu doslova celý den.

Obsluha je vždy velmi milá, někdy trochu roztržitá, ale záleží na tom, na koho zrovna narazíte. Pokud je však občasná nemotornost kompenzována omluvou a úsměvem, dá se odpustit. Nepřesvědčila mě schopnost obsluhy odprezentovat nabízenou kávu a čaj připravované ve steampunku. S ohledem na cenu by to bylo rozhodně potřeba.

Úplně smířená nejsem ani s cenovou politikou podniku a přiznávám, že u řady položek se budu příště rozmýšlet, jestli jsem ochotná za ně požadovanou cenu zaplatit. Na druhé straně, některé pokrmy si jinde prostě nedáte. ●

INZERCE ▼A171000680

Legrand věnoval finanční dar Oblastní charitě Ústí nad Orlicí

Ředitel společnosti Legrand ČR pan Renaud Chevalier-Cadell předal do rukou ředitelky Oblastní charity Ústí nad Orlicí Marie Malé symbolické šeky v hodnotě 60 676 korun. Část tohoto peněžitého daru poslouží prostřednictvím charity k úhradě intenzivní specializované pohybové terapie desetiletému Michalu Faltusovi, který je po těžké mozkové obrně a starají se o něj prarodiče. Míša díky Legrandu tuto finančně náročnou terapii může opět podstoupit a těšit se společně se svými blízkými ze zdravotních zlepšení. Další část peněžitého daru bude použita na nákup pomůcek pro potřeby domácí specializované hospicové péče v Oblastní charitě Ústí nad Orlicí.

Projekty společnosti ICZ ovládly anketu Bezpečná nemocnice 2016

Dvojím úspěchem skončilo pro společnost ICZ slavnostní vyhlášení nejúspěšnějších projektů v rámci již devátého ročníku celorepublikové ankety Bezpečná nemocnice. Jí realizované projekty získaly hned první dvě místa. Nejvyšší příčku obsadil projekt Bezpečná manipulace s léčivy realizovaný Ústřední vojenskou nemocnicí – VFN Praha, druhou pak Zvyšování bezpečnosti provozu operačních sálů pomocí sofistikovaného softwaru v Nemocnici Třebíč. Vítězný projekt zaujal hodnoticí komisi zavedením elektronické evidence podávaných léčiv do praxe, což jednoznačně přispělo ke snížení rizik v průběhu poskytování zdravotních služeb, a tedy i k celkovému zvýšení kvality a bezpečí poskytované péče ve VFN Praha. Ankety se zúčastnilo 18 nemocnic s celkem 20 projekty.

Asociace pro veřejné zakázky uspořádala tematické setkání

Asociace pro veřejné zakázky uspořádala tematické setkání k problematice přípravy a zpracování zadávací dokumentace dle zákona o zadávání veřejných zakázek. Tématem provedli Tomáš Machurek a Darja Kosmáková z advokátní kanceláře MT Legal, s. r. o. Akce se zúčastnilo 130 účastníků z řad zadavatelů, dodavatelů i poradců v oblasti veřejného zadávání.

Na Hradě se degustovalo

V sálech Pražského hradu proběhla největší degustace francouzských vín z Bordeaux. Na dvoudenní degustaci pod názvem Audience Grand Cru Classé Bordeaux přijely čtyři desítky majitelů a sklepmistrů nejprestižnějších vinařství z Bordeaux představit české odborné veřejnosti svá nejlepší vína. Večeři pro více než 300 hostů ve Španělském sále Pražského hradu připravil francouzský michelinský šéfkuchař David Charrier z restaurantu Les Belles Perdrix na Château Troplong Mondot v Saint Emilionu. Na fotografii zleva: pořadatel degustace Zlatko Míčka, moderátorka Tereza Kostková, ředitel programu České televize Milan Fridrich, obchodní ředitelka Merlot d'Or Diana Sixtová, zahraniční zpravodaj Českého rozhlasu Jan Šmíd.

Plzeňský Prazdroj obdržel prestižní ocenění TripAdvisor

Plzeňský Prazdroj loni navštívilo téměř 650 tisíc lidí z Česka i ciziny. Láká je nejen originální příběh plzeňského ležáku, ale i zážitky spojené s čepováním piva nebo kulturními akcemi v historických prostorách pivovaru. Aby byl Plzeňský Prazdroj pro turisty z celého světa stále atraktivním cílem, udržuje své prohlídkové trasy v prvotřídní kvalitě. Už po čtvrté v řadě se mu tak podařilo získat prestižní ocenění Certificate of Excellence, které uděluje nezávislý cestovatelský portál TripAdvisor. Patří tak mezi deset procent nejlépe hodnocených turistických cílů na světě.

Zasedačka roku

Soutěž CBRE Zasedačka roku 2016 zná vítěze všech kategorií, které oznámila na slavnostním vyhlášení v kancelářské budově Corso Court v pražském Karlíně. V kategorii Zasedačka roku zvítězil BlueLink, v kategorii Kancelář jako DNA firmy Accolade, v kategorii Nejatraktivnější pracovní prostředí byl oceněn Avast, kategorii Zdravá kancelář vyhrálo Kentico software, kategorii Kanceláře pro budoucí výzvy vyhrál ComAp, kategorii Chytrá kancelář vyhrála STRV, Speciální cenu poroty získala Expedia a Cenu veřejnosti získal SAP. O vítězích rozhodovala odborná porota ve složení Eva Jiřičná; Biljana Weber, Microsoft; Marie Passburg, Skanska; Richard Curran, CBRE; Tomáš Jindřišek, Dark Side; Pavel Maurer a Josef Němec, Němec – luxusní povrchy.

FOTO: archiv / PŘIPRAVILA: redakce (spolecnost.euro@mf.cz)

Bítls v Brně
Městské divadlo Brno představí 3. března další muzikál autorské trojice Petra Štěpána, Jana Šotkovského a Stanislava Slováka. Autoři Sněhurky a sedmi trpaslíků nebo Měsíčního kamene tentokrát vytvořili retropříběh o klukovských snech, plný písní The Beatles. Muzikál Bítls, který tvůrci označili za *„bláznivou férii“*, vypráví o skupině šestnáctiletých chlapců z malého jihomoravského města. V muzikálu zazní asi dvacet písní The Beatles v nových aranžích Daniela Kyzlinka a Jiřího Levíčka jak pro celý orchestr divadla (včetně cimbálu a tuby), tak také pro tří- až čtyřčlennou sestavu hudebníků.

První ročník vepřobraní
První ročník největších vepřových hodů pod širým nebem se uskuteční 11. března. Návštěvníci pražské náplavky se mohou těšit nejen na klasické zabijačkové speciality, jako jsou jitrnice, jelito, prejt, tlačenka, prdelačka nebo ovar, ale také na dobroty z udíren, klobásy, špeky či uzené šunky. Kuchaři naservírují i různé speciality jako trhané vepřové, porchettu, plněné pelmeně a segedínský guláš. K ochutnání bude maďarská mangalica, italské prosciutto, španělský salchichon či iberská šunka. Vše se bude zapíjet hořkým pivem, ciderem a svařeným vínem. Sladkou tečkou budou kynuté buchty, koláče a frgály.

Barista roku

Barista roku je národní soutěž baristů a festival výběrové kávy. V rámci festivalu se představí 15 českých a tři zahraniční pražírny výběrové kávy a uskuteční se 12 přednášek na nejrůznější témata spojená s gastronomií. Semifinálová kola proběhnou od 8. do 10. března 2017 v Cafe Prostoru v Národní technické knihovně. Dvoudenní dvanáctičlenné finále proběhne o víkendu 11. až 12. března v Jatkách78 v Praze. Vybraný šampion pojede na podzim reprezentovat Českou republiku do jihokorejského Soulu. Součástí dvoudenního vstupného je neomezená konzumace kávy, vstup na soutěžní vystoupení baristů a všechny přednášky.

Kytarista Pat Metheny vystoupí 4. června v Praze
Pat Metheny, americký kytarista, skladatel a jeden z nejlepších a nejúspěšnějších jazzových hudebníků současnosti, vystoupí v neděli 4. června v pražském Foru Karlín. Na koncertě ho doprovodí jeden z nejrespektovanějších bubeníků současnosti Antonio Sánchez (držitel Grammy proslavený i jako autor hudby k oscarovému filmu Birdman), uznávaná mladá australská baskytaristka, kontrabasistka a skladatelka Linda Oh a britský pianista a skladatel Gwilym Simcock, označený deníkem Evening Standard jako *„jedna z tisícovky nejvlivnějších osobností v Londýně“*.

Festival Evolution

Nepřeberné množství novinek, trendů a inspirace nabídne již potřinácté Festival Evolution, který proběhne ve dnech 24. až 26. března 2017 na Výstavišti v pražských Holešovicích. Festivalový program cílí na všechny příznivce zdravého a aktivního života. Na své si přijdou milovníci nových i netradičních trendů ve stravování. Pod jednou střechou se uskuteční soubor pěti veletrhů (Bio Styl, Zdraví, Eco World, Osobní rozvoj, Inspirace), jejichž vzájemné propojení uspokojí všechny, kteří dbají o své zdraví, chtějí se dozvědět něco o sobě a rozvoji své osobnosti, rádi by načerpali nové poznatky z oblasti zdravé výživy nebo nahlédli do sfér mimo každodenní realitu.

Olgoj Chorchoj: Logika emoce
Výstava studia Olgoj Chorchoj v brněnském Uměleckoprůmyslovém muzeu má být zpětným ohlédnutím za dosavadní prací. Tato retrospektiva není jen chronologickým vystavením realizací ateliéru, ale pokusem o výběrovou tematizaci důležitých momentů jejich profesní dráhy. Významnou roli hraje i volba výstavnického řešení, která záměrně kombinuje prvky postmoderní teatrality, vizuální umělecké instalace s modernistickým smyslem pro řád, srozumitelnost a didaktičnost. I pro pojetí expozice by tedy měl platit zdánlivě paradoxní podtitul výstavy: Logika emoce. Navštívit ji lze do 16. dubna.

FOTO: archiv / PŘÍPRAVILA: redakce (spolecnost.eu@mf.cz)

Savills ČR a SR

Ben Maudling • CEO

Mezinárodní poradenská společnost Savills pověřila Bena Maudlinga zřízením poboček této firmy v České republice a na Slovensku. Otevřením kanceláří v obou zemích firma pokračuje ve své expanzi v regionu střední a východní Evropy. Ben Maudling přichází do Savills z firmy Arcona Capital (dříve Palmer Capital Investments). V letech 2012 až 2016 byl jako výkonný ředitel a člen představenstva zodpovědný především za investice a správu majetku firmy ve střední a východní Evropě. Během své kariéry vedl také středoevropské investice firmy Invesco Real Estate. V roce 2000 prodal společnosti CBRE svoji realitní firmu Aston, kterou v Praze dříve založil. Savills již úspěšně funguje v Polsku, kde má čtyři kanceláře a více než 100 zaměstnanců. V pražské kanceláři Maudling založí oddělení, která budou poskytovat služby v oblasti investování, pronájmu, oceňování, stavebního a projektového poradenství a správy nemovitostí. „*Ben žije v Praze od roku 1992. Jeho znalosti českého prostředí a zároveň zkušenosti z dalších evropských zemí mu umožní vytvořit silný tým, a zajistit tak naše úspěšné zastoupení v regionu*," říká k nástupu Bena Maudlinga Mark Ridley, výkonný ředitel společnosti Savills v Evropě. ● **RED**

Krátce

Arcona Capital

Skupina Arcona Capital oznámila jmenování Michaela Odvárka do funkce jednatele společnosti Hostín Development. Michael Odvárko (37) nastoupil do společnosti Arcona Capital v roce 2016 do pozice správce nemovitostí a projektového manažera. Předtím působil ve firmách Knight Frank, Casua a Inblok Architekti. Michael vystudoval Fakultu stavební ČVUT, obor pozemní stavby a konstrukce se specializací na rekonstrukce a modernizace.

JetBrains

Komunikaci a PR pro JetBrains od začátku roku buduje Kristýna Mazánková, která přišla z AMI Communications. Kristýna pracovala v AMI především pro klienty z IT/Telco sektoru, a to v pozici senior account managera. V minulosti pracovala také například pro společnost Avast. Nově bude pomáhat značce vývojářských nástrojů vybudovat externí i interní komunikaci a také se bude starat o sociální sítě v pozici senior PR & communications manager.

APS Holding

Tým APS Holding rozšiřuje bývalý velvyslanec při OECD Pavel Rozsypal, který se po úspěšné misi ve vrcholné diplomacii vrací do světa byznysu. Pavel Rozsypal má v APS na starost vyhledávání nových investorů a správu investičních fondů. Jeho hlavní úlohou je vyhledávání velkých institucionálních investorů z řad penzijních fondů či investičních společností, kteří APS podpoří v expanzi na nové zahraniční trhy.

ČRo

Pozici ředitele regionálního studia ČRo Hradec Králové a ČRo Pardubice od 1. března 2017 zastává Jiří Kánský. V minulosti působil v privátním Rádiu Metuje jako moderátor a později ředitel programu. Pracoval také jako editor ČRo Regina. Od roku 2003 do roku 2013 zastával funkci ředitele regionální stanice ČRo Hradec Králové, později pracoval v pozici analytika programu. Vystudoval Vysokou školu pedagogickou v Hradci Králové a pedagogické činnosti se věnoval několik let. ● **RED**

Narozeniny

6. března
Pavol Krúpa (45)
majitel a předseda představenstva: Arca Capital Bohemia

Milan Prajzler (60)
generální ředitel: Alpiq Generation CZ

Josef Valter (39)
člen představenstva: Fio banka

Petra Pohořská
členka představenstva: Siwatec

7. března
Pavel Chýňava (46)
managing director: Linet UK; viceprezident pro controlling: Linet Group

Eva Kučerová
ředitelka komunikace a marketingu pro střední Evropu: Veolia

Tomáš Strnad (48)
partner a člen představenstva: Accredio

Josef Tichý (63)
předseda představenstva: Explosia

8. března
Miroslav Bělina (67)
společník a jednatel: Bělina & Partners advokátní kancelář

Miroslav Jansta (57)
zakladatel, partner a jednatel: Advokátní kancelář Jansta, Kostka; předseda: Česká basketbalová federace, Česká unie sportu

Tomáš Krsek (45)
předseda dozorčí rady: Škoda Transportation

Leoš Novotný (32)
CEO a předseda představenstva: Leo Express

9. března
Jiří Moser (50)
řídící partner pro ČR: PricewaterhouseCoopers ČR

Josef Švejda (45)
jednatel: ON Semiconductor CR

10. března
Tomáš Plachý (65)
spolumajitel a statutární ředitel: Safichem Assets

Miroslav Rumpela (66)
předseda představenstva: TON

11. března
Vít Mikolášek (35)
ředitel právních služeb a compliance a místopředseda představenstva: Partners Financial Services

12. března
Jaroslav Kulhánek (60)
místopředseda představenstva se zodpovědností za oblast finanční a IT: Pojišťovna České spořitelny, Vienna Insurance Group

Lenka Viková
ředitelka a jednatelka: Canaria Travel

Wojciech Wieronski (42)
CFO a člen představenstva: Tesco Stores ČR

Vodafone ČR
Milan Kníže • viceprezident pro finance

Novým viceprezidentem Vodafonu pro finance v České republice se od 1. dubna 2017 stává Milan Kníže. Současný viceprezident James Lindsay se vrací do Vodafonu v Londýně do oddělení financí. Milan Kníže se po dvou a půl roku vrací z pozice finančního ředitele pro Afriku v londýnské centrále Vodafonu, kde měl na starost finanční řízení, plánování a klíčové fúze a akvizice v Africe. Po svém nástupu do Vodafonu v roce 2007 Kníže pracoval v pozici ředitel finančního plánování a strategie, kde byl zodpovědný za proces plánování a za program snižování nákladů. Zasloužil se také o exekuci klíčových strategických a obchodních iniciativ. Dále pracoval v rámci skupiny Vodafone i v oddělení marketingu. Má inženýrský a Ph.D. titul z oboru informační technologie a elektrotechnika z ČVUT v Praze a vystudoval také obor finance na VŠE v Praze. Většinu volného času tráví se svými dvěma malými syny, také si rád zahraje na kytaru.

Moneta Money Bank
Jan Müller • ředitel marketingové komunikace

Od února je novým ředitelem marketingové komunikace Moneta Money Bank Jan Müller. V bance bude mít na starost strategii, plánování a realizaci marketingové komunikace. Jan Müller má 20 let zkušeností s marketingovou komunikací, vedl postupně týmy a projekty v komunikačních agenturách, v médiích a na klientské straně. Po manažerských pozicích v reklamních agenturách zastával od roku 2006 funkci marketingového ředitele TV Prima. V roce 2008 začal pracovat v agentuře OMD Czech v pozici client service director. V květnu 2013 pak přestoupil do České spořitelny, kde se až do listopadu 2016staral o retailovou marketingovou komunikaci značky, a to včetně jejích dceřiných společností.

V Moneta Money Bank bude zodpovídat za veškeré marketingové aktivity banky. Jan Müller vystudoval ekonomii, marketing a mezinárodní obchod na Vysoké škole ekonomické v Praze. Je ženatý a má tři děti.

Iceland Czech
Petr Olša • výkonný ředitel
Dagmar Zdrhová• marketing managerka
Michal Berg • finanční manažer

Iceland, britská jednička na trhu s mraženými potravinami, představuje nový management společnosti, který bude mít na starost další expanzi a rozvoj řetězce na českém trhu. Do pozice managing director byl jmenován Petr Olša. Vystudoval Vysokou školu ekonomickou v Praze. Získal více než třicetiletou praxi v oblasti obchodu především v retailových řetězcích, ale také ve výrobních společnostech. Působil v oblasti řízení provozu, auditu, logistiky, nákupu, prodeje a marketingu. Mimo jiné pracoval v řetězci Ahold Czech Republic v pozicích district manager, ředitel hypermarketu, area manager a regional director. Ve společnosti Iceland Czech pracuje od roku 2013. Jeho úkolem v nové pozici výkonného ředitele je vytvořit fungující ziskový model řetězce na českém trhu a připravit ho pro budoucí expanzi.

Dagmar Zdrhová byla jmenována marketing managerkou. Přichází s desetiletou zkušeností z marketingu v Tesco Stores, kde působila v pozici publishing teamleader v týmu Komunikace, Clubcard project specialist a customer experience manager. V tomto roce má v plánu přiblížit českému zákazníkovi výhody mraženého zboží a podpořit Bonus klub Icelandu. Finančním manažerem se stává

Michal Berg vystudoval Vysokou školu ekonomickou v Praze a Nottingham Trent University. Působí přes 15 let v oblasti obchodu a financí. Pracoval jako konzultant v oboru korporátních financí, poté 11 let jako finanční ředitel a jednatel pro české a slovenské společnosti Electro World, tři roky jako sales support director pro střední Evropu u společnosti Mall.cz. Od prosince 2016 pracuje ve firmě Iceland Czech. Jeho úkolem je prohloubit finanční stabilitu společnosti a podpořit její obchodní plány i expanzi.

Tesco ČR
Martin Kuruc • country lead

Novým představitelem společnosti Tesco pro Českou republiku se stal Martin Kuruc (43). Rozšíří tak svoji působnost představitele Tesca pro Slovensko, kterou zastává již od dubna 2015. I nadále bude sídlit ve slovenské centrále v Bratislavě, odkud bude podporovat obě země. Ve funkci vystřídá Martina Beháně, který byl jmenován představitelem Tesca pro Polsko. V Tescu je již od roku 2000, kdy začal pracovat v Bratislavě jako obchodní manažer. Postupně zastával řadu funkcí v obchodech a odděleních podpory provozu. Důležitou roli hrál také v rámci podpory integrace Carrefouru do českého byznysu. Později převzal pozici formátového ředitele pro malé formáty na Slovensku a oblastního ředitele pro hypermarkety, následně začal působit jako ředitel Supply Chain a distribuce na Slovensku. Poté zastával pozici provozního ředitele pro Českou republiku. Martin Kuruc vystudoval zahraniční obchod na Ekonomické univerzitě v Bratislavě. Je ženatý a mezi jeho zájmy patří běh, lyžování a cestování.

BNP Paribas Real Estate Česká republika
Frank Mike Heuer • head of office agency
Lena Popová • senior valuer

Společnost BNP Paribas Real Estate Česká republika přijala do svého týmu nové kolegy. Pozici head of office agency nově zastává Frank Mike Heuer. Na starost má agendu spojenou s pronájmem kancelářských, maloobchodních a logistických prostor a odborné poradenství. Se svým týmem poskytuje komplexní poradenství společnostem, které na českém trhu již působí, případně se na vstup do České republiky teprve připravují. V úzké spolupráci se Stewartem Thomsonem, managing directorem BNP RE, bude zodpovědný také za další rozšiřování portfolia klientů i spravovaných nemovitostí. Frank Mike Heuer působí na českém trhu nemovitostí už bezmála čtvrtstoletí. Posledních deset let zastával pozici leasingového a marketingového ředitele v developerské společnosti Lordship. Jeho oporou v týmu Office Agency se stala Lena Popová. Svou kariéru odstartovala ve společnosti Flow East a Flow Management, kde působila osm let. Během své kariéry na tuzemském realitním trhu si osvojila jak požadavky pronajímatelů, tak potřeby nájemců. Je proto ideální negociátorkou v případě relokací nebo přejednání smluvních vztahů.

FOTO: archiv, Tomáš Malý

Ministr metafinancí

Ivo Svoboda spřádal složité finanční sítě mezi svými firmami, Libertou, stranickou pokladnou ČSSD a kmotrem Mrázkem, až v nich nakonec sám uvízl

Lubomír Heger
heger@mf.cz

Chlapík s nevinným kukučem Oty Pavla, po jehož boku nikdy nechyběla podobně staromódní ženština s drdolem (Barbora Snopková), byl ministrem financí pouhý rok. Navíc nezpůsobil ani žádný skutečný průšvih typu Mostecká uhelná (ty přišly po jeho vynuceném konci v červenci 1999). Přesto navždy ponese smutný primát prvního člena vlády odsouzeného za tunelování.

Zatímco privatizace Liberty se dnes jeví jako bizarní ekonomická sebevražda (tunelovat prázdné haly s rozbitými kočárky mohl chtít jen politický kamikadze), širší souvislosti příběhu Ivo Svobody (6. dubna 1948 – 23. února 2017) jsou nicméně fotografickou momentkou časů, za nichž mafie ještě lobbovala u vládních úředníků osobně a všem na očích.

Peníze nemají mašličku

Duo řadových členů sociální demokracie S+S (Svoboda a Snopková) se v roce 1996 zjevilo na scéně a jako deus ex machina zachránilo prostřednictvím účtů své konzultační firmy Omnia finance ČSSD obstavené finančním úřadem. Později se ukáže, že dvacetimilionová půjčka straně jejich účty jenom protekla a pochází od firmy TIA společníků Jansty a Lhotského. Prozradil to druhý jmenovaný, který následně utrpěl střelné zranění, přežil jen zázrakem a dál se o financování politických stran už nikdy nebavil. Ve stejné době si duo S+S půjčilo pět milionů od firmy Tesla Praha na koupi Liberty, vzalo si šestimilionový úvěr od IPB na její provoz, peníze věnovalo Omnii na splacení půjčky Tesle, čímž vlastně koupilo krachující Libertu za její vlastní peníze.

Ivo Svoboda se k podnikání v Libertě nikdy nevyjadřoval (Snopková transakce později u soudu hájila půvabnou větou: *„Děláte, jako by měly peníze mašličku. Tak to ale v ekonomice nechodí, nepozná se, odkud která koruna je…“*), jako ministr financí a strážce pokladny ČSSD však podnikal ještě kontroverznější kroky. Bez vědomí kohokoli dalšího dohadoval nevýhodnou emisi dluhopisů skrze investiční banku Morgan Stanley a hlavně zplnomocnil Baraka Alona (připravil Komerční banku o osm miliard korun) vyjednávat o odkupu ruského dluhu do výše 200 milionů dolarů. Za transakcí stál patrně kmotr František Mrázek, který se kvůli tomu dokonce s duem S+S sešel na oběd v restauraci Obora v Dejvicích.

Nejraději tlačil kočárek

V listopadu 1999 putují S+S na řadu měsíců do vazby, přičemž třešničkou na dortu v kauze Liberta je, že ve stejné době odkoupil zcela bezcenné akcie firmy Barak Alon za 16 milionů (tedy trojnásobek ceny, za niž S+S Libertu zakoupili). Je zajímavé číst si přepisy rozhlasových rozhovorů Ivo Svobody po propuštění z vazby v roce 2000, v nichž kritizuje tehdejší úvěrovou politiku bank: *„Špatné úvěry jsou problémem transformující se ekonomiky. Nefunguje dozorčí rada ani management. Peníze mizejí do spřátelených firem…“* Svoboda se posluchačům dokonce svěřuje, že by tunelování uměl řešit lépe. V roce 2004 putuje za vytunelování Liberty na tři roky do vězení.

Přestože neexistuje důkaz, že S+S vstoupili do Liberty s úmyslem ji skutečně vykrást, a nikoli udržet při životě za využití pololegálních metod (konstatovalo v roce 2005 v posudku Nejvyšší státní zastupitelství), Svoboda na rozdíl od Snopkové veškeré snahy o obnovení procesu vzdal a věnoval zbytek života vnoučatům. *„Nejšťastnější je, když na procházce před sebou tlačí kočárek,“* řekla Snopková o bývalém kolegovi v roce 2012. Inu, kočárky – jimi vše začíná i končí. ●

INZERCE ▼▼A171000748 ▼A171000814

ILUSTRACE Vojtěch Velecký

euro

www.instagram.com/tydenikeuro
www.twitter.com/tydenikeuro
www.facebook.com/tydenikeuro

Vydává
Mladá fronta a. s.
Mezi Vodami 1952/9
143 00 Praha 4
T: 225 276 461
F: 225 276 245
E: dopisyeuro@mf.cz
www.euro.cz, www.mf.cz

Šéfredaktor
Vadim Fojtík

Zástupci šéfredaktora
Ondřej Hergesell
Tomáš Jeník

Šéfeditor
Ivo Čermák

Analytici a komentátoři
Pavel Páral
Miroslav Zámečník

Reportéři
Hana Bořková
Daniel Deyl
Klára Donathová
Václav Drchal
Vladan Gallistl
Luboš Heger
Petr Holec
Jan Hrbáček (šéfreportér)
Jan Novotný
Ondřej Stratilík
David Tramba
Petr Weikert
Jiří Zatloukal

Art director
Tomáš Novák

Fotooddělení
Tomáš Turek (vedoucí)
Hynek Glos
Martin Pinkas

Šéfredaktor euro.cz
Jiří Holuša

Sekretariát
Lucie Kosinová
office manažerka
T: 225 276 461

Generální ředitel
David Hurta

Marketing a distribuce
David Švanda
ředitel marketingu a distribuce
T: 225 276 495
Markéta Priknerová
brand manažerka
T: 225 276 157
Petra Trojanová
brand manažerka
T: 225 276 405
Michaela Mrázová
manažerka výroby a distribuce
T: 225 276 158

Inzerce a eventy
Lenka Benetková
obchodní ředitelka
T: 225 276 491
E: benetkova@mf.cz

Kontakt
na jednotlivé zaměstnance
prijmeni@mf.cz

Předplatné pro ČR vyřizuje
A.L.L. production, s. r. o.
P. O. BOX 732
111 21 Praha 1
T: 800 248 248
E: mladafronta@predplatne.cz

Tisk
Tiskárna EUROPRINT a. s.
rozšiřuje v ČR
Mediaprint Kapa, s. r. o.
tištěný a prodaný náklad ověřuje ABC, člen IF ABC

Distribuce pro předplatitele
Česká pošta, s. p.

Design
Mütanta
Parallel Practice
dip.gd

Objednávky na předplatné v SR
Mediaprint – Kapa Pressegrosso, a. s.
T: (02) 4445 8821, 4445 8816, 4444 2773
E: predplatne@abompkapa.sk

Registrace
MK ČR E 8030 pod č. j. 10004/98
ze dne 28. 8. 1998,
ISSN 1212-3129.
Nevyžádané rukopisy se nevracejí.

© Mladá fronta a. s. Jakékoli užití části nebo celku, zejména přetisk včetně šíření jakýmkoli způsobem bez výslovného svolení vydavatele, je zapovězeno.

Týdeník Euro vychází od října 1998 každé pondělí

personalConnect

Co umíme?

- Najít řešení šitá na míru přesně vašim potřebám
- Odhalit a pomáhat rozvíjet talenty
- Využívat nejnovější účinné metody, přístupy a moderní technologie
- Obsazovat pozice v domácím i mezinárodním prostředí

Co nabízíme?

- Opravdu osobní přístup
- Nalezení nejvhodnějšího kandidáta na poptávanou pozici
- Psychodiagnostiku
- HR marketing
- Kariérní poradenství
- Interim management HR rolí

Personalistika nás baví.

Preferujeme osobní přístup na profesionální úrovni.

www.personalconnect.cz

Dosáhněte lehce svého cíle.
S námi.

ERHARTOVÁ
VÍTEK & PARTNERS
advokátní kancelář

www.akev.cz